ಆಟಿ - ಸೋಣ - ನಿರ್ನಲ

ಮದಿಪು

6

ಪಡ್ಡಾಯಿ

1997

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

Madipu - A quarterly on Tulu language, literature and culture : Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore - 575 003

Chief Editor : Prof. B. A. Viveka Rai

Editors : A. Balakrishna Shetty Polali
Dr. Vamana Nandavar

Managing Editor : Dr. Palthady Ramakrishna Achar

Printed at : Sharada Press, Car Street, Mangalore - 575 001

Pages : 64

Vol. : 2 Issue : 2

July - August - September - 1997

Price: Rs. 10/-

ಚಂದಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕುಲು :
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಕುಡಲ - 575 003

ಎದುರು ಪುಟ : ತುಳುನಾಟಕ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟ ಉದಿಪನೊ, ಮೂಲ್ಕಿ
ಪಿರವು ಪುಟ : ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ ಉದಿಪನೊ, ಬಂಟ್ವಾಳ

ಬಿಲೆ: ಪತ್ತ್ ರುಪಾಯಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ

ಸದಸ್ಯೆರ್

1.	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	2.	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
3.	ಡಾ. ಯು.ಪಿ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	4.	ಪಿ.ಎಸ್.ರಾವ್
5.	ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ	6.	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
7.	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದವಾರ	8.	ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ
9.	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	10.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
11.	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ		

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

'ಮದಪ್ಪಿಯರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ

1. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ಮೇನರ್ (1995) : ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (1995) : ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995) : ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995) : ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5. ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (1995) : ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (1995) : 'ನಾ' ಉಜಿರೆ
7. ಎನ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ (1995) : ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996) : ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ
9. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1996) : ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997) : ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

1. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996) : (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
2. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997) : ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

1. ಮುಗೇರರು - ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ : ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ
2. ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಯೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ : ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
3. ನಿಲೆ (ತುಳು ದಲಿತ ಕಾದಂಬರಿ) : ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ

ಮದಿಪುಗು ಲೇಖನ ಕಡಪುಡುನಕ್‌ಲೆಗ್

ಸೂಚನೆ

- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ/ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೇದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್ : ಮದಿಪು,
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ

ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನವುಲಾ ಮದಿಪುದ ಕೆಲಸ. ಬರಹಗಾರೆರ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂಕುದಲಾ ರಡ್ದ್ ರಡ್ದ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವ.

ಸಂಪಾದಕೆರ್: ಮದಿಪು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-575 003

ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 40/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ವರ್ಸೊಡು ಬುಡುಗಡೆ ಆಪುನ ನಾಲ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

'ಮೂಡಾಯಿ ಗಾಳಿ ಬೀಜಂಡ್, ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ ಕಂತ್ಂಡ್' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿತ ತುಳುನಾಡ್, ಮೂಡಾಯಿಡ್ದ್‌ಲ್ಲ ಪಾತೆರೊಡು ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಊರು. ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಪಡವುದ ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದು ಪರವೂರುಗು ಪೋದ್ ಬೆಂದೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ತುಳುವೆರ್ನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕತೆ ದಿಂಜ ತಿಕ್ಕೊಡು. ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪುದ ಈ ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಪರ ಕಾಲದ ನಂಬಿಕೆಲು ಎಂಚ ಬದಲಾವೊಡು ಪನ್ಪುನ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದೆರ್ನ ಬರವು, ಮರಾಠಿದಕ್ಲೆನ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆ ಇತ್ತೆಲಾ ನಂಕ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸದ ಅನುಭವ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರುಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸ ಕತೆ ಪನ್ಪುನಕುಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ದು ತುಳುಕು ಬತ್ತ್‌ನವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಡ್ಡೆ ಲಕ್ಷಣ. ತುಳುವೆರೆ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ವಂಚನೆ ಮನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿ ನಂಬುಗೆದ ಗುಟ್ಟುನು ರಟ್ಟ್ ಮನ್ಪು ಕತೆ ಸಬಿಕು ಆರೆನ 'ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್'.

ತುಳುತ್ತ ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಾಲ್‌ದೆತೊನ್ನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆ ಇತ್ತೆ ಬೈದ್ಂಡ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಕಬಿಕುಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಬಯಿದ ಕುಸುಮಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸಕಬಿಕುಲು ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಳಮರ್ಮೊಳೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಏಪಲ್ಲಲೆಕೊನೆ ಪೊಸಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಉಂಡು, ಪಟ್ಟಿಲಾ ಉಂಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಪೊಸಬೆರ್ ಬರೆಪುನ ಸಾದಿ ಸೆಗತ್‌ದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಬಾನ ಕಂತ್‌ಜಿ. ಕಂತ್‌ಲೆಕ ತೋಜಿನಗಲ ಕರೆಗಾಲಿ ಪೊಸತಾತ್ ಪಿರ ಬೀಜುಂಡು. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಾಳಿ ಬೀಜುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊನು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮದಿಪುದ ಪೊಸದನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ ಮೋಕೆಡ್ ಬರಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮದಿಪುಗು ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸಂಪಲಿತ್ತ್ ಕೊರ್ದು ಉಂದೆತ್ತ ಉದಿಪುಗು ಕಾರಣಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಮುಲ್ಪದ ಮಾತ ಲೇಖಕೆರೆಗ್ಲಾ, ಉಂದೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿದಾರೆಗ್ಲಾ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಉಂದೆನ್ ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲಲ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರಿನ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್‌ನ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊಂದುಂಡು. ಪರ್ಬ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಈ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮದಿಪು ನಿಕ್ಲೆ ಬಾಕ್‌ಲೆಗ್ ಬರು. ಬನ್ನಗ ಮೋಕೆಡ್ ಎದಿಕೊನಬರ್ಂದ್ ಎನ್ನಿಬೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಪಡ್ಡಾಯಿ

'ಮೂಡಿನಾಯೆ ದಂಗುವೆ, ಸೂರ್ಕಿನಾಯೆ ಮುರ್ಕುವೆ, ಏರಿನಾಯೆ ಜಾರುವೆ' ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಹೆರಿಯಾಕ್ಲು ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಅನುಬವದ ಮಿತ್ತ್ ಪಣೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಮೂಡಿ ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರ್ ಇಡೀ ದಿನಲಾ ತನ್ಕ್‌ಲೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊದ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದೇಸೊಡು ಅರ್ಲೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್‌ಂದ್ ತಿಗಲೆ ಮರತ್ತ್‌ದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ಪಡ್ಡಾಯಿ ದೇಸದಕುಲು. ಅಂಚಿನ ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ್, ನೆತ್ತೆರ್ ಬೂರಂದೆ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರೊಡು ಬಗ್ಗಾದ್ ಬುಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಿನಕುಲು ನಮ್ಮ ಈ ದೇಶದಕಲುಂದು ನಂಕೊಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆ

ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮುರ್ಕುನ ದಿಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಸೂತ್ರೊ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನವತ್ತ್. ಆಯೆರೆ ತೋಜಂದಿ ಅರಬ್ಬಿ ಕಡಲ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಡ್ಡಾಯಿಡುಂಡು. ದುಂಬುದಕ್ಲೆ ಪಾತೆರದಂಚ, ಈ ತುಳುನಾಡ್ ದುಂಬು ಕಡಲಾದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಟ್ಟೊದ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತುದು ಕುಡರಿ ರಾಮದೇವೆರ್ ಕಡಲ್‌ದರಸುಡ, ತನ್ಕ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ಒಂತೆ ಜಾಗ್ ಬೋಡುಂದೆರ್‌ಗೆ. ಅರೆನ ಕುಡರಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಓಲು ಪೋದು ಬೂರ್‌ಂಡೋ ಅಡೆ ಮುಟ್ಟದ ಜಾಗ್‌ನ್ ಆರ್ನ ವಾರಿಸ್‌ಗ್ ಒಪ್ಪಾಯೆಗೆ ಕಡಲರಸು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಪೆರ್.

ನಾಲ್ನೂದು-ಐನೂದು ಒರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ಬೇರೊಗಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಪಡ್ಡಯಿದಕುಲು ಅಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತಿನ ವಸ್ತ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದಕ್‌ಲೆಗ್ ಕೊರುದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಸಾಂಬಾರ್ ಜೀನಸ್‌ಲೆನ್ ಕೋಟಿ ಪಾಂಡಿಲೆಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಈ ದೇಸೊದ ಸಂಪೊತ್ತು ತೂದು ಅಕ್ಲೆನ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲ್‌ಂಡ್. ಬೇರೊಗುಂದು ಬತ್ತಿನಕಲು ಮುಲ್ತಕ್ಲೆನ್ ಮಂಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿದಕುಲು ಒಂಜೊಂಜೇ ರಾಜ್ಯೊನು ಉಲಾಯಿ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಡಚ್ಚೆರ್, ಫ್ರಂಚೆರ್, ಪೊರ್ಚುಗಿಸೆರ್ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೇಸೊದಕುಲು ಅರಸ್ತಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆ ಪೈಕಿ ಅಕೇರಿಗ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್. ನಮ್ಮ ದೇಸೊದ ಅರಸುಲ್ನಕುಲು ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ ಉಲಯಿ ಕಂಟ್ಯೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ತೂಯೆರ್. ಬೇದ ಬುದ್ದಿನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯೆಯಿಂಬ್ಯ ನ್ಯಾಯೊಡು ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಲಾಬ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಬುದ್ದಿ ಬನ್ನಗ ದೇಸೊಗು ದೇಸೊನೇ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ನ ಪಾರುಪತ್ಯೆಗ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಪಡ್ಡಾಯಿದಕುಲು ಕಾಡ್‌ಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆಲೆಕ ಬದ್‌ಕೊಂದುಪ್ಪುನ ಕಾಲೊಡು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಕುಲು ಬರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ವ್ಯವಹಾರೊಡು ಬಿರ್ಸೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮಕುಲು ಇತ್ತೆಲಾ ಪೊಳಿ ಕೆಣ್ತುವೆರ್. ಆ ಪಾತೆರೊಡು ಸತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆನಿ ಅಕುಲು ನಮಡ್ದ್ ಏತೋ ದುಂಬು ಪೋತೆರ್. ವಿಜ್ಞಾನೊಡಂತೂ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ಯೆರೆ ನಂಕ್ ತೀರ್ದ್‌ಜಿ. ಪೊಸ ವಿದ್ಯೆನ್ ನಂಕ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನಕುಲು ಪಡ್ಡಾಯಿದಕುಲು ಪಣ್ಪೆನೆನ್ ನಮ ಒತ್ತೊನೊಡು.

ಇನಿ ಪಡ್ಡಾಯಿ ದೇಸೊಗು ಪೋಪಿನ ಮರ್ಲ್ ಯೇತ್ ಯೆಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ, ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ದ್‌ದ ವಿಷಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನೊಕ್ಲೆ ತೆರಿಗೆಡ್ ನೇಲ್ಯ ನೇಲ್ಯ

ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಪಲೊ ತಿಕ್ಯೆರೆಗಾನಗ ಜವನ್ಯೆರ್ನಕುಲು ನಮ್ಮ ದೇಸೊ ದಾಲಾ ಪ್ರೇಜನ ದಾಂತಿನವುಂದು ನೆರೊಂದೇ ಪಡ್ಡಾಯಿ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಬೂಮಿ ಆಕಾಸೊನು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆ ದೇಸದಕ್ಲೆ ದುಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲೆನ್ಲಾ ಮರ್ಲುವೆರ್. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ದಾದಂದ್ ತೆರಿಜಿಂಡಲಾ ಪಡ್ಡಾಯಿದೆನ್ ಪುಗರುನೆಟ್ಟ್ ಮುಂಬಾಳುಲಾಪೆರ್.

ಈ ಆಗಸ್ಟ್ 15 ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ನಮ ದೇಸೊ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆದ್ ಐವ ವೊರ್ಸ ಆಂಡ್. ಈ ಐವ ವೊರ್ಸೊಡು ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಏತೋ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ, ನಮ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ದೇಶದ ಮಿತ್ತ್ ಅಭಿಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಪಿ ಕೆಲಸ ಆತ್‌ಜಿ. ನನಲಾ ಪಡ್ಡಾಯಿನೇ ಪುಗರುನ ವಾತಾವರಣ ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ಪಡ್ಡಾಯಿದಕ್‌ಲೆಡ್ಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ನಡಪು ಸಂಗತಿಲು ಏತೋ ಉಂಡು. ಶಿಸ್ತ್, ಪರಿಶ್ರಮ, ವಿಜ್ಞಾನ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಮಾತ ಅಕುಲು ಏತ್ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಾದೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಜವನ್ಯೆರ್ ಕಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ಏತೋ ಎಡ್ಡೆ ಆವು. ಬೊಬ್ಬೆ ಗಲಾಟೆ, ಸಂಸಾರ ಜೀವನದ ಅಶಿಸ್ತ್, ಹೆರಿಯೆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಗೌರವ ತೋಜಾವಂದೆ ಉಪ್ಪುನವು ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ನಮ ಕಲ್ಪುನವು ಸರಿಯತ್ತ್. ದುಂಬು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಹೆರಿಯೆರ್ನಕುಲು ಜೋಕ್ಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಪಡ್ಡಾಯಿದಕ್‌ಲೆಲೆಕ ದುನ್ನ ಆದಿತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಆ ಸ್ತಿತಿ ಇತ್ತೆ ಬದಲಾವೊಂದುಂಡು. ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ ತರೆಕ್ಕ್ ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ ಕೈ ಪಣ್ಪಿ ಸ್ತಿತಿ ಬರೊಂದುಂಡು.

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪರ್ಬೊದ ಈ ಯೆಡ್ಡೆ ಪೊರ್ತುಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಿಯೆರೆಗಾದ್ ಸರ್ವಸ್ವೊನ್ಲಾ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಉಡಲ್‌ದ ಹೆರಿಯಾಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಗೌರವ ತೋಜಾದ್ ಮದಿಪುದ ಈ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಅಕ್ಲೆ ನೆಂಪುಗು ಒಪ್ಪಾವ!

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು

- ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕೆ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಮಂಜೇಶ್ವರ ಆರೆಗ್ 1997ನೆದ ಒರ್ಸೊದ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸಾವೊಂದುಂಡು. ಆರೆಗ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು.

ಮದಿಪುಡು....

- ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು 5
- ಪಡ್ಡಾಯಿ (ಸಂಪಾದಕೀಯ) 6
- ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು 7
- ಬದಲಾವೊಡಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪರಂಪರೆಲು - ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಕೆ. 9
- ಬಾಲೆಸಾಂತ್: ಮರಾಠಿ ಜನಪದ ನಲಿಕೆ - ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ 13
- ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್ - ಸಬಿಕು ಮುಂಬಯಿ 19
- ಬೆರಿಬುಡಂದಿ ಸೋಲು - ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು 21
- ಮೂಲ - ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು 23
- ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? - ಡಾ. ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈ 27
- ಗಾಲ್ಮೇಲ್ ಕೊಲಲೊ - ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ 28
- ಬೊಲ್ಪು ನಿರೆಲ್ - ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ 30
- ಅಲೆ ಅಲೆ ಬಲ್ಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್ - ಕುಸುಮ ಜಿ.ಪಿ. 31
- ಬದ್ಕ್ - ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ 32
- ತುಳುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ - ರಘು ಗುರುಪುರ 33
- ಪೊಸಾಟಕೆದ ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ತಾರೊ - ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ. ಆದೂರು 35
- ಪೊಸ ಬೂಕುಲು 38
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು 39
- ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು 48
- ತುಳು ಸುದ್ದಿ 61
- ಕರಿಪೋಯಿ ಚೇತನೊಲೆಗ್ ಬಕ್ತಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು 63
- ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್ 64

ಬದಲಾವೊಡಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪರಂಪರೆಲು

✍ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಕೆ. ಕುಡ್ಲ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲಾವಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಇಡೆ ಪರಜಿಲ್ಲೆ, ಪರರಾಜ್ಯೊಡ್ದ್ ವಲಸೆ ಬತ್ತಿನ ಇತರ ಜನಕ್ಲು ಆವಡ್, ಮೇಲ್ವರ್ಗದಕ್ಲೆನ ಸಹಕಾರ ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಕೆಳವರ್ಗದ ಒಟ್ಟುಗೇ ಸಹಜೀವನ ನಡಪ್ಪಾಯಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ನಾಡ್‌ದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತೆರಾಯ್ನ ಜನ ಸಮುದಾಯ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ, ಬರವು ಸರವು ಆಚಾರ ವಿಚಾರೊಡು ಭಾರೀ ಪಿರಬೂರ್ದ್, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಲೆಗ್ ಒಳಗಾಯ್ನ ಸಹಜನೇ. ಅಂಚಾದ್ ಮೂಲು ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ, ಭೂತೊಗು ಭೋಗ, ನಾಗಗ್ ಪೇರ್, ಮಾರಿಗ್ ಬಲಿ, ಸಿರಿಗ್ ದರ್ಪ್ಣ ಗೋಂದೋಲು, ಭೂತದ ಕೋಲ, ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನ, ಬಲ್ಮೆ, ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ಇಂಚಿನ ಏತೋ ಆಚರಣೆಲು ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಪೋಡಿಗೆಡ್ದಾದ್ ನೆಲೆ ಆಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಜಾತಿ ಜಾತಿದ ಉಲಯಿಡ್ ಮೇಲ್ ಕೀಳ್, ಉಚ್ಚ ನೀಚ, ಸ್ಪೃಶ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ಯ ಭಾವನೆಲುಲಾ ಬುಳೆದ್ ಒಕ್ಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಭಂಗ ಬತ್ತಿನ ಉಂಡು.

ಆಂಡ ಇನಿ ಕಾಲ ಬದಲಾತ್ಂಡ್. ಕತ್ತಲೆ ಪೋದು ಬೊಳ್ಪಾತ್ಂಡ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ, ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತೊಡ್ಲಾ ಪಿರ ಬೂರ್ದಿನಕ್ಲೆನ್ ದುಂಬು ಕಣಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡತೊಂದುಂಡ್. ಒವ್ವೇ ತರದ ಭೇದಭಾವ ದಾಂತೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಓದು ಬರವು, ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ, ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದನೆದ ಭಾರೀ ಕೆಲಸ ನಡತ್‌ದ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ನಾಡ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಯುಗ, ಪೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮೂಡುದ್ ಉಂಡು. ಇನಿ ಎಲ್ಲೆ 20ನೇ ಶತಮಾನ ಕಳೆದ್ 21ನೇ ಶತಮಾನೊನು ಎದಿಕೊನ್ಯೆರೆ ಉಲ್ಲ, ಇಡಿ ಲೋಕೊಡು, ನಮ ದೇಶೊಡು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯೊಡು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಮೂಡೊಂದುಂಡ್. ಅಂಚಾದ್, ನಮ ನಾಡ್‌ಡ್ ಇನಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್ ಮೇಲ್ ಕೀಳ್, ಸ್ಪೃಶ್ಯಾಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಜಾತಿಭೇದ ಬಹುಪಾಲ್ ಮರೆ ಆತ್ಂಡ್. ನಮ ಮಾತ ಒಂಜಿ ಪಣ್ಪಿನ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆಲಾ ಆತ್ಂಡ್. ರಾಜಕೀಯವಾದ್, ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಭಾರೀ ಚರಿತ್ರೆನೇ ಮಲ್ದ್ಂಡ್.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆದ ನಡುಟ್ಟೆಲಾ, ಕೆಲಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಲೆಡ್ದಾದ್‌ಲಾ, ನಮ ಕುರುಡು ನಂಬಿಕೆ, ದೈವದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪೋಡಿಗೆ, ಅಂಚನೆ ಹಿರಿಯೆರೆ ಕಾಲೋಡ್ದಿಂಚಿ ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಪರಂಪರೆನ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಮುಂದುವರಿಸುನ ಕುರುಡು ಮನೋಭಾವಡ್ದಾದ್, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಸುಧಾರಣೆ ಆವೊಡ್ಯಾನ ಏತೇ ಕಟ್ಪಾಡ್, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಡ್ದಾದ್ ಮುಂದುವರಿಸೊಂದುಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸೋಜಿಗ ಬೊಕ್ಕ ಬೇಜಾರ್‌ದ ವಿಷಯ.

ನಮ್ಮ ನಡುಟ್ಟೇ ಉಪ್ಪುನ ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಪೂಜ್ಯ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಲು ಇಂಚಿಪ್ಪ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಭಾರಿ ಪುರಾತನವಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬುಳೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಸುಮಾರ್ ಕಳೆಕ್ಕುಳುಲ ಬುಳೆದ್ ಬೈದ. ಆ ಕಳೆ ಕೀಳ್‌ದ್ ಧರ್ಮೊನು ಶುಚಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ನ ಆ ಎಡ್ಡೆ ಕರೆಕ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದ್ ಏರ್ಲಾ ಈತ್ತೆಟ್ಟ ಆ ಕೆಲಸೊಗು ಕೈಪಾಡಿಜೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಅತ್ಯಂತ ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ.

ಜಿಲ್ಲೆದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ಕೆಲ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ 'ಮಡೆ ಮಡಸ್ನಾನ' ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಡು. ಜಾತ್ರೆದ ಕಾಲೊಡು ಉಂಡುದು ಬುಡಿನ ಮಡೆ ಇರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಪರಕೆ

ಪಂಡಿನಾಕ್ಲು ಪುರೆಲ್‌ದ್ ಮಡಸ್ತಾನ ಪಾಡುನು. ಇಂದೆಡ್ದ್ ಆಕ್ಲೆ ಮೈಟತ್ತಿನ ಸುಬ್ಬ, ಬೊಲ್ದು ಕಲೆ, ಕಜ್ಜಿ, ಕುಷ್ಠರೋಗಲು ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಕ್ಲೆನ್ ನಂಬಾದ್ಂಡ್. ಈ ಸೇವೆ ಬರಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲು ಅಕುಲು ಇತ್ತಿನಾತ್ ಕಾಲಲಾ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇವೆ ಮುಂದವರ್ಪೊಡು. ತಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದೇವೆರೆಗ್ ಕಾನಿಕೆ, ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಂದಾವೊಡು.

ಅಂಡ ಈ ಸೇವೆಡ್ದಾವ್ ಮನುಷ್ಯನ ಚರ್ಮ ರೋಗಲು ಗುಣ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ಏತ್ ಸರಿ? ಏತ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ? ಬಾಯಿದ ಮಡೆಟ್ಟ್ ಮಾತ್ರ ರೋಗ ಗುಣ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಒಲ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್? ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಅಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಂಡಲಾ ರುಜು ಮಲ್ಪಾ? ತಕ್ಕ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಕೇವಲ ಈ ಸೇವೆಡ್ದಾದೇ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಯಿನ ಒಂಜಾಂಡಲಾ ಉದಾಹರಣೆ ಉಪ್ಪಾ? ಬದಲಾದ್, ಮಡೆಟ್ಟ್‌ತ್ತಿನ ರೋಗಾಣುಲು ಮಡಸ್ತಾನ ಪಾಡುನಕ್ಲೆಗ್ ಪಗರಂದಾ?

ಅವು ಎಂಚಾಂಡಲಾ, ಇಂದೊಂಜಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಸಹ್ಯ, ಅನಾಗರೀಕ, ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಸೇವೆ ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಾಗರಿಕ ಜನಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ ಚಳವಳಿ ನಡಪ್ಪುನೈಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನಾಕ್ಲು ಈ ಸೇವೆನ್ ಪಿರದೆಪ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್ದ್ ಕ್ಷೇಮ. ತತ್ತ್ಂಡ ದೇವದಾಸಿ, ಪಶುಬಲಿ ಪದ್ಧತಿ ರದ್ದ್ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಇಂದೆಕ್ಲಾ ಸರಕಾರ ಕೈಪಾಡುನ ಕಾಲ ಬರು. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಭಾವುಕ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯ ತೋಜಿಂಡ ಸಾಧುವಾಯಿನ ಬೇತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನೆತ್ತ ಬದಲ್‌ಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಮರಿತ್ತ ವಿಷಕ್ಕು ಮರ್ದ್ ತೆರಿಯಾಂದಿ ಕಾಲೊಡು ಐಕ್ ಪೋಡಿದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪನ ಕ್ರಮ ನಮ ನಾಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್ಂಡಾ ದಾನ್ನ. ವಿಷತ ಮರಿನಾಗೆ ಪಣ್ಬ. ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಕೆರ್ಪ. ಕಲ್ಲ್‌ದ ತುಂಡುಡು ಮರಿತ್ತ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ದಾದ್ ಕಟ್ಟೆಡ್ ದೀಪ. ಅವು ಜಡ ಆಂಡಲಾ ಐಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನ ನಾಗನ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನ ನಂಬಿಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಐಕ್ ತನು, ತಂಬಿಲ, ಆಶ್ಲೇಷ ಬಲಿ, ನಾಗ ದರ್ಶನ, ನಾಗ ಮಂಡಲದಂಚಿನ ಭಾರೀ ನಮೂನೆದ ಪರಕೆ ಸಂದಾವ. ಇಂದೆಡ್ದಾದ್ ಕಣ್ಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಚರ್ಮದ ಸಮಸ್ತ ರೋಗೊಲು ನಿವಾರಣೆ ಆಪ ಇನ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಚಾರ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಇಂಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ವಾ ಕುರುಡಗಾಂಡ್ಲ ಕಣ್ಣ್ ಬತ್ತಿನ ಆವಡ್, ಚರ್ಮರೋಗ ಪವಾಡ ಸದೃಶ್ಯವಾದ್ ನಿವಾರಣೆ ಆತಿನ ಆವಡ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚನೇ ಸಂತಾನದಾಂತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಇಂದೆಡ್ದಾದ್ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ನಂಬಿಗೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದೇ ಹೆಚ್ಚೆಗೊಂಜಿ ನಾಗಬನ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ, ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ನಡತ್‌ದ್‌ಲಾ ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ಸಂತಾನ ಹೀನೆರ್ ಉಲ್ಲೆರತ್ತಾ? ಉಂದು ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಜಿ.

ನಂಬಿಕೆ ಎಂಚನೆ ಉಪ್ಪಾಡ್. ಕಣ್ಣ್‌ದ ದೋಷ, ಚರ್ಮದ ಕಾಯಿಲೆಗ್, ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗ್, ಶುರುಟು ತಕ್ಕ ತಜ್ಞೆರೆನ್ ಸಂಪರ್ಕಿಸದ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಪುನ ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಐಟ್‌ಲಾ ಆಯಿಡ್ದ ನಂಬಿಗೆ ಇತ್ತಿನಾಕ್ಲು ಬೋಡಾಂಡ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂವಾಡ್.

ನಮಡ ಭರಣಿ ಕೃತ್ತಿಕ, ರಾಹು ಕಾಲ ಗುಳಿಗ ಕಾಲ, ಅಂಗಾರೆ ಶುಕ್ರಾರ, ಮೂವೆರ್ ಕೂಡು ಮಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯ ಅಶುಭ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಭ್ರಮೆ ಕೆಲವೆರಡ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಬಜಿ ಕೆಪ್ಪೆ. ಸತ್ಯ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಆ ನಂಬಿಗೆ ಬುಡೊಡು. ನರಮಾನಿ

ಕಾಡಾಡಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡು ಪ್ಲೇಗ್, ಮೈಲಿಗೆ, ಕೋಟ್ಲೆದಂಚಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಮರ್ದ್‌ದಾಂತಿನ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆಲು ಮಾರಿ ಪಣ್ಪಿನ ಕ್ರೂರ ದೇವತೆನ ಕೋಪೊಡ್ದಾದ್ ಬರ್ಪುನು ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತ್. ಐತ ಕೋಪ ನಿವಾರಣೆಗಾದ್ ಎರು, ಕುರಿ, ಕೋರಿ ಐಕ್ ಬಲಿ ಕೊರ್ದ್ ಶಾಂತ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಆ ಭಾವನೆ ತಪ್ಪು. ಆ ರೋಗೊಲು ಮರ್ದ್‌ಡೇ ಗುಣ ಆಪ ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತೆ ಮರ್ದ್‌ಡೇ ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ನಾಶ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ, ಈ ಕಾಲೊಡ್ಲಾ ಈ ಕಾಲದ ನರಮಾನಿಲಾ ಮಾರಿಗ್ ನೆತ್ತೆರ್ದ್ ಬಲಿಕೊರ್ಪುನ ಕಾಡಾಡಿತನದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬು ಊರೂರುದ ಮಾರಿಗ್ ಅಸಂಖ್ಯ ಕುರಿ ಕೋರಿ ಅತ್ತಂದೆ ಬೋಳಾರೊಡು ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಷಗೊಂಜಿ, ತೊರ್ತಾಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷಗೊಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಲಡ್ ವರ್ಷವರ್ಷಲಾ ಏಳೆಡ್ಮಾ ಗೋಣಸ್ಲಾ ಬಲಿಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಜನಕ್ಲೆ ಚಳವಳಿ, ಸರಕಾರದ ಕಾನೂನುಡ್ದಾದ್ ಈ ಬಲಿ ಉಂತುದುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಕಾನೂನು ಸರಿಯಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಂದೆ, ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಆವಂದೆ ಈ ಕ್ರೂರ ಚಲ್ಲ್ ಪರಂಪರೆ ಇನಿಕ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನಡತ್ತೊಂದೇ ಉಂಡು. ಈ ಜಿಲ್ಲೊಗೊಂಜಿ ಇಂದ್ ಕಪ್ಪು ಕಲೆ.

ಅಂಚನೇ ನಮ ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ನಂಬುದು ಪೂಜಿಸೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಭಾರಿ ಸಂಖ್ಯೆದ ಭೂತೊಳುಲ್ಲ. ಅವೆಕ್ಲಾ ಕೋರಿದ ಬಲಿ ಕೊರ್ಪುನ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆಂಡ ಜೈನೆರ್ ನಂಬುನ ಅವ್ವೇ ಭೂತೊಲೆಗ್ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಬಲಿ ಬೊಡ್ಚತ್ತಾ? ಬಾಕಿದಕ್ಲೆಡ ಮಾತ್ರ ದಾಯೆ ಬೋಡು? ಅಪಗ ಈ ಬಲಿ ದಾಯೆ ಕೊರೊಡು? ಸಾತ್ವಿಕ ರೂಪೊಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಯಾ? ಮುಲ್ಪ ಭೂತದ ಕೋಲ, ನೇಮ ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಐಟ್ ಭೂತದ ವೇಷ ಪಾಡ್ದ್ ತನ್ನ ಮೈಟ್ ಭೂತ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಭಾರೀ ವೀರವೇಶೊಡು ದರ್ಪುನಾಕ್ಲು ಭಾರೀ ಜನಸ್ತೋಮದ ಎದುರುಗೇ ಜೀವ ಜೀವ ಕೋರಿನ್ ತನ್ನ ಬಾಯಿಡ್ ಅಗ್ಗಿದ್ ಐತ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರ್ಪುನ ರಕ್ಕಸ ಪ್ರವತ್ತಿದ ಭೀಕರ ಪ್ರದರ್ಶನಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಕೂಡ್ದಿನ ಸಾವಿರ ಜನಸ್ತೋಮ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರ್ಪಿನಾಯನ ಬಂಜಿಗೇ ಪೋಂಡಲಾ, ಇಂದ್ ಭೂತನೇ ಪರ್ಪುನು ಪಣ್ಪಿನ ಭ್ರಮೆಟ್ಟ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅಚ್ಚರಿಡೇ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಈ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ ದಾಂತಿನ ಭಯಾನಕ ಕ್ರಮೊಕ್ಕು ಮುಗಿತ್ತಲ ಪನ್ಯೆರೆ ಜನಕ್ಲು ಅತ್ತಡ ಕಾನೂನು ಆಂಡಲ ಸಹಾಯೊಗು ಬರೊಡು.

ನರಮಾನಿ ಆದಿಡ್ ಪೋಡಿಗೆಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಭಕ್ತಿಡ್, ಇತ್ತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಡ್ಲಾ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಲು ದುಂಬು ಅಂಗಡಿಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಸಮ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಇತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನಲು ಅಂಗಡಿಗ್ ಸಮ ಅತ್ತ್ ಇನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿನ ಇಂಚಪ್ಪ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ನಮ ನಂಬುನ ಅನೇಕಾನೇಕ ದೈವದೇವೆರೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲ್ಪನೆದ ಕೂಸು ಪಣ್ಪುನ ತಜ್ಞೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವು ಇನಿಕ್ಲಾ ಭೂತೊಗು ದೇವೆರೆಗ್

ದರ್ಪ್ಯನಕ್ಲೆ ಮೈಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯಿಲೆಕಸಾರ್, ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗು ಒಳಗಾಯಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಅವೆನ್ ಪರಿಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪೆ ಇಪ್ಪುನ ಬಲವ್ಯಾನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಭೂತದೇವೆರ್ ಈ ರೀತಿ ಪಂಡಿನ ಆಶ್ವಾಸನೆ, ಕೊರಿನ ಅಭಯ ಪತ್ತೆಟ್ಟ್ ಒಂರ್ಬ ನಡತಿಜಿಡಲಾ ಜನ ಐಕ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಮುಗಿಬೂರ್ದು ದುಡ್ಡು ನಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ ನಷ್ಟಗುಲಾ ಒಳಗಾಪೆರ್. ತಜ್ಞೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೊದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತೊಡು ಉಂತುದು, ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ದೋಲು, ತಮಟೆ, ನಾಗಸ್ವರ, ಶಂಖನಾದ ಕೂಡ್‌ಂಡ ಏರೆಗ್ಲಾ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ಮೈಟ್ ಸ್ಪಂದನ ಉಂಡಾಪುಂಡು. ಉಂದೆನೇ ಪಾತ್ರಿ ಪೂಜಾರಿ, ಕೋಲದಾಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್, ದೇವೆರ್, ದೈವ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬಾವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆಕುಲು ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ದೈವದೇವೆರ್ನಾ ಆಕ್ಲೆ ಕೆಬಿಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಣಂದೆ ಆಕ್ಲೆನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ ಬೊಕ್ಕ ಊಹೆಡ್ ಪಣ್ಪುನವು. ತೆರಿನಾಕ್ಲೆನ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ಲ ತೆರಿಯೊಡು. ಅಜ್ಞಾನಡ್ದು ವೃಥಾ ಶೋಶನೆಗ್ ಒಳಗಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಅಂಚನೇ ಬಲ್ಮೆ ಮಾಟ, ಮಂತ್ರದಂಚಿನ ಮೋಡಿಗ್ ಒಳಗಾದ್, ತಕ್ಕ ಕಾಲೊಡು ತಕ್ಕ ತಜ್ಞೆರೆನ ನೆರವು ಪಡೆವಂದೆ ದುಃಖಗು ಒಳಗಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯ್ನ ಶ್ರೀ ಮಾಳ ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿಯೆರ್ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಒಂಜಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ದೈವ ದೇವೆರ್, ಅವತಾರ, ಮಹಿಮೆ, ಕಾರಣಿಕಲು ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ತಾರ್ಕಿಕ ಅತ್ತ್ ಅವು ನರಮಾನಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದಿನ ರಚನೆಲು. ತರ್ಕದ ಮೂಲಕ ದೇವೆರೆನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಪ್ರಾಯಶ: ಅಶಕ್ಯ. ಈ ಪಾತೆರ ಸೂದೆಕ್ಕ್ ಸೂದುಲಾ ಸತ್ಯ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಸತ್ಯನು ತೆರಿಯೊಂದು ಒಂತೆ ಜನ ಆಂಡಲಾ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಕಲ್ಲ್ ಕಂಚಿದ ಮೂರ್ತಿನೇ ದೇವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುದು, ನಂಬಾದ್ ಐಕ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಭಾರೀ ಬೆಲೆತ್ತ, ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಪರಕೆ ಕಾಣಿಕೆ, ಕನಕಾಭಿಶೇಕ, ಚಿನ್ನದ ಮಂಟಪ, ಬಂಗಾರ್ದ ತೇರ್, ವಜ್ರದ ಕಿರೀಟ, ರತ್ನ ಖಚಿತ ಖಡ್ಗದ ಒಂಜಿ ಪಾಲಾಂಡಲಾ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನೆರಾಯ್ನ ಬಡಬಗ್ಯೆರೆನ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಪರಿಸಾಂಡ, ಅಂಚಿನೇ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣದ ಪುದಾರಡ್ ನಡಪಾವ್ನ ಯಜ್ಞೊಲುಗಾದಿಲೆಡ್ ವ್ಯರ್ಥವಾದ್ ಸುಡುದು ಬೊಗ್ಯ ಮಲ್ಪುನ ಟನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ದವಸಧಾನ್ಯ, ನೆಯಿ, ರೇಶ್ಮೆಲೆಡ್ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ದೀನ ದಲಿತೆರೆಗ್ ಪಟ್ಟುನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಧರ್ಮದ ನಿಜವಾಯ್ನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕಾವು.

ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ ವಿಚಾರವಂತೆರಾವೊಡು. ಎಡ್ಡೆಪಡ್ಯೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಲೆಗ್ ಬಲಿಯಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸೊನುಡು. ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶೋಶನೆಗ್ ಬಲಿಯಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಸಂಘಟಿತೆರಾದ್ ಒಪ್ಪೇ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸೊಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ಲ ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತುದು, ಬರ್ಪುನ 21ನೇ ಶತಮಾನಸ್ ಆದರೊಡು ಎದ್ಕೊನುನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿಲೆಕ್ಕ ಆವು. ಅಂಚಿನೇ ಆವಡ್.

ಬಾಲೆಸಾಂತ್: ಮರಾಠಿ ಜನಪದ ನಲಿಕೆ

✍ ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ

ಭಾರತೊದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರಾವಳಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಪುದರ್ ಪ್ರೋಯಿ ಜಿಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊ. ತುಳುನಾಡ್ಂದ್ ಇಂದೆನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುದರ್. ಮುಲ್ಪದ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲಾಯಿನ ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆದಂಚಿತ್ತಿ ರಂಗಪ್ರಭೇದೊಲು, ಪಾಡ್ದನೊ, ಕಬಿತೊಲೆನಂಚಿತ್ತಿ ಗೇಯ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲು, ಕಂಬುಲೊಕೋರಿದಕಟ್ಟದಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಕ್ರೀಡೆಲು, ತೂಟೆದಾರೊ ಪಲ್ಲಿಪತ್ತ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲು, ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದಂಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟಳೆಲು, ಕೃಷಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬುಕೊ ಬೋಂಟೆ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಕಸುಬುಲು - ಇಂಚ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಪ್ರಕಾರೊಲೆನ್ ಹೊಂದೊಂದಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾದುಂಡು. ಬಾಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಗ್ ಹೋಲಿಸಾಂಡ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಜನಪದ ನಲಿಕೆಲುಲಾ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ್ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಸಂಖ್ಯೆಡ್‌ಲಾ ಅಧಿಕವಾದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಭೂಪ್ರದೇಶೊಡು ಬದ್‌ಕ್‌ದಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜನಾಂಗೊಲೆ ಪೈಕಿ ಒಂಜಾಯಿನ ನಲಿಕೆ ಜನಾಂಗೊ ಒಂಜಿಡೇ ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಲಿಕೆಲೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಪ್ಪುನಗ ಒಟ್ಟು ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಭೂಪ್ರದೇಶೊಡು ಉಪ್ಪಿ ನಲಿಕೆಲೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆನ್ ತೆರಿಯೋನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣೊ ಮುಲ್ಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಬುಕೊ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮೂಡಾಯಿ ಪುಡೆಟ್ಟ್ ತೋಜುಬಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಸಾಲುಲು, ವಿಶಾಲವಾಯಿನ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊ, ಮುಲ್ಪದ ತುದೆಕ್ಕುಲು ಬುಕೊ ತೋಡುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಮುಲ್ಪ ಬದ್‌ಕ್‌ಬಿ ಬೇತೆಬೇತೆ ಜಾತಿ ಬುಕ್ಕೊ ಸಮುದಾಯದ ಜನೊಕ್ಕುಲು - ಈ ಮಾಂತ ಅಂಶೊಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಮುಲ್ಪದ ನಲಿಕೆಲೆ ಪುಟ್ಟು ಅಂಚನೇ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪ್ರೇರಣೆನ್ ಕೊರ್ತೊ.

‘ಬಾಲೆಸಾಂತ್’ ಒಂಜಿ ಸಮೂಹಕಲೆ. ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗೊಂದು ಗುರುತಿಸಾಬಿ ಮರಾಠಿ ಅಥವಾ ನಾಯ್ಕ ವರ್ಗದಕುಲು ಈ ನಲಿಕೆನ ನಡಪುಡ್‌ಬೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಕೊಡಗ್‌ಡ್ದ್ ಇಂಚಿಗ್ ಸುಳ್ಯ, ಪುತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ವಿಟ್ಲ, ಕಾಸರಗೋಡು - ಈ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತಿ ಈ ಪ್ರಕಾರೊ ಮಾಜೊಂದು ಬತ್‌ದ್ ಬತ್‌ದ್ ಪ್ರಕೃತ ವಿಟ್ಲ, ಕಾಸರಗೋಡು ಸೀಮೆಡ್ ಮಾತ್ರೊ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒರಿದ್‌ನೆನ್ ತೊವ್ರೊಲಿ. ಇಂದೆನ್ ಸಾಮನ್ಯವಾದ್ ಮಾಯಿಪತ್ತೆಕ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾಯಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಅಕೇರಿ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕಟ್ಟ್. ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜಾರಿನ ಸಮ್ಮುಖೊಡು ಗ್ರಾಮೊದಕ್‌ಲ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಸಭೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆದ ಪ್ರಾರಂಭೊ ಅಂಚನೇ ಅಕೇರಿದ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜೆದ ದಿನೊನು ನಿಶ್ಚಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಏಳ್‌ದಿನೊ, ಒಂಬೊರ್ಜ ದಿನೊ ಅಥವಾ ಪದಿಮೂಜಿ ದಿನೊ ಇಂಚ ತನ್ಕುಲೆ ಅನುಕೂಲೊಗು ತಕ್ಕಂಚ ದಿನೊಕ್ಲೆನ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನಿಶ್ಚಿತೊ ದಿನೊತ್ತಾನಿ ಬೈಯಗ್ ಮಾಂತೆರ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಸೇರ್ದ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ, ನಲಿಕೆ ಅಂಚನೇ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜೆಗ್ ಅನುಕೂಲಾಪಿಲೆಕೊ ವಿಶಾಲದಾಯಿನ ಕಂಡೊನು ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪುಬೆರ್. ಪೊರ್ತುಗ ಕಂತೊಡಿದು ಬನ್ನಗ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜಾರಿ ನಲಿಕೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ವಿಧಿವಿಧಾನೊಲೆನ್

ವಿಧಿವತ್ತಾದ ನಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕಂಡೊದ ನಡುಟ್ಟ್ ಈಶ್ವರೆ ಅಥವಾ ಭೈರವನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಕಲ್ಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುಬೆರ್. ಈ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಎದುರುಡು ಬೊಲ್ಪು ಪೊತ್ತಾದ್ ಮಧೂರು ಮಹಾಗಣಪತಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸ್ವಸ್ತಿಕೊನು ಬಲಸ್‌ಬೆರ್. ಕಲ್ಲ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಬೊಳ್ಯಂತರಿತ್ತ ಅಂಚನೇ ಬಾರ್‌ದ ಸ್ವಸ್ತಿಕೊನು ಬಲಸ್‌ದ್ ದೂಪೊನು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಈತ್ ಪೊರ್ತ್‌ನಾಗ ನಲಿಕೆದಕುಲು ಸಕಲವೇಷಭೂಷಣೊಡು ಸಿದ್ಧವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್‌ದೆದುರು ಉಂತ್‌ಬೆರ್. ಮುಖ್ಯಪೊಳಲಿ ಗ್ರಾಮೊದ ಗುರ್ಕಾರನ ಎದುರುಡುಂತುದು ಶೃಂಗೇರಿ ಜಗದ್ಗುರು ಅಂಚನೇ ಮಧೂರು ಮಹಾಗಣಪತಿ ಬುಕ್ಕೊ ಸ್ಥಳೀಯ ದೈವದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತ್ತೊಂದು ಇನಿತ್ತ ದಿನೊ ಸುರುಮಲ್ತಿ ಈ ನಲಿಕೆಗ್ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಒಡಕ್ಕ್ ಬರಂದಿಲೆಕೊ ಕಾಪಾಡ್ದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಅರಿಕೆ ಮನ್ತೊನುಂಬೆರ್. ಕೂಡ್ಲೆ ಮುಖ್ಯ ಪೂಜಾರಿ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪದೊನು ಪಂಡೊಂದು ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ನಲಿಕೆದಕುಲು ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಪ್ರತೀಸಾಲ್‌ಗ್ "ಬಾಲ್‌ಬಾಲ್ಯೊ ಬಾಲೆಸಾಂತ" ಪನ್ಪಿ ಸೊಲ್ಲುನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಾವೊಂದು ನಲಿತ್ತೊಂದು ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಕಲ್ಲ್‌ದೆದುರು ಅಡ್ಡಬೂರ್ದು ಕೈಮುಗಿದ್ ನೇರವಾದ್ ಗ್ರಾಮೊದ ದೈವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಸೇವೆದ ರೂಪೊಡು ನಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗ್ರಾಮೊದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮ ಅಂತಸ್ತ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನಂಚನೆ ಆಯೊ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಪುನವು ಕ್ರಮೊ.

ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆದ ತಂಡೊಡು ಪದಿನೈನೆಡ್ದ್ ಇರ್ವೊ ಜನೊ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಮೈ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಮಜಿಪೂಜೊಂದು ಕಪ್ಪುಕಾಂಗ್‌ನ್ ಸೊಂಟೊಗು ತುತ್ತದು ತರೆಕ್ಕ ಗೋಂಪರ್ ದೀವೊಂದು ಕೈಟ್ ಪುರೆತ ಪತ್ತ್‌ದ ನಲಿಪ್ಪುಬಿ ಕೊರಗ ದಿಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಸೀರೆ ರಾಕೆ ತುತ್ತುದು, ಮೋಣೆಗ್ ಮಜಿ ಪೂಜಿದ್ ತರೆ ನೆಯ್ದ್ ಪಾಡ್‌ದಿ ಕೊರಪ್ಪೊಳು, ಕುಟ್ಟಿಕೊರಗ್ಗೆ, ಮೈ ಮೋಣೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ್ ಮುಚ್ಚುನಂಚ ಉನ್‌ಂಗೆಲ್ ಬಾರೆದ ಜಾಂಬಾರೆ ಏಸೊ, ಎಂಜಿರ್‌ದ ಪೂಟು ಅಲಂಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾಂಬೆನ ಕೃತಕ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿನ್ ತರೆಟ್ಟ್ ತುಂಬೊಂದಿ ಅಡಿಗೆರ್ ಅಂಚನೇ ಪೂಜೆದ ಭಟ್ರ್, ಭೂತೊ, ಭೂತೊದ ಮಾನಿ, ಮಂಗ, ಕೊರಜ್ಜಿ, ನರಸಣ್ಣೆ, ಪಟ್ಟೆ ಓದುನಾಯೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ವೇಷೊಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟಾಂಡ ಇಜ್ಜಿಪ್ಪಗ್ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಯಿಲೆಕೊ ತೋಜುನ ತೀರ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿದ ಉಡುಗೆಡ್ ಉಪ್ಪಿ ಡಿಸ್ಕೋ ಡ್ಯಾನ್ಸರ್‌ನಕುಲು, ಗಾರುಡಿ ಗೊಂಬೆ-ಈ ವೇಸೊಲುಲಾ ತಂಡೊಡು ಉಲ್ಲೊ. ಈತೇ ವೇಸೊಲು ಉಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ನಿಯಮ ಇದ್ದಿ. ಬದಲ್‌ಗ್ ಲಭ್ಯ ಇಪ್ಪುನ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗನುಗುಣವಾದ್ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ಸೀಮಿತ ಮಲ್ತೊನುಬೆರ್.

'ಬಾಲೆಸಾಂತ್' ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿಕೂಡ್ಲೆ ಕೊರಗ್ಗೆ ಕೊರಪ್ಪೊಳು ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನ್ಯನ್ ಆ ಜನಾಂಗೊದಕ್‌ಲ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಮಾದರಿಡ್ ಲೆಪ್ಪುಬೆರ್. ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪೊಪೊತ್ತಾದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ದೀಪೆರ್. ತಂಡದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪದೊನು ಸುರುಮಲ್ಪುಬೆ. ಮಾಂತೆರ್ಲಾ 'ಬಾಲ್‌ಬಾಲ್ಯೊಬಾಲೆಸಾಂತ' - ಸೊಲ್ಲುನು ಪ್ರತಿಸಾಲ್‌ಗ್ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಾದ್ ಆಯನ್ ಅನುಸರಿಸಾದ್ ವೃತ್ತಾಕಾರೊಡು ನಲಿಪ್ಪುಬೆರ್. ಪದೊ ಕೈದಾವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಮಾಂತ ವೇಸೊಲುಲಾ ರಂಗೊಡ್ದು ಪಿರ ಪೋದು ಒಂಜೊಂಜೇ ವೇಸೊಲು ಪ್ರವೇಶೊ ಆದ್ ತನ್ಕುಳೆ ಹಾಡು, ಸಂಭಾಷಣೆ, ನಲಿಕ್ಕೆದ ಮೂಲಕ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ರಂಜಿಸಾವೆರ್.

ಸುರುಕು ಶಾರದಾಂಬೆನ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿನ್ ತುಂಬೊಂದಿ ಅಡಿಗೆರ್ ದೇವಾಲಯೊಡು ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿನ್ ತುಂಬೊಂದು ಸಾಗ್‌ಬಿ ರೀತಿಡ್ ಹಿಮ್ಮೇಳದ ಲಯಕ್ಕನುಗುಣವಾದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋಪೆರ್. ಕಡೆಕ್ಕ್ ಜಾಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಮೂರ್ತಿನ್ ದೀದ್ ಭಟ್ರ್ ಪೂಜೆನ್ ನೆರವೇರಿಸಾಪೆರ್. ಈ ಕೆಲಸೊ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಭೂತೊ ಬುಕೊ ಭೂತೊದ ಮಾನ್ಯನ ಪ್ರವೇಶ ಆಪುಂಡು. ನಲಿಕೆ, ಅಟ್ಟಹಾಸೊ, ಕಾರ್ನಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನೊದ ಬುಕ್ಕೊ ಮದಿಪು ಆದ್ ರಂಗೊಡ್ದು ಪಿರಪೋಪೆರ್. ತೂಪಿ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಈ ರಡ್ಡ್ ವೇಷೊಲು ಒಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪೊದಲೆಕೊ ತೋಜೆಂಡ ನನ ದುಂಬುದ ವೇಷೊಲು ಮಾಂತಲಾ ಒಂಜಿರೀತಿಡ್ ಹೆಗಣದ ಸ್ವರೊಪೊಡಿತ್ತಿಲೆಕೊ ತೋಜುಬೊ. ರಂಗೊನು ಪ್ರವೇಶಿಸಾಯಿ ಕೊರಗೆ ಕೊರಪೊಳು ಲೈಂಗಿಕ ವಿಡಂಬನೆದ ಪದೊಕ್ಕಲೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೇಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ನಲಿಪುವೆರ್. ಸನ್ಯಾಸಿ ರಂಗೊನು ಪ್ರವೇಶಿಸಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಮೊಟ್ಟುಗು ತನ್ನ ಕೈತ್ತ ಬೆತ್ತಡು ಕುಟ್ಟೊಂದು "ತರುತ್ತಾರೆ ಭಾವ ತರುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಮುಡಿ ಅಕ್ಕಿ, ನೂರು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ನೂರು ರುಪಾಯಿ ತರುತ್ತಾರೆ" ಈ ರೀತಿಡ್ ಪಂಡೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಮೊಕುಲೆನ ಪಾತೆರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡುಪ್ಪುನವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಮೊಕುಲೆನ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರೂಪೊ ತೂನಗ (ವೇಷಭೂಷಣೊ, ಕೈಟ್ ಪತ್ತೆನ್ನ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ದೊಣ್ಣೆ ಬುಕೊ ಸಂಭಾಷಣೆ) ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕುಡು ಪ್ರಚಲಿತವಾಯಿ ಸಿದ್ಧವೇಸೊಗು ಸಾಮ್ಯವಾದಿತ್ತಿಲೆಕೊ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡ ಸಿದ್ಧವೇಸೊದ ಮಾದರಿಡ್ ಸೊಂಟೊಗು ಶಿಲ್ಪೊದ ಮಾದರಿಡ್ ಕಟೊನ್ನ ಕ್ರಮೊ ಮಾತ್ರೆ ಈ ವೇಸೊಡು ಇದ್ದಿ. ಈ ವೇಷೊಲು ರಂಗೊಡ್ದು ಪಿರಪಿಜಿರ್ನಗ ಮಾಪಿಳ್ಳೆ ವೇಷೊಲು ರಂಗೊನು ಪ್ರವೇಶಿಸಾದ್ 'ಮಾಪಿಳೈಪಾಟ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿಪ್ಪುಬೊ. ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ ಜೊತೆ ಹಾಸ್ಯಮಿಶ್ರಿತ ಸಂಭಾಷಣೆಗ್ ತೊಡಗ್‌ದ್ ಸೇರ್‌ನಕ್ಲೆನ್ ತೆಲಿಪ್ಪಾಬೆರ್. ನರಸಣ್ಣೆ, ಪಟ್ಟೆಓಿದುನಾಯೆ, ರಂಗೊದ ಎದುರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇರ್ನಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕನ್ನಡ ತುಳು ಮಿಶ್ರಭಾಷೆಡ್ ಹಾಸ್ಯಧಾಟಿದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಲ್ಪುಬೆರ್ - ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ನಡಪ್ಪುನ ಈ ಪ್ರಹಸನೊದ ಅಕೇರಿಗ್ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾದ್ ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ದುಡ್ಡು-ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಕಾಂಟ್ಯಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಂಭಾವನೆಯಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಇಂದೆನ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಾಯಿ ತಂಡೊ ದುಂಬುದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ನನೊಂಜಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಪುನ ಸಾದಿಮುದ್ದೊಗುಲಾ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪದೊನು ಪಂಡೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್. ಸಮಯೊದ ಅಭಾವೊಡು ಮಾಂತ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ ಸಮಗ್ರರೂಪೊದ ಅಭಿನಯೊ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿಂಡಲಾ ಮುಖ್ಯೊಮುಖ್ಯೊ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲೆಡ್ ಈ ಕ್ರಮೊನ್ ನೆರವೇರಿಸಾಬೆರ್. ಒಟ್ಟು ಈ ನಲಿಕೆಗ್ ಇಲ್ಲದ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರೊ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರಾದಿಪ್ಪುವೆರ್.

ರಾತ್ರಿಪೂರ್ತಿ ಗ್ರಾಮೊಡೆ ತಿರ್ಗಾಟ ನಡಪ್ಪಾಯಿ ತಂಡೊ ಬೊಲ್ಪಾನಗ ಗ್ರಾಮೊದ ಗಡಿತ್ತ ಕಾಯೆರ್ದ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಬಿರಿಪ್ಪುಂಡು. ಮಾಂತ ವೇಸೊಲುಲಾ ಮರಕ್ಕ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತ್‌ಬತ್ತ್‌ದ್ ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆನ್ ಕದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಈ ರೀತಿಡ್ ಊರುದ ಮಾರಿನ್ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ದ ಊರುದ ಗಡಿದಾಂಟಿಬಿ ನಲಿಕೆದಕುಲು ತನ್ಕುಳೆಗ್ ಅನಿಷ್ಟ ಬರಂದ್‌ನಂಚನೆ ತಾರಾಯಿನ್ ಮಾಂತೆರ್ನ ತರೆ ತೊರತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯೆರ್ದ ಮರಕ್ಕ್ ಹಾಕುನೆತ ಮೂಲಕೊ ಕಳೆವೊನುಬೆರ್. ಈ ಕ್ರಿಯೆಕ್ಕ್ ಮುಪ್ಪಿದೆಪ್ಪುನೆಂದ್ ಪುದರ್. ಇಂಚ ಪ್ರತಿದಿನೊಲಾ ನಲಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುಂಡು. ದಿನೊಲಾ ಒಂಜೇ ಕಡೆಡ್ದ್ ಆರಂಭ ಆಯಿ ನಲಿಕೆ ಬಿರಿಪ್ಪುನೆತ ಜಾಗೆ ಮಾತ್ರೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ತನ್ಕುಳು ನಲಿಕೆಗ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಂತೊಂಡಿ ಒಟ್ಟು ಕಾಲಾವದಿಡ್ ಗ್ರಾಮೊದ ಮೂಡಾಯಿ, ಪಡ್ಡಾಯಿ, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಅಂಚನೇ ಬಡಕ್ಕಾಯಿ

ಇಂಚ 4 ದಿಕ್ಕೆಲೆಡ್‌ಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಾಬೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪೋಯೆರಾವಂದಿ ಸಂದರ್ಭೊಡು ರಡ್ಡ್ ತಂಡೊಲೆಡ್ ಪೋಪಿನ ಕ್ರಮೊಲಾ ಉಂಡುಗೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಣಿತಲೆಡ್ ತೋಜುನಂಚ 'ಬಾಲೆಸಾಂತ್'ಲಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧೊನು ಪಡೆವೊಂದುಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. ಮಾಯಿ ಪುಣ್ಣಮೆದ ದಿನೊತ್ತಾನಿ 'ಬಾಲೆಸಾಂತ್‌ಪೂಜೆ' ನಡಪುಂಡು. ಉಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಂಚನೇ ನಡಪ್ಪುಡುನ ಜನಾಂಗೊಗನುಸಾರವಾದ್ ನಡಪುಂಡು. ಆನಿದ ದಿನೊತ್ತಾನಿ ಕಾಂಡೆನೇ ಮರಾಠಿ ಸಮಾಜದ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟ್ ಸೇರ್ದ್ ಕುಣಿತ ಆರಂಭಿಸಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಕಂಡೊದ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ದೊಂಪೊನು ನಿರ್ಮಿಸಾಬೆರ್. ಅಯಿನ ಉಲಯಿಡ್ ಮೂಡಾಯಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ 31 ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ನ್ ನಿರ್ಮಿಸಾದ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜಾರಿ ವಿಧಿವತ್ತಾದ್ ಅಗ್ನಿ ಕೊಂಡತ್ತ್‌ದ್ 31 ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ತೂ ಮಲ್ಪುನವು ಕ್ರಮ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಮರಾಠಿ ಪೊಣ್ಣೆನಕ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ 1 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅರಿತ್ತ ರೊಟ್ಟಿದ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ತಯಾರಾಯಿ ರೊಟ್ಟಿಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕದಿಕ್ಕೆಮಲಾಯಿ ಪಾಡ್ಪೆರ್. ನನ್ನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಕುಡುಬಲ್ಯಾರ್‌ದ ಕಜಿಪ್ಪುದ ತಯಾರಿ ನಡಪ್ಪುಂಡು. ದಿನಪೂರ್ತಿ ನಡಪುನ ಕೆಲಸೊ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜೆದ ತಯಾರಿ ಪೊರ್ತು ಕಂತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಆರಂಭ ಆಪುಂಡು.

ಬಾಲೆಸಾಂತ್‌ಪೂಜಾರಿ ಕಂಡೊದ ಮಧ್ಯೆ ಆರಂಭೊದ ದಿನೊ ಸ್ಥಾಪಿಸಾಯಿ ಭೈರವನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಯಿ ಕಲ್ಲೆದೆದುರು ಗಣಪತಿ ಸ್ವಸ್ತಿಕೊನು ಬಲಸ್‌ದ್ ಸಪ್ತಋಷಿಕ್ಕೆ ಪುದರ್‌ಡ್ 7 ಅಗೆಲ್‌ನ್ ಬಲಸ್‌ಬೆರ್. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಕೈತಲ್‌ಡೇ ರೊಟ್ಟಿ ಕುಡುಮಿನ್‌ದ ಅಗೆಲ್‌ನ್‌ಲಾ ಬಲಸ್‌ಬೆರ್. ಈ ಅಗೆಲ್ ಈತೇ ಇಪ್ಪೊಡುನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಉಂಡು. ಪಂಡ ಒರಿ ನಲಿಕ್ಕೆದಾಯಗ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊಕ್ಕು ಒಂಜಿ ಅಗೆಲ್‌ದಂಚ 13 ದಿನೊ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪೋಯೆಂಡ ಆಯನ ಪುದರ್‌ಡ್ 13 ಅಗೆಲ್ ಬಲಸೊಡು. ಇಂಚ ತಂಡೊದ ಒಟ್ಟು ಕಲಾವಿದೆರ್, ಅಕ್‌ಲ್ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪೋಯಿ ದಿನೊ ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಗು ಅನುಗುಣವಾದ್ ಇಂದೆನ್ ಬಲಸಬೆರ್. ಪೂಜೆದ ಅಕೇರಿಗ್ ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡೇ ಅಗೆಲ್‌ದ ವಿತರಣೆಲಾ ಆಪುಂಡು.

ಈ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಕ್ಕುಲು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಅಗೆಲ್‌ಗ್ ಎದುರಾದ್ ಅಗ್ನಿಕುಂಡೊನು ನಿರ್ಮಿಸಾದ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪೂಜಾರಿ ಇಂದೆಕ್ಕ್ ತೂಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಪೊರ್ತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಂಚನೇ ಭೈರವನ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಾಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ದೆರ್ತ್ ಕೈಟ್ಟ್ ಪತೊಂದು ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪಮೊ ಪಂಡೊಂದು ಅಗ್ನಿಕುಂಡೊ ಅಂಚನೇ ಬಲಸಿ ಅಗೆಲ್‌ಗ್ ಮೂಜಿಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಇಂಬೆರೆನ್ ಅನುಸರಿಸಾದ್ ಮಾಂತ ವೇಸೊದಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ನಲಿತೊಂದು ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಸುತ್ತುಗು ಬಲಸಿ ಅಗೆಲ್‌ಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಅಗೆಲ್ ದೆತೊಂದು ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೊದ ಗಡಿಕ್ಕ್ ಪೋಪೆರ್. ಕಾಯೆರ್ದ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಕೊಂಡೊಪೋಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ದೀದ್, ಎದುರು ಅಗೆಲ್ ದೀದ್ ಮರಕ್ಕ್ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬರ್ಪೆರ್. ಶಾರದಾಂಬೆನ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಮಂಗಳಾರತಿ ಆದ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಕೈಮುಗಿದ್ ಅಡ್ಡಬೂರ್ದು ವೇಷಭೂಷಣೊಲೆನ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಯೆರ್ದ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ದೀಪೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊರಿಲಾ ತಾರಾಯಿನ್ ದೆತೊಂದು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಪೂಜಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. "ಎಂಕುಲು ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು. ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆಕ್ಲ ಸೇರ್ದ್ ದೇವಿನ, ಶೃಂಗೇರಿ ಜಗದ್ಗುರುನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊ. ಅನೇಕ ತಪ್ಪಿಪ್ಪು. ಅಯಿನ್ ಬುಡ್ಡು ಊರುಗು ಬರ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಮಾರಿಬೀರಿನ್ ಸತಪಾತಾಳ ಸಾರ್ತ್‌ಕೊರ್ದು ಅಂಬರೊಡ್ಡು ಬರ್ಪಿ

ರೋಗೊನು ಅಂಬರೊಗು ಆರ್ಸಾದ್ ಕೊರ್ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಕಾಪಾಡೊಡುಂದು ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ತಾರಾಯಿನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಹಾಕ್‌ಬೆರ್. ಕ್ಷಣಕಾಲೊ ಬೆರಿತಿರ್ಗಾದ್ ಉಂತುದು ತೀರ್ಥ ಮಯ್ತ್‌ದ್ ತಾರಾಯಿದ ತುಂಡುಲೆನ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪೊಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಾಪೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊರ್ಯನ ತರೆಕ್ಕ್ ತೀರ್ಥೊ ರಾಪಾದ್ ಸುದ್ಧೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ 16 ಮರತ್ತಪಿಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ದಿ ಕಲ್ಲ್ ಅಲ್ಪನೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆವಂದಿಲೆಕೊ ಬನ್ನಗ ಆಯಿನ ಪಂದಾದ್ ಒರ್ಪುನವು ಕ್ರಮೊ. ಪಿರಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಆಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಪ್ರಕಾರೊ ಅಗೆಲ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಾಪೆರ್. ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪ್ರಸಾದೊ ವಿತರಣೆ ಆಪುಂಡು. ಪತ್ತ್ ಜನೊಕ್ಕು ಸರಿಯಾದ್ ಪ್ರಸಾದೊ ವಿತರಣೆ ಆಂಡ ಪೂಜೆ ಪೊರ್ಲುಡು ನೆರವೇರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕೊ.

"ಬಾಲೆಸಾಂತ್' ನಲಿಕೆನ್ ಮರಾಠಿದಕುಲು ಮಾತ್ರೆ ನಡಪ್ಪಡುನಂದಾಂಡ ಉಂದುವೇ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಮಾಂತ ಜಾತಿದಕುಲು ಸೇರ್ದ್ 'ಪುರ್ಸೆರೆ ಪೂಜೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕುಡು ನಡಪುಡ್ಪೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಪದೊತ್ತ ಬದ್‌ಲ್‌ಗ್ 'ದಿಮ್ಮಿಸ್ರೋತಿ' ಪಾಡ್‌ಬೆರ್. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶೊದ ಕರಾವಳಿ ಬುಕೊ ರಾಯಲ ಸೀಮೆ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪಿ ಬುಡಿಗೆ ಜಂಗಮೆರ್ ಅಥವಾ ಶಿವ ಜಂಗಮೆರೆ ಒಂಜಿ ಉಪ ಗುಂಪುನು ಬಾಲಸಾಂತು ಅಥವಾ ಬಾಲಸಂತೋಷಿಂದ್ ಲೆಪ್ಪಿ ಕ್ರಮೊಲಾ ಉಂಡುಗೆ. ಮೊಕುಲುಲಾ ತನ್ನುಳೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಉಡುಗೆಡ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ಲ್ ಪೋದು ಶಿವನ್ ಕುರಿಪಾಯಿ ಹೊಗಳಿಕೆ ಪನ್ಪುನೆ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತಂದೆ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಅಂಚನೇ ಬಂಜಿನ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆಗ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡುಗೆ ಮೋಕುಲು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಲಾ ಈ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಪ್ರಚಲಿತ ಉಂಡು.

ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಕುರಿತಾಯಿ ಕಥಾನಕೊ ಈ ರೀತಿ ಉಂಡು: ಬಾಲಮ್ಮನ ಮಗಳ್ ಬಾಲೆಸಾಂತು. ಅನಾಥೆ ಆಯಿನ ಇಂಬಳೆನ್ ಶೃಂಗೇರಿದ ಗುರುಕ್ಕುಳು ಸಾಂಕ್‌ಬೆರ್. ಬಳತ್ತ್‌ದ ಮಲ್ಲಾಯಿನ ಇಂಬಳೆನ್ ಕಾಡ್‌ದ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾತ್ರ ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಕಡಪ್ಪಡ್ಡು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಕಡಪುಡ್ಪುನಗ ಈ ಒಲ್ಪ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಮಾಯಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದೆನ ಸನ್ನಿಧಾನೊಗು ಬರೊಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್.ಕಾಡ್‌ಸೇರಿ ಬಾಲೆಸಾಂತು ಕೋಟೆದ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸಾದ್ ಅಲ್ಪನೇ ನೆಲೆವೂರ್‌ಬಳ್. ಗುರುಕ್ಕುಲೆನ ಆದೇಶೊನು ಕ್ರಮೇಣೊ ಮರಪ್ಪುವಳ್.

ಇಂಚ ಮಾಯಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಇಂಬಳ್ ಬರಂದ್‌ಸೆನ್ ತೂಯಿ ಮತತ್ತ ಗುರುಕ್ಕುಲು ಮತೊತ್ತ ಸನ್ಯಾಸಿಲೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಯೆರೆ ಕಡಪ್ಪುಡುಬೆರ್. ಈತಾನಗನೇ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿ ಬಾಲೆಸಾಂತು ಪೋಯಿನಾಕ್ಲೆನ್ ತನ್ನ ತೋಟೊಡು ಬೆನ್ಪಾಬಳ್. ಇಂಚ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಯಿ ಕೊರಗೆ ಕೊರಪ್ಪೊಳು, ಕೊರಜಿ ಮೊಕುಳು ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಉಂದುವೇ ಗತಿ ಆಪುಂಡು. ಕಡೇಕ್ ಕೋಪೊಡು ದೇವಿಯೇ ಆಡೆ ಪೋದು ಶಪಿಸಾಬೆರ್. ಕ್ಷಮಾಪಣೆದ ಬುಕ್ಕೊ ದೇವಿಗ್ ಕರುಣೆ ತೋಜಿದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಿನನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಮಾಂತೆರ್ಲ ಮಾಯಿದ ಪುಣ್ಣಿ ಮೆದಾನಿ ಎನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಡ್ ನಿನ್ನ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿತೊಂದಿಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚ ಬಾಲೆಸಾಂತುನ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥೊ ಮಾಯಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಗ್ ಈ ಕುಣಿತೊ ನಡಪುಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. (ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ. ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. 1996. ಪುಟ 179).

ಈ ನಲಿಕೆನ್ ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಸೊದ ಸುದೀರ್ಘ ಅಂತರೊಡು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ RRC ತಂಡೊ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುದ ಕೇಪು ಗ್ರಾಮೊದ

ಕುಂಡಕೋರಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ದಾಖಲಾತಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಓಲುಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಕಥಾನಕೊ ಲಭ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ. ಬದಲ್‌ಗ್ 'ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠೊತ್ತ ಭಕ್ತೆರ್, ಶೃಂಗೇರಿ ಗುರುಕುಲೆ ಶಿಷ್ಯೆರ್ ಅಂಚನೇ ದೇವಿನ ಭಕ್ತೆರ್, ಶಿವಾಜಿ ಮರಾಠೆರ್, ಪುಟ್ಟಪುರ್ಸ ಜೋಗಿಲೂ, ಊರುದ ಮರಾಠಿಲಾಯಿ ಎಂಕುಲು ಈ ನಲಿಕೆನ್ ಮಲ್ಪುವೊನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಮಾತ್ರೊ ಇಂದೆನ ಹಮೊಟು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಈ ನಲಿಕೆನ್ ಮೇಲ್ನೋಟುಗು ಗಮನಿಸಾನಗ ಊರುಗು ಬರ್ಪಿ ಮಾರಿಬೀರಿನ್ ಊರುಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಪಿ ಆಶಯೊ ಇಪ್ಪುನವು ತೋಜುಂಡು. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಪೂರಕವಾದ್ ನಲಿಕೆಡುಪ್ಪಿ ಕೊರಗೆ ಕೊರಪ್ಪೊಳು, ಕಾಯೆರ್ದ ಮರ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನಿಷ್ಟೊ ನಿವಾರಣೆದ ಸಂಕೇತಲಾದ್ ಬಳಕೆ ಆಪೊ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಈ ರೀತಿದ ಆಚರಣೆ ಅಗತ್ಯೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಡ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊ ಬಜೀ ಉಂದುವೇ ಆಶಯೊಡು ಸೀಮಿತ ಆವಂದ್. ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗ ಸಸ್ಯವರ್ಗ ಅಂಚನೇ ಮನುಷ್ಯವರ್ಗದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬುಕೊ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ಆಶಯೊದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಈ ನಲಿಕೆ ನಡಪುಂಡು ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಮುಲ್ಪ ಗ್ರಾಮೊದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಡು. ಗ್ರಾಮೊ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಡ ತಾನ್ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಅಂಚಾದೇ ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಗ್ರಾಮೊದ ಅನಿಷ್ಟೊನು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಪಿ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂದೆಕ್ ತಿಕುನ ಸಂಭಾವನೆಲಾ ಅಂಚನೆ. ಪತ್ತ್ ದಿನೊತ್ತ ನಲಿಕೆ. ಪತ್ತ್ ಅಗೆಲ್‌ದ ಸಂಭಾವನೆ ಕೆಲವೆರ್ನ ಸಂಗ್ರಹೊ. ಮಾಂತೆರ್ಲ ಪಟ್ಟ್ ತಿನ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ. ಉಂದು ಜನಪದರೇ ರೂಢಿಸಾವೊಂದು ಬತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ. ಈ ನಲಿಕೆ ನಡಪ್ಪುನ ಕಾಲೊಲಾ ಮಾಯಿಪತ್ತ್, ಮಾಯಿಪತ್ತ್ ಮುತ್ತುಗು ಸಮೊ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡು. ಪಂಡ ಸುಗ್ಗಿದ ಕೊಯ್ಲ್ ಮುಗಿದ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಬೋಡಾಯಿ ಅರಿಬಾರ್, ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಪ್ಪಿ ಸಮೃದ್ಧಿದ ಕಾಲೊ. ಈ ರೀತಿಡ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆ ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ಈ ನಲಿಕೆನ್ ಬುಡಂದೆ ಮೂಜಿ ವೊರ್ಸೊ ನಡಪುಡಾಂಡ ಬುಕೊ ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊಲಾ ನಡಪ್ಪುಡಾವೊಂದು ಬರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಒರ್ಸೊ ಬುಡ್ದು ಒರ್ಸೊ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲೊ ಆನಗ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಈತ್ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸಾದ್ ಈತ್ ದಿನೊ ನಡಪ್ಪಾವುನ ಒಂತೆ ಬಂಗೊದ ಕೆಲಸೊ. ಅಂಚಾದ್ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆ ಜನೊಕ್ಕಲೆಡ್ದ್ ದೂರೊ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅನುಭವೀ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಕೊರತೆ ಒಂಜಿಕಡೆ ಅಂಡ, ಭಾರೀ ವೊರ್ಸೊದ ಅಂತರೊಡು ಅಲ್ಪ ಒರೊ ಮುಲ್ಪ ಒರೊ ನಡಪ್ಪುನೆ, ಪೂರ್ವ ತಾಲೀಮುದ ಕೊರತೆ-ಈ ಮಾಂತ ಅಂಶೊಲೆಡ್ದಾದ್ ಇಂದೆನ ಮೂಲಸ್ವರೂಪೊನೇ ಬದಲಾದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ವೇಷಭೂಷಣೊ, ನಲಿಕೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆವಾದ್ಯೊ - ಮುಲ್ಪ ಒಲ್ಪಲಾ ಜೀವಂತಿಕೆನೇ ಒರಿಯಂತೆ ಬಚ್ಚಿದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ಆಧುನಿಕ ಮರಾಠಿ ಜನಾಂಗೊದ ಜವನೆರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತಸ್ಕುಳೆ ಜನಾಂಗೊದ ಒಂಜಿ ಕಲೆನ್ ಪುನಶ್ಚೇತನ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿ ಕಾಲೊ ಬತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಸಮೊ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಈ ಕಲೆನ್ ಒರಿಪ್ಪೊಡ್ದಾಯಿ ಕೆಲಸೊ ಆವೊಡು.

(ಈ ಲೇಖನೊಗು ಮೂಲ ಆಕರೊನು RRC ಸಂಗ್ರಹಾಲಯೊಡ್ದು ಪಡೆವೊಂದೆ).

ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್

✍ ಸಬಿಕು, ಮುಂಬಯಿ

ಎಂಕಲೆ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಜನಕುಲೆ ಪೈಕಿ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್‌ಲಾ ಒರಿ. ಪಂಡಿತೆರ್ ಮಳಿಯಾಲೊಡುದು ಎಂಕಲೆ ಊರುಗು ಬೈದಿನಾರ್. ಅರೆನ್ ತರ್‌ಪಾದಿನಿ ಎಂಕಲೆ ಊರುದ ಪಟ್ಲೇರ್. ಪಟ್ಲೇರೆನ ಇರುವ ವರ್ಷದ ಮಗಳೆಗ್ ಜಕ್ಕಿಣೆ ಭಾದೆ. ಏರೆನ್‌ಲಾ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ರೆ ಬುಡೊಂದಿತ್ತಿಜೊಲು. ಉನ್ಪಿನಿ ತಿನ್ಪಿನಿ ಕಡಮೆ. ಪಟ್ಲೇರ್ ಭಾರೀ ಚಿಂತೆಡ್ ಬೂರಿಯೆರ್. ಪಂಡಿ ಪಂಡಿನಕಲೆನ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತೆರ್; ಮಗಳೆನ್ ತಿರ್ಪತಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋದು ಮಂಡೆ ಗೀಸಾಯೆರ್ ಆಂಡಲಾ ಅಲೆನ್ ಪತಿದಿ ಜಕ್ಕಿಣೆ ಬುಡುದು ಪೋಯಿಜಿ. ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಇಂದ್ ಅರೆಗ್ ಏರಾ ಪಂಡಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಕೂಡಲೇ ಕಣ್ಣನೂರುಗು ಜನ ಕಡಪುಡುದ್ ಅರೆನ್ ತರ್ಬಾಯೆರ್. ಪಂಡಿತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅರೆನ ಒಟ್ಟು ಒಂಜಿ ಕೆಲಸದಾಯೆಲಾ ಬತ್ತೆ. ಪಟ್ಲೇರೆನ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್. ಒಂಜಿ ಕೋಣೆ ಪಂಡಿತೆರೆಗ್ ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆರ್. ಒಣಸ್ ಮಾತ್ರ ಪಂಡಿತೆರೆ ಕೆಲಸದಾಯೆನೇ ಮಲ್‌ಪುನು.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಪಟ್ಲೇರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ ಪೂಜೆ. ಅರೆನ ಮಗಳೆನ್ ಪತ್‌ದಿನ ಜಕ್ಕಿಣೆ ಬುಡುಪಾವುನ ದಿನ. 'ಈ ಜಕ್ಕಿಣೆದ ನಾಶ ಮಲ್‌ತ್‌ದೇ ಬುಡುಪೆ; ಇಜ್ಜಿಡ ಯಾನೇ ಪ್ರಾಣ ಕೊರುಪೆ' ಇಂದ್ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪಟ್ಲೇರೆಗ್ ಪಾತೆರ ಕೊರುತೆರ್‌ಗೆ. ಪಟ್ಲೇರೆನ ಸುತ್ತು ಮದಲ್ದ ಇಲ್ಲ್. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಉಳಯಿ ಪೋವೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಪೂಜೆ, ಬಲಿ, ಪಟ್ಲೇರೆನ ಮಗಳೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ಪೊರ್ತು ಮೂಡುನ ಮುಟ್ಟಲಾ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪಟ್ಲೇರೆನ ಮಗಳೆನ್ ಪತೊಂದಿನ ಜಕ್ಕಿಣೆ ಬುಡುದು ಪೋಂಡುಗೆ. "ಇರೆನ ಮಗಳೆಗ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಮದ್‌ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಬುಡುಲೆ' - ಇಂದ್ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪಟ್ಲೇರೆನ ಕೆಬಿಟ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ.

ಪಟ್ಲೇರೆನ ಮಗಳೆನ್ ಪತೊಂದಿನ ಆತ್ ಜೋರುದ ಜಕ್ಕಿಣೆನ್ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಬುಡುಪಾಯೆರ್‌ಗೆ ಇನ್ನಿ ಸುದ್ದಿ ಊರಿಡೀ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಎಡ ಬಲತ ಊರುದಕಲೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ್, ಪಂಡಿತೆರೆ ಕೈತಲ್ ಜನ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಭೂತ, ಕುಲೆ, ಜಕ್ಕಿಣೆ ಬುಡುಪಾವುನೆಟ್ಟ್ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರೆಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಇಂದ್ ಜನ ನಂಬಿಯೆರ್, ಪಟ್ಲೇರ್‌ಲಾ ನಂಬಿಯೆರ್, ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಪಂಡಿತೆರ್ ಎಂಕಲೆ ಊರುಡೇ ತಳಊರಿಯೆರ್. ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರನೇ ಅತ್ತ್ ಪಂಡಿತೆರ್ ಮರ್ದ್‌ಲಾ ಕೊರ್ಪಿನೆಟ್ ಹುಶಾರ್. ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಅರೆಗ್ ಪುರ್ಸತ್ತೇ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕಲೆ ಊರುಡು ಬೊಕ್ಕ ಎಡ ಬಲ ಊರುಡು ಮಸ್ತ್ ಜನಕುಲೆ ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿದ ಭಾದೆ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ ಪಂಡಿತೆರ್ ಎಂಕಲೆ ಊರುಗು ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕನೆ.

ಆನಿ ಐತಾರ. ಶಾಲೆಗ್ ರಜ. ಮಾಸ್ಟೆರ ಮಗಳೆನ್ ಪತೊಂದಿ ಜಕ್ಕಿಣೆ ಬುಡುಪಾವುನ ತೂವರೆ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಪೋದ್‌ತ್ತ. ಏತಾಂಡಲಾ ಎಂಕಲೆ ಮಾಸ್ಟೆನ ಮಗಳತ್ತೆ? ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಗೆರೆ ಒಯಿತ್ ಮಂಡಳ ಬುಡುಪಾಯೆರ್. ಕೇಪುಳ ಪೂತ ರಾಶಿ. ಪಂಡಿತೆರ್

ಕೆಂಪು ವರ್ಣದ ಮುಂಡು ಮಾತ್ರ ತುತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಂಡೊಡು ಅಡ್ಡ ನೀಟ ನಾಮ. ಅರೆನ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪಾತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಲ್ಡ್ ಕುರಿನೀರ್, ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಮುಗಯಿ, ಎಂಕಲ್ ದೂರೊಡು ಉಂತೊಂದೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆರೆ ಮಗಳೆನ್ ಉಳಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಆಲ್ ಅರ್ಧ ಅಮಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಂಚ ತೋಜೊಂದಿತ್ತೊಲು. ಮಂಡಳ ಮಳಯಿ ಆಳೆನ್ ಕುಲ್ಲಪಾಯೆರ್. ಪಂಡಿತೆರ್ ಮಣ ಮಣ ಮಂತ್ರ ಪಣರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರೆರ್‌ಲಾ ಅರೆನ ಬುಡೆದಿಲಾ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಭಯ ಭಕ್ತಿಡ್ ಉಂತುದೆರ್. ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೊಸ ಮುಗಯಿದುಳಯಿ ಕಣಕ್‌ದ ತುಂಡು ಪಾಡ್ದ್ ತೂ ಕೊರಿಯೆರ್. ಐಕ್ ಒಂತೆ ನೈಲಾ ಪಾಡಿಯೆರ್. ತೂ ಧಗಧಗ ಅರಲ್ಂಡ್. ಪಂಡಿತೆರ್ ಮಂತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಐಕ್ ಅರಿ ದಕ್ಕಿಯೆರ್. ತೂ ತೆಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಗಯಿನ್ ಕುರಿನೀರ್ ಇತ್ತಿನ ಬಟ್ಟಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆರ್. ವರಾನೆ ಗುಳುಗುಳು ಶಬ್ದ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಘಳಿಗೆದುಳಯಿ ಕುರಿನೀರ್ ಮಾಯ. ಸುತ್ತ ಉಂತುದು ತೂಪಿನಕ್ಲ್ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಯೆರ್ ತುಯ್ಯರಾ ಜಕ್ಕಿಣಿ ಪೂರಾ ಕುರಿನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಬುಡುಂಡತ್ತೆ?" ಇಂದ್ ಪಂಡಿತೆರ್ ತೆಲಿತೆರ್. ಅರೆನ ಕೆಲಸದಾಯೆ ಕೂಡಲೇ ಅವೆನ್ ಕಂಡದ ಬರಿ ಕೊಂಡು ಪೋದು ದಕ್ಕಿಡ್ದ್ ಬತ್ತೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಗುರಿ ತೋಡುದು ಕೆಲಸದಾಯೆ ಐಟ್ ಒಂಜಿ ತೂಟೆ ನಡಿಯೆ. ಪಂಡಿತೆರ್ ಮಂತ್ರ ಪಂಡೊಂದೇ ತೂಟೆದ ಕೈತಲ್ ಪೋದು ತೂತ ಕಡ್ಡಿ ಗೀರ್ದ್ ತೂಟೆ ಪೊತ್ತಾಯೆರ್. ತೂ ಅರಲ್ಂಡ್. ತೂಟೆ ದರ್ಶನ ಬತ್ತಿನೆಂಚ ಗಡ ಗಡ ಕುಂಬರ್ಯೆರೆ ಶುರು ಆಂಡ್. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೊಂದೆ, ಬಾಯಿ ಅರತ್ ತೂಯೆರ್. ಪಂಡಿತೆರೆನ ಕೆಲಸದಾಯೆ ಕೂಡಲೇ ಅರ್ಲುನ ತೂಟೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ದುಂಬೇ ತೋಡುದ್ ದೀತಿನ ಗುರಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಯೆ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆ ಮಗಳೆಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇರುವೆರ್ ಅಳೆನ ಕೈಟ್ ಪತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಉಳಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಕೂಡ್ಡಿಜನ ಪಂಡಿತೆರೆನ್ ಪುಗರೊಂದೇ ಅಕಲಕಲೆ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಪಂಡಿತೆರೆನ ಮಂತ್ರತಂತ್ರದ ಬೆರಿಟ್ ಎಂಚಿನವಾ ಒಂಜಿ ಗುಟ್ಟು ಉಂಡುಂದ್ ಸಂಶಯ. ಎಂಕಲ್ ಕುರಿನೀರ್, ಮುಗಯಿದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ. ಮುಗಯಿದುಳಯಿ ತೂ ಪಾಡ್ದ್ ಅವು ಬೆಚ್ಚ ಆದ್ ಐತ ಉಳಯಿ ಇತ್ತಿನ ಗಾಳಿ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆ ಮುಗಯಿನ್ ನೀರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕಬ್ಬೆ ಪಾಂಡ ಮುಗಯಿದುಲಯಿ ಗಾಳಿ ಉಪ್ಪಂದಿ ಜಾಗೆಗ್ ನೀರ್ ದಿಂಜುಂಡು ಇಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡ. ಪಂಡಿತೆರ್ ಮಲ್ತಿನಿ ಈತೆ. ನನ ತೂಟೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ದರ್ಶನ. ರಾತ್ರೆಗ್ ಎಂಕಲ್ ಕೆಲವೆರ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪಂಡಿತೆರೆ ಕೆಲಸದಾಯೆ ಕೊಯಿಂತಿ ದೀತಿನ ಜಾಗೆನ್ ಗರ್ತ. ತೂಟೆದ ಒಳಯಿ ಒಂಜಿ ಕಪ್ಪೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪಾಪ ಅವು ತೂಟು ಕರೆಂಚಿ ಪೋತುಂಡು. ತೂಟೆದ ಉಳಯಿ ಜೀವದ ಕಪ್ಪೆನ್ ದೀದ್ ತೂಟೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತೂ ಕೊರುಂಡ ಆ ಕಪ್ಪೆ ಬೆಚ್ಚ ತಡೆವಂದೆ ತೂಟೆದುಳಿಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ರೆ ತೊಮುಕ್ಂಡು. ಅವಗ ತೂಟೆ ಗಡಗಡ ನಡುಗುಂಡು. ಕಪ್ಪೆ ಪಿದಯಿ ಬರೊಡ್ಚ ದುಂಬೇ ತೂಟೆನ್ ದೂರ ಕೊಣದು ಗುರಿಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮುಚ್ಚುನ ಗುಟ್ಟು ಉಂದೆ. ಹಳ್ಳಿದ ಜನಕಲು, ಪಂಡಿತನಕುಲು ಮಲ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ಕಿತಾಪತಿ ತೆರಿಯಂದೆ ಅಕಲೆನ ಬಲೆಟ್ ಬೂರುವೆರತ್ತಾ ಇಂದ್ ಎಂಕಲೆಗ್ ಸೋಜಿಗ ಆಂಡ್. ಕೋಪಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜತ್ತ್‌ಡ ಒಂಜಿ ದಿನ ಈ ಪಂಡಿತೆರೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವ ಬುದ್ಧಿ ಇಂದ್ ಕಾತೊಂದು ಇತ್ತ.

ಆ ದಿನ ಬತ್ತೇ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಎಂಕಲೆ ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರ್ಬ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಲಿಕೆ, ಪರೊಡಿ ಮಾತ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಪೋಪಿನ ಎಂಕಲೆನಲ ಒಂಜಿ

ಐಟಂ ದೀವೊಡುಂದು ಹೆಡಾಸ್ಟರೆಡ ಕೇನೊಂಡ. ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಪೂರಾ ತಯಾರಿ ಮಲ್ತ. ಎಂಕಲೆನ ಐಟಂ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಸುದ್ದಿ ಕೊರುಜ. ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರ್ಬೊಗು ಭಾರೀ ಜನ ಬತ್ತೆರ್. ಊರುದ ಪಟ್ಲೇರ್ ನೇಲ ತರೆತ್ರ ಕಟ್ಟೊಂದು ಮಾತೆರ್‌ಡ್ ದುಂಬುದ ಕುರ್ಜಿಡ್ ಕುಲ್ದಿರ್. ಅರೆನ ಬರೀಟೇ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್. ಏತಾಂಡಲಾ ಆರ್‌ಲಾ ಎಂಕಲೆ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ಜನಕುಲೆ ಪೈಕಿ ಒರಿಯತ್ತೆ? ಭಾಷಣ ಗೀಷಣ ಮುಗಿಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ ಪರೊಡಿ ಪಾಡ್ದನ ಶುರು ಆಂಡ್. ನಡುಟೆ ಎಂಕಲೆನ ಐಟಮ್. ಕಣ್ಣಪಂಡಿತೆರ್ ಎಂಕಲೆ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಮಗಳೆನ್ ಪತ್‌ದಿನ ಜಕ್ಕಿಣಿ ಬುಡುಪಾಯೆರೆ ಎಂಚಿನ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ದಿರ್ ಅವೆನ್ ಮಾತ ಎಂಕಲ್ ಮಲ್ತ. ಕುರಿನೀರ್‌ಗ್ ಬೆಚ್ಚಮುಗಾಯಿನ್ ಕಪ್ಪೆ ಪಾಡ್‌ನಗ ಕುರಿನೀರ್ ಮಾಯಲಾ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಡಬ್ಬಿಗ್ ಪೊಯ್ಯೆದಿಂಜಾದ್ ಐಟ್ ಒಂಜಿ ತೂಟೆ ನಡ್‌ದ್ ತೂಕೊರಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗೆ ತೂಟೆ ಗಡಗಡ ನಡ್‌ಗ್‌ಂಡ್. ಕೂಡುದಿ ಜನ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾದ್ ತೊವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂಯಿನ ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್‌ದಿನ ಪಟ್ಲೇರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಬಿರೆಲ್ ತೂಪಾದ್ ಅಲ್‌ತ್‌ರ್ದ್ ಮೆಲ್ಲ ಜಾರಿಯೆರ್. ಪಟ್ಲೇರ್ ರಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲಪೋಮು ಕಣ್ಣಪಂಡಿತೆರೆನ್‌ಲೆಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಇತ್ತಿನ ಸಾಮಾನ್ ಪೂರಾ ಒಟ್ಟು ಪಾಡ್ದ್ ರಾತೋರಾತ್ರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

ಬೆರಿಬುಡಂದಿ ಸೋಲು

✍ ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು

ಪೂವಪ್ಪಣ್ಣೆ ಏಪಲೋ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ನರಮನಿ. ಆರ್ ಅನ್ಯಾಯೊನು ಏಪಲಾ ಪೋಡ್ಯಂದೆ ಎದುರ್ಸಾವ್ನಾರ್. ಕಂಡದಪುಣಿ ಕಡ್ಪುನ ವಿಚಾರೊಡು ಅರೆಗಾವಂದ್ನಕ್ಲು ಕೊಟ್ಟುಪಡು ಕೊಚ್ಚಿದ್ ಆರೆನ್‌ಕೆರ್ನಗಲ ಉರ್ದತ್ತಬೂರ್ದು ಬತ್ತ್‌ಸೊರಿಯನ ಕೈನ್‌ಪೊಲ್ತುಪಾಡ್ದ್‌ನಾರ್ ಆರ್. ಅಂಡಲಾ ಪಗೆತಕ್ಲೆನ ಸಕ್ತಿದ ಬೇಲಿಡ್ ಉಣ್ಗ್‌ದೇಪೋಯೆರ್ ಈ ಪೂವಪ್ಪಣ್ಣೆ...!

ಆರ್ ನಿಲೆಡ್ದ್ ನಿರೆಲಾನಗ ಇರ್‌ವತ್ತೈನೋ...ಇರುವತ್ತಾಜೋ ವರ್ಷ. ಆಂಡ ಆರ್ ಸೈನಗ ಅರೆ ಬೊಡೆದಿ ನಳಿನಿ ಮೂಜಿತಿಂಗೊಲ್ದ ಬಂಜಿನಾಲ್. ಇಲ್ಲಲ್ ಗಲಟೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಪೂವಪ್ಪಣ್ಣನ ಕೋಪೊಗು ಬೇಜಾರಾಯ್ನ ನಳಿನಿ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲಿತ್ತಲ್ ಪೂವಪ್ಪಣ್ಣೆ ತೀರ್ನಗ. ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ ಮುಟ್ಟ ಕಣ್ಣೀರ್ದ್ ಕೈದೆಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ನಳಿನಿಗ್ ಆರ್ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ. ಆರ್ ಸೈತ್‌ದ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ದೇ ಸುಜೀ ಪುಟ್ಯೆ. ಆಲ್ನ ಆಜಿದ್‌ನ ಸರ್ರೊ ತೂನಗನೇ ಈ ವಿಚಾರ ಎಂಕ್ ತೆರಿನಿ. ಇಡೀದಿನ ದನಿಕುಲ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ..ರಡ್ದ್‌ಸೇರ್ ಅರಿ ತಿಕ್ಕುಂಡಾತೆ. ಆಂಡ ಕಂಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆತ ಸಾಗೊಳಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಲ್ಡ ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚನೇ ದಿನೊ ಕರವೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಅಂದ ನಳಿನಿ ಉಂದು ದಾನೆ ಗುಂಡು ಕಲ್ದಲೆಕಿತ್ತ್‌ನ ಈ ಇಂಚ ಆಜಿದ್'ಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಪಗನೇ ಗೊತ್ತಾ ಆಲ್ನ ಈ ಬಂಜಗೊಗು, ಬಡತನೊಗು ಕಾರಣ ದಾದ ಪಂಡ್ದ್...!

ತೂಲೆ ಸತ್ಯಣ್ಣಾ...ಆರ್ ಕರಿ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಬಂಜ ದಾದ ಪಂಡ್ದ್ ಇರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡತ್ತೇ? ಎಂಕ್ ಮಾತಲಾ ಆದುಪ್ಪುನಿ ಎನ್ನಮಗೆ ಸುಜೀಶ್. ಆಂಡ ಆಯಗ್ ನ್ಯಾಯೊಡು ಅನ್ಯಾಯ ಆನಗ ಎನ್ನ ಮನಸ್...ಕಣ್ಣೀರ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್‌ದಿಂಜಿನಗ ಅಲೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಪಾತೆರೊನೇ ಬತ್ತ್‌ಜಿ.

ಅಪ್ಪೆ ಮನಸ್...! ಅವ್ವೊಂದ್...ಬೇಜರ್ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ನಳಿನಿ...ನಮ್ಮ ಅಣೆಟಿತ್ತ್‌ನೆನ್ ದಾದಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್‌ಂದ್ ಪನ್ನಗನೇ ಆಲ್ ಸತ್ಯೊನು ತೆರಿಪಯರೆ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತಲ್.

ಪತ್ತನೆ ಕಿಲಸ್ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ತ್‌ನ ಎನ್ನ ಮಗೆ....ಅವೆಂಜಿನ ಎಂಪಲಾ...ದಾದ..ದಾದ? ಅಂದ್... ಅವು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್.... ಅಂದ್... ಅವ್ವೇ ಕೆಲಸೊಗು ಅರ್ಜಿ ಪಾಡುನ ಜಾಗೆ ಅತ್ತೆ? ಅಂದಂದ್...ಅವ್ವೇ...ಉದ್ಯೋಗೊ ಮಾಹಿತಿದ ಕೇಂದ್ರೋ.

ಪತ್ತನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಮಾತೆರ್ದ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾರ್ಕ್ ದೆತ್ತ್‌ನ ಎನ್ನ ಮಗಕ್ ಪೋಲಿಸ್ ಬೇಲೆಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಡ ಮೂಲೇ ಉಪ್ಪುನಾ ಆಯಗ್ ಬರೆತ್‌ಂಡೋ ದಾನ್ಯೋ, ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ ಮೋನೆ ತೂನಗ ನಳಿನಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ ಕುಡಕುಡ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐನಾಜಿ ಗಂಟ್ ಪಾಡ್ನ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆದ ಒಂಜಿ ಕೊಡಿಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಒರೆಸೊಂತ್ಲೆಕ್ಕನೇ...ನಳಿನಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ದಾದ..? ದಾಯೆ ಇಂಚ ಬುಲ್ಪುವಲ್...? ಎಂಕ್ ಒಂಜಿಲಾ ಅರ್ಥನೇ ಆಯಿಜಿ. ಪೊಡಿ ಒಯ್ತ್‌ನ ಮೂಂಕುದ ಸುರುಳೆನ್ ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ನ ಆಲ್...ತೂಲೆ ಸತ್ಯಣ್ಣಾ...ಎನ್ನ ಮಗನ ಭವಿಷ್ಯೊನು ದೆತ್ತೆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪೋಪ್ಟಾಫಿಸ್‌ದಕ್ಲು. ಆಯನ್ ಅಕ್ಲು ಕೆರಿಯೆರ್...ಕೆರ್ದೇ ಬುಡ್ಯೆರ್....

ದಾದ ಪನ್ಪ ನಳಿನಿ...ದಾದ...ದಾದ... ಎಂಕೊಂಜಿಲಾ ಅರ್ಥ ಆಪುಜತ್ತಾ?

ಅರ್ಥ ಆದ್ ದಾದ ಪ್ರಯೋಜನ ಸತ್ಯಣ್ಣಾ? ಕರಿಪೋಯಿನ ದಿನೊಕ್ಲು...!

ದಾದ ಮಾರಾಯ್ತಿಯೇ...ಸರಿಯಾದ್ ಒರ ಪನ್ಪನಾ...? ದಾಯೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ದುಂಬುಕೊನೊಪ ವಿಚಾರೊನು...ಒರಪಂಡ್ದ್ ಬುಡು....

ಪನ್ಪೆ...ಪನ್ಪೆ...ಎಂಕ್ಲೆಗೊಂಜಿ "ಕೆಂಪು ಡಬ್ಬಿದ" ಪೋಸ್ಟಾಪಿಸ್. ಅವು ಓಪನೇಪನೋ.. ಮುಚ್ಚುನ್ಯೇಪನೋ..ಅವೆನ್ ತೂಯ್ನಕುಲು ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿಲೆಕ್ಕೊಡು 'ಭೂತದ ಕೊಟ್ಯ'ದ ಲೆಕಂದೆ ಪನೊಡು. ವರ್ಷಡೊರ, ಅರ್ಥವರ್ಸೊಗೊರ ನಾಲ್ ಕಾಕಜಿ ಊರುಡು ತಿರ್ಗು ಅತೆ.!

ಅಂಡ ನಿಕ್ಕ್ ಉಂದು ಪೂರ ಊರ್ದ ಸುದ್ದಿ ದಾಯೆ ಬೋಡು ನಳಿನಿ...?

ಇರೆಗ್ ದಾನೆ ಗೊತ್ತು ಸತ್ಯಣ್ಣಾ...? ಎನ್ನ ಮಗನ ಬಾಳ್‌ಲಾ ಹಾಳಾಯ್ನೆ ಈ ಕೆಂಪುದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ...! ಏಪೊಲಾ...ಇನಿ ಬರ್ಪುಂಡಮ್ಮಾ..ಎಲ್ಲೆ ಖಂಡಿತ ಬರು...ಬರಂದೆ ಕುಲ್ಲಂದೇ ಕುಲ್ಲಂದ್‌ಂದ್ ಅಪಗಪಗ ಎನಡ ಸುಜಿ ಪನೊಂದಿತ್ತೆಂಡ...ನಂಕೇಪಮಗ ಉಂದು ಪೂರ ತಿಕ್ಕುನಿ? ಪೋಲಿಸ್ ಜೀಪುದ ಡ್ರೈವರ್ ಆಪೊಡಾಂಡಲಾ" ಮುಪ್ಪ ಸಾವಿರ ಕೇನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನಿಕ್ಕ್ ಪೋಲಿಸ್ ಬೇಲೆ...! ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಓಂದು ಮಗ ಕಾಸ್...ಂದ್ ಪಂಡ ಅವು ಪೂರ ನಿಕ್ಕ್‌ವಾಯೆಂದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ-ಎನ್ನ ಒರಿಯೇ ಒರಿ ಮಗೆ ಸುಜಿ. ಅಂಡ ಆಯನ್ ಪೋಲಿಸ್ ಬೇಲೆಗ್ ಲೆತ್ತೆರ್ ಸರ್ಕಾರೊ. ಮುಲ್ತ ಪೋಸ್ಟುದಕುಲು ಬೇಲೆಗ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬತ್ತ್‌ನ ಕಾಕಜಿನ್ ಕೊರ್ಪ್ಯೇ ಇಜ್ಜೆರ್. ಮುರನಿದ ಪೋಪ್ಟುಡು ಒಂಜಿ ರಿಜಿಸಿರಿ ಕಾಕಜಿ ಎನ್ನ ಮಗಕ್ಕ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯೆ ಬುಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ದಾಯೆ ಮಗ ಬುಲ್ಪುವ.... ದಾಯೆ...ದಾನೆ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೆ.

ಒಂಜೆಕ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ...ಎನ್ನ ಮೋನೆನೇ ತೂದು ಬುಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನಕರ್ಲೇ ಕಡಿದ್ ಪೋಂಡು ಸತ್ಯಣ್ಣಾ...ಎನ್ನ ಕರ್ಲೇ ಕಡಿದ್ ಪೋಂಡು...

ನಳಿನಿ...ಬುಲ್ಪೊರ್ಬಿ ನಳಿನಿ...ಉಂದು ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಮಾಮೂಲು. ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊ ಕೇನ್ನಗ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವಾಲ್...ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡು...ಕಣ್ಣ್ ಉಜ್ಜೊಂದು ದಿನ್ನದ ಪಜ್ಜೆಡ್ ಮೆಲಾನೆ ಪೋಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಲ್ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕೊ...?

ನಳಿನಿ ಅಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದಿತ್ತಲ್ಡ ಯಾನ್ ಅಲೆನ ಪಿರವುಡೆನೇ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲಯನಂಚಿಪ್ಪಿ ಪೋಷ್ಟುದ ಪೋಷ್ಟು ಮಾಸ್ಟ್ರ್, ಪೋಷ್ಟುಮ್ಯಾನ್‌ನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇನ್ನ ಕೆಲವು ಸಬ್ದೊಲು ಎನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್...ದೊಂಬುದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗಾದಾನ್ನ...? ಆಗಯಾ....! ಕೋನ್...ಕ್ಯಾಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜರೆ ಮುನ್ನಿದಾತ್ ಉದ್ದದ ಪೋಷ್ಟುಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಹ್ಣೂಂ...ದಾ...ಯಾ.... ಪನ್ಪಿನ ಪರತರೆತ ಪೋಷ್ಟುಮ್ಯಾನ್ ಊರ್ದಕುಲೆನ್ ಮುರ್ಕಯೆರೆ ಇತ್ತನಕಲು. ಆಂಡ ಎನಡ ಮಾತ್ರ ಭಾರೀ ಸಭ್ಯೆರ್ಲೆಕ್ಕೊ ನಟನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಎಂಕೇ ಗಾತ್ತಾವೊಂದಿಜ್ಜಿ. ನಳಿನಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿನ ಯಾನ್ ಸುಜಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ನ 'ರಿಜಿಸರಿ' ಕಾಕಜಿನ ಬುಡ್ಪದ್ ತೂಯೆ..ಅವ್ವುಪ್ಪುನಿ ದಾದ...ದಾದ..? ಸುಜೀ...ನೀನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಉದ್ಘಟತನದಿಂದ ಬಾರದ್ದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೇವೆ"...ಈ ಒಕ್ಕಣೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ವಿಚಾರೊ ಯಾನ್ ಪನ್ಲೆಕೊನೇ ನಳಿನಿ ತರೆತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರ್ಯಲ್. ಸುಜಿ ಎನ್ನ ಮೋನೆನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಆಸೆದಿಂಜಿನ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ದಾದನೊ ಸೋಲುಂಡುಂದು ಎಂಕ್ ತೋಜೆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ, ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪೋಷ್ಟುದಕ್ಲು ಮಲ್ತ್‌ನ ಅನ್ಯಾಯೊನು ತೆರಿನ, ಬೆನಿಯೆರೆ ತೀರಂದಿನ ನಳಿನಿನ್ ಸೋಲು ಬೆರಿಬುಡ್ಪುಜತ್ತಾ...ಛೇ! ಉಂದು ದಾದ ಅವಸ್ಥೆಂದ್ ನೆನೆತೊಂದು ಅಲ್ತ್ ಕಾರ್‌ದೆತ್ತೆ......

ಮೂಲ

✍ ಶಂಕರ, ಕುಂಜತ್ತೂರು

ಸೂರ್ಯೆ ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲ್‌ದಂಚಿ ಬಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆ....

ಶಂಕರೆ ತೋಡುದ ಬರಿಯೆ ಕಟ್ಟಪುನಿಟ್ ತೋಡುದ ಮಿತ್ತ ಪುಡೆಕ್ ನಡತೊಂದುಲ್ಲೆ....

ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಒಂತೆ ದೂರ ತೋಡುದ ಮಿತ್ತ ಪುಡೆಟ್ ಕಟ್ಟಪುನಿಟ್ ಆ ಮಲ್ಲ ಗಡಿಕಲ್ಲ್ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ ಆಯನ ಪ್ರೀತಿದ ಜಾಗೆ. ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆಡ್ ಅವುಲು ಕುಲ್ಲುದು ಗಾಳ ಪಾಡ್‌ನ ನೆನೆಪುಲು...ಅಪಗ ಆಯನ್ ಜೋಕ್ಲಾದ್ ಗೊಬ್ಬಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಜಾಗೆ.

ಇತ್ತೆ ಅಂಚಿ ಪೋವಂದೆ ಕೆಲವು ವರ್ಸೊಂಡ್. ತನ್ನ ಒದು, ಬರವು...ಉಂದುವೇ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಉಂತೊಡಾಂಡ್. ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಆಕರ್ಷಣೆ...ಅವುಲು ಕುಲ್ಲುದು ಮನಸ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ ಕತೆ, ಕವನೊಲು ಏತೆತೊ....

ತೋಡುಡು ಪರಪುನ ನೀರ್‌ಗ್ ಎದುರಾದ್ ನಡತೊಂದುಲ್ಲೆ...ಶಂಕರೆ.

ಅವುಲವುಲು ಕೈ ತೋಡುಲು...ತಿರ್ತ್ ಅಗೆಲ ಅಗೆಲ ಆಯಿನ ತೋಡು ಮಿತ್ತ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಆದ್ ಕೂಡುದ್ ತೋಜಿ ಲೆಕ್ಕೊನೆ...ಶಂಕರೆ ಗಡಿಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆ.

ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗ...ಖಾಲಿ ಮನಸ್‌ಡ್ ಅವುಲು ಕುಲ್ಲುದು ಪ್ರಕೃತಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಕುಸಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಆಯನ ತರೆನಿಲಿಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಲೆ ದಿಂಜಿದುಂಡು.

ಲೋಹಿಯಾವಾದದ ವಿಷಯೊಡು ಪ್ರೊಪೆಸರ್ ಮಲ್ಲಿನ ಭಾಷಣ ಇತ್ತೆಲಾ ಆಯನ ಕೆಬಿಕ್ ಕೇನೊಂದುಂಡು.

....."ನಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದದ ಸಾದಿಡ್ ನಡತೊಂದುಲ್ಲ...ನಮ ನರಮಾನಿ ಒರಿಯಕ್ಕೊರಿ ಮೋಸೆ ತಿರ್ಗಾವೊಂದುಲ್ಲ... ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆವೊಂದುಲ್ಲ...ಈ ವಿಭಕ್ತವಾದೊಡೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಆದ್ ಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವನೆ ಪುಟ್ಟೊಂದುಂಡು...."

ಇಂದೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆದ ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ ಆಯನ ಮನಸ್‌ನ್ ಪೆರೆವೊಂದುಂಡು...

...."ನಮ ಜಾತಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಸ್ಟೊಡು; ಮೂಲ ನಾಡೊಡು" ಸ್ವಜಾತಿ ಬಂಧುಲೆನ ಒತ್ತಾಯ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್.

"ನಮ್ಮ ಜಾತಿದ ಬರಿತ ಮೂಲ ಉಂಡುಗೆ ಮಗ....ಅಡೆ ಪೋವೊಡು; ಅಯಿನ್ ಒರಿತೊನೊಡು..." ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರೆನ ಒತ್ತಾಯ ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್.

ಕಾಸ್‌ದ, ನುಪ್ಪುದ ರುಣೊ ಇಂದೆತ ಪಿರಾವು ಒತ್ತುದು ಬರೊಂದುಂಡು.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ ನಡುಟು ತಾನ್ ಒವ್ವು ತೀರ್ಮಾನ ದೆಪ್ಪೊಡು? ಉತ್ತರ ತೆರಿಯಂದೆ ಬತ್ತಲೆ ಪರಪುನ ತೋಡು ತೂಪೆ...ತೋಡುಲ ಆಯನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್....

"ಕೇನಿಯೆರೆ ಉಮೇದ್ ಉಂಡ?..ಕೇನ್ ಎನ್ನ ಕತೆನ್". ತೋಡು ತನ್ನ ಕತೆನ್ ಶಂಕರನ ಎದುರು ಬುಡ್ಪಾದ್ ದೀಂಡ್.

....ಏತೋ ವರ್ಸ ಪಿರಾವುದ ಕತೆ...ಅಪಗ ಆ ಮೈತ ಈ ಮೈತ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡ್‌ಲೆನ ನಡುಟು ಯಾನ್ ಸುದೆಯಾದ್ ಪರತೊಂದಿತ್ತೆ. ಮುಲ್ಪ ಎಡ್ಡೆ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ತೋಡುಡು ನೀರ್ ಪೋಯೆರೆ ಸಾದಿ ಯಾರಂದೆ ಇಡೀ ಬೈಲ್ ಮುರ್ಕುನೆನ್ ಇತ್ತೆಲಾ ತೂವೊಲಿ. ಅಪಗ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಕಾಡವಾಸಿಲು, ಮುಗ್ರೊ, ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ಮುಲ್ಪ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಎನ್ನ ನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ವರ್ಸ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್. ಜೊಕ್ಕ ಕಾಲೊದ ಒಯ್ಲ್‌ಡ್ ಕರಾದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಕೆಲವು ವರ್ಸ ಕರೀಂಡ್...ಬೇತೆ ಜನೊಕುಲು ಇಡೆ ಬತ್ತೆರ್...ಕಾಡ್‌ಡ್ ಗುಡ್ಸಿಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೆರ್. ಮುಗ್ರೊ-ಪಕ್ಕಿಲೆನ್ ತನ್ನ ಕೈತ ಉಲಯಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ನೀರ್ ಪರಿಯೆರ್; ಮೀನ್ ತಿಂದೆರ್....ಓಡ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಯೆರೆ ಈಯೆರೆ ಪೋದು ಜನ ರಡ್ಡ್ ಮೈಟ್‌ಲಾ ಪದರ್‌ಂಡ್.

ನನಲಾತ್ ವರ್ಸ ಕರೀಂಡ್...ಬರ್ಸ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್...ಬರಗಾಲೊಡು ಸುದೆತ ನೀರ್ ಆಜೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್... ಒಂತೆ ವರ್ಸೊಡೆ ಇಡೀ ಸುದೆ ಆಜಿದ್ ಪೋಂಡು...

ಪಿರ ಬೇತೆ ಏರೋ ಜನೊಕುಲು ಬತ್ತೆರ್....ಆಜಿನ ಸುದೆನ್ ಬೈಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಾಗೊಳಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೈಲ್‌ದ ನಡುಟು ನೀರ್ ಪೋಯಿರೆ ಕನಿ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಕೆಲವೆರ್ ಗುಡ್ಡೆನ್‌ಲಾ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬರಗಾಲಡ್ ಒರಿನ ಗುಡ್ಡೆದ ಜನೊಕುಲೆನ ಎಲ್ಯ ಸ್ವರ ಮೆಕ್ಳೆನ ಮಲ್ಲ ಸ್ವರತ ಎದುರು ತಗ್ಗ್‌ದ್ ಅಕ್ಲ್ ನನಲಾತ್ ಮೂಲೆ ಸೇರಿಯೆರ್. ಮೆಕ್ಳೆನ ಕೆಲಸೊಗು ಅಕ್ಲ್ ಬರೊಡಾಂಡ್. ಅಕ್ಲೆನ ಜೋಲಿ ಕಪ್ಪಾನಗ...ಮೆಕ್ಳೆನ ಜೋಲಿ ಬೊಲ್ದಾಂಡ್.

ಕನಿ ತೋಡು ಆವೊಂದು ಪೋಂಡು. ಆಯಿರೆ ಈಯಿರೆ ಪದ್‌ರ್‌ನ ಜನ ತೋಡುಡ್ದಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯೆರ್. ಆಯಿರೆ ಈಯಿರೆಡ್ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ್.

ತೋಡುದ ನೀರ್‌ಗ್ ಒರಿಯೊರಿಯೆ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೃಷಿಕ್ ಉಪಯೋಗ ಮನ್ಪುನಗ ಆಯಿರೆ ಈಯಿರೆಗ್ ನೀರ್‌ದ ಚರ್ಚೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಪಾತೆರೊದ ಗಲಾಟೆ ಕೈಮುಟ್ಟ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಆಯಿರೆ ಈಯಿರೆದ ತೋಡುದ ತಿರ್ತ ಮೈತ ಜನ ಮಿತ್ತ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಬೆಂಬಲ ಕೊರ್‌ಜೆರ್....

ಅಕ್ಲೆನ ಕಾರಣ ಈತೆ...

"ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೃಷಿಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅವು ಮಿತ್ತ್‌ದಕ್ಲೆಗೇ ಹೆಚ್ಚ ಉಪಯೋಗ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್‌ದ ನೀರ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಡೆ ನೀರಾದ್ ಬರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್".

ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಇಡೆಟೇ ತೋಡು ನೀರ್ ಪರತ್‌ದ್ ಅಗೆಲ ಆನಗ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಎಚ್ಚರ ಆಂಡ್....ಕಟ್ಟಪುನಿ; ಕಂಡ ಕರವೊಂದುಂಡು...ತೋಡುಗು ಕಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್, ತೋಡ ಬರಿಟ್ ದೈ-ಮರ ನಡಿಯೆರ್; ಮುಂಡ್ಯದ ಬಲ್ಲೆ ಬಳತ್ಂಡ್, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪಾಪು ಪಾಡಿಯೆರ್; ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಏತ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಂಡಲ......ಗುಡ್ಡೆದ ಜನೊಕುಲು ಗುಡ್ಡೆಡೇ ಒರಿಯೆರ್...ತಿರ್ತ್‌ದಕ್ಲ್ ತಿರ್ತ್‌ಡೇ ಒರಿಯೆರೆ. ಮಿತ್ತ್‌ದಕ್ಲ್ ಮಿತ್ತ್‌ನ್ ಒರಿತೊಂಡೆರ್.

ಈತಾನಗನೇ ಬೊಲ್ದು ಮೋನೆದಕುಲು ಇಂಚಿ ಬತ್ತೆರ್...ಅರಸುಲೆನ ಗತ್ತ್ ಜಾರ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ 'ಅರಸು' ಗುಣತಕುಲು ಒರಿಯೆರ್. ತೋಡು 'ಗವರ್ಮೆಂಟ್' ಸಂಕ, ಆಣೆಕಟ್ಟು ಆಂಡ್.

ಕಾಲೊ ಕರೀಂಡ್....ಬ್ರಿಟೀಷೆರೆನ್ ಗಿಡೆತ್ತ್‌ದ್ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೊಡುಲಾ, ಕೆಲವೆರ್ ಮಾತ್ರ 'ಪ್ರಭು' ಕುಲು ಆಯೆರ್.

ತೋಡು ಗವರ್ಮೆಂಟ್ ಆದ್‌ಲಾ ಕೆಲವೆರೆನ ಸೊತ್ತಾಂಡ್. ಗವರ್ಮೆಂಟ್ ತೋಡುಗು ಕೊರ್ನ ಕಾಸ್, ಸಾಮಾನುಲು ಕೆಲವೆರೆನ ಕೈಸೇರ್‌ಂಡ್. ತೋಡ ಬರಿತ ಮರೊಕುಲು...ಏರ್ ಮನ್ತಿನವು ಏರೇರೆಗೋ ಫಲ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು ಮನ್ನ್‌ದಡಿಕ್ ಸೇರ್ನ ಸೊತ್ತುಲು ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ 'ನಿಧಿ'ಯಾದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಯೆರ್.

ಈ ನರಮಾನಿಲು ಸ್ವಾರ್ಥಿಲು. ಎನ್ನಂಚಿನ ಪರೋಪಕಾರಿಲು ತಿಕ್ಕೊಂಡನೇ ಜನ ಸ್ವಾರ್ಥಿಲಾಪುನೆ. ಅಕ್ಲೆನ ಈ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಎದುರು ಎನ್ನ ರೂಪನೇ ಹಾಳಾವೊಂದು ಪೋಂಡು. ಎನ್ನ ಉಡಲ್ದ ಕಪ್ಪೆ, ಮೀನುಲು ಅಳಿಯೊಂದು ಪೋಯ. ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಳಿದ ಬೈಲ್ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಂಗ್-ತಾರೆದ ತೋಟೊಲು ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್ಯ. ಮಿತ್ತ್‌ಡೆ ಗುಡ್ಡೆಲುಲಾ ಮರೊಕುಲೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಖಾಲಿ ಆವೊಂದು ಪೋಂಡು.

ಪೊಸತಾದ್ ಬತ್ತಿನ ನರಮಾನಿ ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನವು ಮಾತಾ ಪೊಸತ್ತ್, ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಎನ್ನುವೆ. ಆಂಡ ಒವುಲಾ ಪೊಸತ್ತಾದ್, ಎಡ್ಡೆ ಆದ್ 'ತೋಜುನೆ' ಮಾತ್ರೆ. ದುಂಬು ಅವ್ವೇ ಪೊಸತ್ತಾದ್, ಎಡ್ಡೆ-ಪಡಿಕೆ ರಡ್ಡಲಾ ಆದ್ ಪೋದುಪ್ಪು. ತಂಕ್ ತೆರಿನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ನಾಡಿಯೆರೆ ದುಂಬಾಪೆ. ಅಯೆ ತೆರಿನವ್ವೇ ಆಯನ ಮೂಲ ಆಪುಂಡು. ನಿಜವಾದ್ ಆ ಮೂಲದ ಪಿರಾವು ಬೇತೆ ಎಂಚಿನನೊ ಮೂಲ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಗ್ ತೋಜಿನ ಸತ್ಯ ಕಲು ಆದುಪ್ಪು... ಅಯಿತ ಪಿರಾವು ಬೇತೆ ಎಂಚಿನನೋ ಸತ್ಯ ಉಪ್ಪು...ಅವ್ವೇ ಪಿರ ಕಲು ಆದುಪ್ಪು. ಇಂದೆತ ಇಡೆಟೇ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಪುದರ್, ಮೂಲ ಒರಿಯೊಡುಂದು ಬಂಜ ಬನ್ನಗನೇ ಮಾತ ಮನ್ಸ್ ಸೇರುಂಡು.

ತೋಡು ಬುಡ್ಪಾದ್ ದೀಯಿನ ಕತೆ ಉಂತುನಗ... ಶಂಕರೆ ನಿಜ ಲೋಕೊಗು ಬತ್ತೆ....

......ದೂರೊಡು ತೋಡುಡು ಗರ್ಪುನ ಸಬ್ದ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗವರ್ಮೆಂಟ್ ತೋಡುದ ಪೊಯ್ಯೆ ದೆಪ್ಪಾವುನೆಗೆ...ಅಕುಲು ಅಂಗೈಗ್ ಉಬ್ಬಿನೀರ್ ಮಟ್ಟಾದ್ ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಗರ್ತೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್...ಅಕ್ಲೆನ ಬೆಗರ್ ಆ ಪೊಯ್ಯೆ ಮನ್ಸ್‌ದ್ ಕರಾವುಂಡು. ಗರ್ಪಾಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪುದರಾದ್ ಗರ್ತ್‌ನಕ್ಲೆನ ಸೆನಪು ಗರ್ಪುನಗನೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಪುಂಡು.

"ಮೈದಾನ್‌ಡ್ 'ಮೂಜಿ ದಿಸೊತ' ಆಟೊ ಉಂಡುಗೆ" ಬಾಜಿ ಶಂಕರಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಂಚಿ ಪೋಯೆ.

ಬಾಜಿ ಪಂಡಿಲೆಕೊನೆ ಆಟೊದ ಚೆಂಡೆಲಾ ಕೇನಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್....ಶಂಕರೆ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್ಯೆ....ಒಂಚಿ ಪೋಪುನೆ....ತೋಡುದ ಮಿತ್ತ ಮೈಕ್ ಮೂಲದಂಚಿ ಪೋವೊಡ....ಅತ್ತ್ ತೋಡುದ ತಿರ್ತಮೈಕ್ ನೀರ್‌ದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೋವೊಡ...ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ತೋಡುದ ಮಿತ್ತ ಮೈಕ್ ಮೂಲದಂಚಿ ಒರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೆ.... ತೋಡುದ ತಿರ್ತಮೈಕ್ ನೀರ್ ಪರಪುನ ಸಾದಿದೊಟ್ಟು ಪಜ್ಜ ದೀಯೆ.... ಆ ಹಜ್ಜದ್ ದ್ಯಾತನೋ ತೀರ್ಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್....

ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?

✍ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಪಂಡೆರ್ ಆಯನ ಸಾಲೆದ ದೋಸ್ತಿನಕುಲು ಒತ್ತುದಕುಲು
ಮಲ್ಲ ಜನೊ ಆಪೆ ಇಂಬ್ಯೆ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್
ಎನ್ನಿಯೆ ಇಂಬ್ಯೆಲ ಅಂಚನೇ ನೇಮೊಡೇ ನಡತ್ತೆ
ಜವ್ವನಟಿಕೆನಿಡೀ ಬೆಂದೊಂದೇ ಕರಿತ್ತೆ
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?' ದನಿ ಒಯ್ತ್ತಂಡ್ ಪ್ಲೇಟೋನ ಬೂತೊ
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?'

ಜನೊ ಓದಿಯೆರ್ ಮಾತಾ ಆಯನ ಬರವು
ವರ್ಸೊ ಒಂತೆ ಕರಿನಗನೇ ಕೈಸೇರ್‌ಂಡ್ ಪನವು
ಕರ್ಜಿಗಾದ್ ಏತ್ ಬೋಡೋ ಆತ್ ಮಾತಾ
ದೋಸ್ತಿಲಾಯೆರ್ ಆವೊಡಾಯಿನಕುಲು ಮಾತಾ
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?' ದನಿ ಒಯ್ತ್ತಂಡ್ ಪ್ಲೇಟೋನ ಬೂತೊ
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?'

ಸುಕೊದ ಕನಕ್ಕುಲು ಮಾತ ನಿಜೊ ಆದ್ ಕೈ ಸೇರ್ಯೊ
ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್, ಒಂಜಿ ಬುಡೆದಿ, ಮಗೆ ಮಗಳು ಒಂಜೊಂಜಿ
ತಾರೆ ಬಾರೆ ಕಂಗ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಎಲ್ಯ ತೋಟೊ ಒಂಜಿ
ಸುತ್ತ ಸೇರಿಯೆರ್ ಮಾತ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಕಲ್ಬಾದಿಗೆರ್
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?' ದನಿ ಒಯ್ತ್ತಂಡ್ ಪ್ಲೇಟೊನ ಬೂತೊ
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?'

ತರೆಕುಜಲ್ ಪಂರ್ದ್‌ಲೆಕೊನೆ ಎನ್ನಿಬೆ ಆಯೆ-
"ಕೋಡಿ ಎತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಾತ ಜೋಕುಳಾಟಿಕೆಡ್ ಯಾನ್ ಕನಕಟ್ಟಿಲೆಕೊನೆ
ಮರ್ಲೆರ್ ಮುರ್ಲ್‌ನ ದಾನೆ? ಯಾನ್ ಪೆರ್ಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ಜ್ಜಿ
ಪೊರ್ಲುಜಿ ಮಲ್ತೆ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಎಲ್ಯ ಕಂಡೊನು"
ದುಂಬುಡ್ಡ್‌ಲ ಜೋರುಡು ಬೂತೊ ದನಿ ಒಯ್ತ್ತಂಡ್
'ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ? ಬುಕ್ಕೊ ದಾದ?'

ವಿಲ್ಲಿಯಂ ಬಟ್ಲರ್ ಏಟ್ಸ್ (1865-1939) ನ **What then** ಪನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಯೊದ ತರ್ಜುಮೆ

ಗಾಲ್ಮೇಲ್ ಕೊಲಲೊ

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ

ಪೊರ್ತುಡ್ ಬಯ್ಯದರೆಗಾಲೊಡು; ಪಿಜ್ಜೆರ್
ಬೇಲೆನ್ ಮುಗಿತೊಂಡೆರ್.
ಬಾಕಿಲ್ ತೂವೊಂದು ಕಿದೆತ್ತ ಮುಟ್ಟೊಡು
ಪೊರ್ಲುಡ್ ದೊಂಬುಡು ಕುತ್ತ ಕುಲೊಂಡೆರ್.
ಪಜಿರ ಪಚ್ಚೆಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಲಲ್ಲನೆ
ಪಿಜ್ಜ ಮೋಕೆದ ಕಿನ್ಯ ಪುಲ್ಲಿ.
ಲೆತ್ತ್‌ಕೂಟೊಂದು ಬರ್ಪಿನಣ್ಣನ್ ತೂಯಲ್
ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಸುದೆಬರಿರ್ದ್
ಪುಡ್ಕೆನ, ಗಿಡ್ಕೆನ ದಾದೆನೊ ಒಂಜೆನ್
ದಂಟೊಂದು ಪೊರೆಲ್ತೊಂದು ಕಂತೆ
ಪುಡ್ಕೆನ, ಗಿಡ್ಕೆನ, ಮೆತ್ತೆನ ಉಪ್ಪುನ
ಅಜ್ಜೆರೆ ದಾದಂದ್ ಕೇನೊಂದು ಬತ್ತೆ.
ಪತ್ಯೆರ್ ಕೈಟವೆನಜ್ಜೆರ್, ಆನ್ಮಗೆ
ಉಂತ್ಯೆ ಮುಟ್ಟೊಡು ಕೆಬಿ ಕೊಂಡೆ ಮಲ್ತ್
ತೂದು ಅಜ್ಜೆರ್ ತರೆಗದ್ದಾದ್
ಕರಗೊಂದುಮನ ಸುಯಿಲ್ ಬುಡೊಂದು
ಪಾಪ, ಉಂದು ಏರ್ನವೊ ತರೆತ ತಿಪ್ಪಿ- ಏರೊ
ಬೂರ್ನಾಯನ ಮಾಮಲ್ಲ ಗೆಂದಾಟಿಗೆಂದೆರ್.
ಏತೇತೆಲಾ ತೂದಿತ್ತೆನೆ ಯಾನ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಪಾಡಿಡ್
ದಕ್ಕುವೆರ್ ದೆತ್ತಕೇರಿಗ್ ತೆಕ್ಕ್ಂದ್
ದತ್ತೊಂದು ಪೋನಗೇಪಲಾ ಬರುವ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್
ತಿಕೊಂದು ನಾಯೆರ್ದ ಪನೊರುಗು
ಏನಿಪುದಾಂತಿ ಮಾನಿಲು ಸೈತ್‌ದ್
ಬೂರ್ದಿನಕ್ಲೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಗೇಲಾಟಿಕೆಲಾದುಂಡು.
ದಾದೆಂದ್ ಪನ್ಲೆಜ್ಜ ಆ ಕತೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್
ಪುಲ್ಯೊರಿ ಕೇಂಡೆ ಕಿನ್ಯ,
ಅಜ್ಜಿರ ತೋಜಿದ್ ಬೋಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್
ಕೇಂಡಲ್ ಕಿನ್ಯ ಪುಲ್ಯೊರ್ತಿ
ಕೊಲಲೊದ ಆ ಕತೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪನ್ಲೆಜ್ಜ-ದಾಯೆ
ದಾಯೆಗಾದ್ ಕಾದ್ಯೆರೆಲಾ ಪನ್ಲೆವೆನ್
ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್- ಆಂಗ್ಲೆರಿತ್ತೆರ್
ದಕ್ಯೆರ್ ಪ್ರೆಂಚಿರೆ ಪಡೆನ್.

ದಾಯೆ ಕಾದ್ಯೆರಾ ಅವೆನ್ಯಾಸ್ ಪಿನಯೆ
ತೂತಿಜಿ, ತೆರಿದಿಜಿ ಕಡೆಮುದೆಲ್ ಬೇತೆ
ಆಂಡ, ಏರೆನೇ ಕೇನಡಕುಲ್ಮಾತ್ರ
ಲೋಕ ಪೆರ್ಮ್ರದ ಗೆಲ್ಮೆನ್ಂದೆರೆ.

ಕಟ್‌ದಿತ್ತೆನ್ನಮ್ಮೆ ಗುಡ್ಡಿಲೊಂಜಿ
ಆ ಸುದೆ ಬರಿಟಪಗ,
ಕಂಡ್ ಕೊನೆಯೆರ್ ಊರು ನೆಲಸಂತಾನ ಮಲ್ತೆರ್
ಪಾರ್ ಬದ್ಕೆರ್ ತರೆತಪ್ಪಾದ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ
ಕಟೊಂದು ಪಾರ್ಯೆರ್ ಬೊಡೆದಿಜೋಕ್ಲೆನ್
ನಿಲೆದಾಂತಿ ನೀರ್‌ಡೊರಿ ಮುರ್ಕಿಲೆಕ್ಕ
ಮಸೆತಿ ಕತ್ತಿ ಪರ್ತೆಡ್ ಕಡ್ತಿಲೆಕ್ಕ
ಊರೇ ಸೆಟ್ಟ್ದ್ ಕೆಟ್‌ದಾಂಡ್ ಪೂರಾ
ದಿಂಜಿ ಬಂಜಿನಕ್ಲ್, ಪುರು ಬಾಲೆಲು ಸೈತಿ
ಎನಿಪ್ರು ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನರೆಗೇ ತೆರಿವು.
ಇಂಚಿನೇತೊ ಆಪಿನವು ಆದೇ ತೀರೊಡತ್ತ
ಲೋಕ ಪೆರ್ಮ್ರದ ಗೇಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ.
ತೂಯೆರಾವಂದ್ ರಣರಂಗೊನುಂದೆರ್
ಗೇಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಕದ ಕಲಟ್.
ರಾಸಿಗಟ್ಲೆ ಕುರಿದಿ ಪುನೊಕ್ಕುಲು
ಉರಿ ದೊಂಬುಗು ಮೈ ಒಡ್ಡಾವೊಂದು

ಇಂಚಿನೇತೋ ಆಪಿನವು ಆದೇ ತೀರೊಡತ್ತ
ಲೋಕ ಪೆರ್ಮ್ರದ ಗೇಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ.
ಊರೇ ಪುಗಾರ್ದ್‌ಂಡ್ ಗೆಂದಿ ಬಿರ್ಸೆರೆನ್
ಬಿರ್ಕಿಯರೊ ಪೂ ಎಸಲ ಪನಿ
ತೆಕ್ಕ್‌ದಿಪ್ಪು, ದಾದವು, ಬಜಿಚಲ್ಲ್ ಕಜವು
ಪಂಡಲ್ ಕಿನ್ಯ ಪುಲ್ಯೊರ್ತಿ
ಅತ್ತಪ್ಪೆ, ಅತ್ತಪ್ಪೆ ಪುರು ಪೊನ್ನೆ ಕೇನ್
ಲೋಕ ಪೆರ್ಮ್ರದ ಗೆಂದಾಟಿಗೆಂದೆರ್.
ಮಾತೆರ್ ಪುಗಾರ್ಯೆರ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಲಲೊನು
ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಡ್ ಗೆಂದಿ ಬೀರೆರೆನ್
ಅಂತ್ಯೊಗಾಯ್ನಿ ದಾದೆಜ್ಜ ಆ ಎಡ್ಡೆಪುರ್ದು?
ಕೇಂಡೆ ಕಿನ್ಯ ಪುಲ್ಯೊರಿ.
ಅವೆನ್ಯಾಸ್ ತೆರಿದೆನೇ ಗಾಲ್ಮೆಲ್‌ದ ಕೊಲಲೊನು
ಏರೆನೇ ಕೇನಡ್
ಲೋಕ ಪೆರ್ಮ್ರದ ಗೆಲ್ಮೆನ್ಂದೆರ್.

(ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ ಇಂಬೆರೆನ ಬ್ಲೆನ್‌ಹೀಮ್‌ದ ತರ್ಜುಮೆ.)

ಬೊಲ್ಪು ನಿರೆಲ್

✍ ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಪಚ್ಚೆ ಪಜಿರ್ದ ಬಯಿಲ್‌ಡ್
ಬೊಲ್ಪು ಮೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಕುಂಡು
ಕೊಟ್ಟು ಪಾಡ್ದಿನ ಪೊದೆಪುದಿಡೆಟ್
ತುಡರ್ದ ಗೊಂಪೆ ತೆಗಲುಂಡು

ತಿಗಲೆ ತಿಗರ್ಪುನ ಚಲಿತಗಾಲಿ
ಕತ್ತಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಜಾರುಂಡು
ಲಕ್ಲ - ಲಕ್ಲ ಪಂಡ್ದ್ ಊರೊರ್ಮೆ
ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕನತ ಮುದೆಲ್ನಿ ಗಿಡೆತುಂಡು!

ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಮೌನಮುದ್ರೆ
ಪುಡಾದ್ ಕಣ್ಣ್ ಜೆಪ್ಪುಂಡು
ಮಲೆ-ನಿಲೆ ಒರುಂಕು ಓಣಿ
ಪುಣಿಟ್ ಬೇಲೆದ ರಂಪು ರೆಂಕುಂಡು!

ಜೋಡು ಮಾರ್ಗೊಡು ಉಂತಿನ
ಬದ್ಕ್...ಒರ, ಪಿರ ಮುಕುಡ್ದ್ ತೂಪುಂಡು
ಕಮ್ಮನೆ ಪತ್ತಿನ ತೆಲ್ಕೆ - ನಲ್ಕೆದ
ಬೋಂಟೆ ನಾಯಿ ಕೊರೆಪುಂಡು

ಕಪ್ಪು-ಬೊಲ್ಪು ರಂಗತಲೊಟ್ಟು
ಬೋಡು ಬೊಡ್ಚಿ ರಡ್ದ್ ತಾದಿಲು
ಪೊರ್ಲು ಮರ್ಲು ಗಂಧ ರಸಟು
ಏರ್ತೆ ಬರ್ತೆದ ತುದೆ ಪರಪುಂಡು!

ಎನ್ನೋ ತನ್ನೋ ಪನ್ಪಿನ ಹಮ್ಸಾನಿ
ಕೋಡಿ ಏರಿತಕ್ಕ ಮೆರೆಪುಂಡು
ಪೊಣ್ಣು-ಮಣ್ಣ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಅಂಗು
ರಂಗ್-ರಂಗ್ದ ಬೀಮಾಬಿರು ಮೂಡುಂಡು!

ತೂಯಿ ತೂಯಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಬೊಲ್ಪು ಜರಿದ್
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ನೇಲುಂಡು
ಸೇಲೆ-ಮೇಳದ ಕಡಲ್ದ್ ಮುರ್ಕುಂಡು
ನಿರೆಲ್ ಅಬ್ಬರ ತಾಳಡು ಧಿಗಣ ಪಾಡುಂಡು!

ಅಲೆ...ಅಲೆ...ಬಲ್ಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್...

✍ ಕುಸುಮ ಜಿ.ಪಿ.

ತೂಯರ...ಈರ್...ತೂಯರ..
ಬಾರೀ ಅಮಸರೊಡು
ಅಲೆ...ಅಲೆ...ಬಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್..
ನುಪ್ಪುನೀರ್ ಬುಡ್ಡ್, ಪಿರತೂವಂದೆ
ನಡುರಸ್ತೆಡ್ ಪರದಾಂತೆ.

ದೊಂಬು, ಬರ್ಸ ನಾಟಂದಿ ಚರ್ಮ,
ಬೇನೆ ಬೆಸರ್ ತಾಗಂದಿ ಉಡಲ್,
ಕಡೆಪಿಕಲ್ಲ್ ದೀಂಡಲ ಪುಡವಂದಿ ಮಂಡೆವಕ್ಲು
ಅಲೆ...ಅಲೆ...ತೂಲೆ...
ಬಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಒರ್ಮೆಲ.

ಸೈತ್‌ಬೂರಿನ ಗಾಳಿಸುದ್ದಿದ ಪುಣತುಂಬೆರೆ,
ಮಲ್ಲಮಂಡೆವಕ್ಲೆನೆದ್‌ರ್‌ದೀದ್
ಕನ್‌ಕಟ್ಟ್‌ದ ಬೆಸರ್ ತೋಜಾದ್,
ಸಿಂಗಾರಮಲ್ತ್‌ದ, ಕ್ಯೊಂತ್‌ದೈಕ್,
ಪಿಂಡಮಲ್ಪೆರೆ...ಅಲೆ...ಅಲೆ...ಬಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಸಾದಿಬುಡ್ದು ಬರಿಕುಂತುಲೆಯೆ ಒಂತೆ
ದಾಯೆಗಿಪ್ಪರ್?
ತೆರಿಯಂದಿರೆಗ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಐತರ್‌ರ್‌ಮ.
ತೆರಿದಿನಕುಲೆ ಆವೊಡೈಕ್,
ಐಟ್ ಪೊರೆಡ್ಡಿನಕುಲೆ ಆವೊಡು.

ಬಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಅಲೆ...ಅಲೆ...
ಬಾಸೊಗೇರ್ದ್ ಬೊಲ್ಲಿ ತಲ್ಪರೆ ಪಿದಾಡ್ಡಿನಕುಲು.

ಬದ್ಕ್

✍ ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ

ತೋಜುಂಡು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್
ದಂಡು ಲಡಾಯಿ
ಕೇನುಂಡು ಕೆಬಿಕ್ಕ್
ಬೊಬ್ಬೆ ಅರಬ್ಬಾಯಿ

ಸುಡುಮಣ್ಣ್‌ದುಲಯಿಡ್ದ್
ಬಾಡ್‌ಸೆತ್ತರ್‌ದ ಬುಲಿಪು
ಅಲಕ್ಕ್‌ವದುರುನ ಬಾನ
ಎರ್ತೆಡೇರುನ ಕಡಲ್

ಮುರ್ಕುನ ಕಪ್ಪಲ್
ಕುರುಡು ಕತ್ತಲೆದ ಕಾಡ್
ಬಯ್ಯ ಪೊರ್ತುದ ಸುಯ್ಲ್
ತಿಗಲೆ ದರ್ಪುನ ಬಾಜ್ಗ್

ಜೀವ ಒಯ್ಯುನ ಗಾಳಿ
ಘೋರ ರಾತ್ರಿ
ಮುಗಲ್ ಕತ್ತಲೆ ಕಬ್ಬಿದ್
ಬುಲಿಪುನ ಧರಿತ್ರಿ!

ತುಳುಕೊಂಜಿ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್
ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್

✍ ರಘು ಗುರುಪುರ

ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಪ್ರ: ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ,ಲೋಹಿತನಗರ, ಮಂಗಳೂರು-575 006

ಅಚ್ಚಿ: 1996, ಬಿಲೆ: 39 ರೂಪಾಯಿ, ಪುಟ: 120

ಸೂದೆಕ್ಕ್ ನೂದ್ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇತ್ತ್ಂಡ ಮಾತ್ರ ಒವ್ವೇ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯೊನು ತುಳುತ್ತ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಕಡೀರ ಕಾಣೆಕೆಯಾದ್ ಮೂಡ್ದು ಬೈದಿನ, "ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್" ಪನ್ಪಿನ ತನ್ನ ಕೃತಿಟ್ ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಮೇರ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪ್ರವಾಸೊದ ಸಂಗತಿಲೆನ ಜೀವಂತವಾದ್ ಕಣ್ಣೆದುರು ಉಂತುಲೆಕ್ಕ ಮೊಡೆತಿನ ಕಥನ ಭಾರತೊದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಜಾಗೆಲ್, ಪ್ರಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುಗ್ ಪೊಲಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪರದೇಶೊದಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಅಭಿಮಾನದೊಟ್ಟುಗು ಶುರು ಆಪುಂಡು. 'ತಾನೊಂಜಿ ಬಗೆಯಿಂಡ ವಿಧಿ ಬಗೆಯಿನಿ ನನೊಂಜಿ' ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಕಾಶ್ಮೀರ ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಕನಕಟೊಂದಿತ್ತಿನ ತನ್ಕ್ ಬತ್ತಿನ ಅಡ್ಡಿ ವಿಡ್ದೂರೊಲೆಡ್ದಾವರ ಹಿಮಾಲಯೊದ ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಡುಪ್ಪುನ ಕುಲು, ಮನಾಲಿ, ರೊಟ್ಟಾಂಗ್‌ಪಾಸ್‌ನ್ ತೂಯಿರೆ ಪೋಯಿನ ವಿಷಯೊನು ತೆರಿಪಾವೊಂದು ಓದುನಾಯಗ್(ನ್) 'ನನ-ಎಂಚಿನ' ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆಡ್ ಓದುಲೆಕ ಪ್ರವಾಸ ಕಥೊನೊನು ಮೊಡೆವೊಂದು ಪೋತೆರ್.

ನಡತ್ತಿನ ಘಟನೆಲಾ ಮಾತಾ ನರಮಾನಿನ ನಡಕೆನ್ ತಿದ್ದುನಾಂಡ ಈ ಲೋಕ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ದುವಾ? ಕಳಿಂಗ ರಾಜ್ಯೊದ ರಣಕಣತ ಕೊಜಂಟಿನ್ ತೂಯಿನ ಸಾಮ್ರಾಟೆ ಅಶೋಕೆ ಕಾದುನೆನೇ ಮದತೆಗೆ! ಆಯೆ ಒರಿ ಕಾದುನೆನ್ ಕಯಿದ್ ಮಲ್ತೆಡ ಲೋಕೊಡು ಯುದ್ಧ ಉಂತುದು ಪೋಂಡಾ? ಮನುಷ್ಯೆ ಬಾನೊಡು ಪಕ್ಕಿ ಆದ್‌ರಾವಡ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮೀನ್ ಆದ್ ನೀಂದಡ್ ಅಂಡ ಆಯೆ ಭೂಮಿಡ್ ಮನುಷ್ಯೆ ಆದ್ ಬದ್ಕೆರೆ ಕಲ್ತ್‌ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ ಓದುನಗ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಸ್ಥಿತಿ ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ನಂಕ್ ಅರ್ಥ ಆವೊಡೇ! ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟೇ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾರೊಂದಿತ್ತಿನ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ಡ್ ಪೋಡಿಗೆ ದಾಂತೆ ತಿರ್ಗೆರೆ ಉಂಡಾ? ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಇತ್ತೆ ಪ್ರವಾಸ ಪೋಪಿನವೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸಂದ್ ನಂಕ್ ತೆರಿವುಂಡು.

ಕಡಲ ಕರೆ ಬುಡ್ದು ಗಟ್ಟೊದ ಸೆರಂಗ್ ಪತೊಂದು ಪಾರೊಂದುಪ್ಪುನ ರೈಲ್, ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೂಂಕಿಲೆಕ್ಕ ತೂಕೊಂದು ಪೋವೊಂದುಂಡು ಪಂಡೊಂದು ಪ್ರವಾಸೊದ ರೈಲ್‌ಡ್ ನಮಲಾ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಭ್ರಮೆ ಪುಟ್ಟಾವೆರ್.

ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆನ್ ಸೆಟ್ಟದ್ ನಮ ಬದ್ಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ನಿರೆಕರೆತ ಕೂಸಕ್ಕನ ಪಾತೆರೊನು ಪನೊಂದು ನಮಡ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿನ್ ಪುಟ್ಟಾವೆರ್. ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ನಿಲೆ, ನಾಗದೇವೆರೆ ಬನ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಗುಡಿ, ಬೈದರ್ಲೆನ ಗರೋಡಿ, ಕಲ್ಕುಡ ಗುಂಡದ ಮಿತ್ತ್ ಕೂಸಕ್ಕ್‌ಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಪಿರ್ತಿ

ಭಕ್ತಿನ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್ ತನ್ಕ್ ಪುಟ್ಟಿ ಊರುದ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿನ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಹೋಟೆಲ್‌ದಕ್ಲು ಬ್ಯಾರದಕ್ಲೆನ ಮೋಸದಂಚಿನ ಅಪ್ರಿಯ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ವಿನೋದದ ರೀತಿಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಶೈಲಿ ಓದುನಾಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಕೊರ್ಪುಜಿ.

ಕುಪಿಡ್ ಉರ್ಕೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಂಪೊತ್ತುದ ನಡುಟು ಅರಂಟೆರೆ ವಾದ ಉಂಡು? ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ಪಕ್ಕಿ ಪೊದೆಪ್ಪು, ಬಾನೊಗು ಎತ್ತುನ ಗಟ್ಟೊಲ್ ಇತ್ತಿನ ಹಿಮಾಲಯ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ದೇವೆರೆನ ಗುಂಡ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಒರ ತೂಂಡ ಯಾವು ಮನಸ್‌ಗೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಗಟ್ಟದ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತಿದ ಸಂಪೊತ್ತುದ ನಡುಟಿತ್ತಿನ ಹೋಟೆಲ್‌ದಾಯನ ಮನಸ್ ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನರಮಾನಿ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ದ್ ವಾದ ಎಡ್ಡೆ ತೆರಿಯೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಸಂದೇಶ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಕುಲುತ ಹೋಟೆಲ್‌ಡ್ ಎಲ್ಯ ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್, ಮಲ್ಲವೊಂಜಿ ಉಣ್ಪಲ್ಲ್, ಎಣ್ಮ ಮೇಜಿಲ್, ಸುತ್ತ ಕುರ್ಜಿಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೊರೊಡು ಲೇಖಕಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ಪಕ್ಕಿ ಐಸ್ರ, ಕತ್ತಲೆಡ್ ಬೊಲ್ಪುದ ಐಸ್ರ, ನಿಕ್ಲೆಡ ಏತ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್ ಎನಸ್ ಪತ್‌ದ್ ದೀಯೆರೆ ಪನ್ಡ್ ಕ್ಯಾಮರಾದಾಯಗ್ ಸವಾಲ್ ಪಾಡುನ ಗಟ್ಟೊಲು, ಅವೆಕ್ಕಾತ್ರನೇ ಕುಲುತ ಪುದರ್ ಕೇಂಡ ಪ್ರವಾಸಿಲೆಗ್ ಉರ್ಬು ಉರ್ಕುನು. ದುಡ್ಡುದ ಪುದೆ ತುಂಬೊಂದು ನಗರೊದ ನರಕೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಕುಲು ಸ್ವರ್ಗ ಆದೇ ತೋಜು ಪಂಡೊಂದು ಕುಲುಕು ಓದುನಕ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಒಯ್ತೊನುವೆರ್.

ಬುಳೆ ಬುಲೆಪಾಯಿನಾಯೆ ಏಪೊಲಾ ಬಿಲೆ ಎಚ್ಚಿಗೆ ಪನಯೆ, ಏತಾಂಡಲಾ ಆಯೆ ಮಣ್ಣ್‌ದಪ್ಪೆನ ಮಗೆ ಪಂಡೊಂದು ದೇಶೊದ ಬೆರಿಮುಳ್ಳು ಆಯಿನ ಬೆನ್ಪಿದ ಬಂಧುಗು ತನ್ನ ವಿಶೇಷ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆರ್.

ನರಮಾನಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಡ್ದ್ ಕಲ್ಪಿನಿ ಕಡಮೆ ಪಿಲಿಸಿಂಗೊಲೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಐಕುಲು ಬದ್ಕೆರೆಗಾದ್ ಕೆರ್ಪ, ತಿನ್ಪ ಆಂಡ ನರಮಾನಿಲೆಡ್ ಕೆರ್ಪಾಟೊಗಾದ್ ಬದುಕುನಕುಲು ಎಚ್ಚೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡೊಂದು ನಮ್ಮ ಇತ್ತೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ್ ದುಂಬುದೀತೆರ್. ಜನೊಕುಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಆಂಡ ಬಸ್ಸ್‌ಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ, ದೇಶೊಗುಲಾ ಎಡ್ಡೆ, ತಿರ್ಗುನಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡೊಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಎಚ್ಚೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಜನಸಂಖ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಾದೆರ್.

ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನೊಕುಲೆನ ಗೋರಿದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಗೋರಿ ಅವೆನ್ ಪುಗರುನನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪೊರಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡಿತ್ತಿನ ಕುತುಬ್ ಮಿನಾರ್‌ದಂಚಿನ ಸ್ಮಾರಕೊಲೆನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ರಷ್ಯೊಡು ಲೆನಿನ್‌ನ ಪ್ರತಿಮೆನ್ ಮಗ್ತ್ ತಿರ್ತ್‌ಪಾಡಿನೆನ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ವೊವುಲಾ ಶಾಶ್ವತ ಅತ್ತ್ ಪನ್ತೆರ್.

ಬೆನಂದೆ ತಿನೊಡಾಂಡ ಮುಲ್ಪ ಸನ್ಯಾಸಿ ಅವತಾರ. ನಟ್ಟುನಕ್‌ಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ದಾಲ ಕಡಿಮೆ ಇಜ್ಜಿ. ಲಕ್ಕೆರೆ ತೀರಂದಿನಕುಲುಲಾ ದೇಶೊದ ಪಟ್ಟೊಡು ಕುಲ್ಲುದು ಆಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತ್ತೆದ ಚಿತ್ರಣ ಎಂಚ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿವುಂಡು. ತುಳುತ

ಪೊರ್ಲುದಿಂಜಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟುಲು, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ತತ್ವೊಲು, ಜ್ಞಾನದಿಂಜಿನ ವಾಕ್ಯೊಲು ಈ ಪ್ರವಾಸ ಕಥೊನೊನು ಒಂಜಿ ನೆಂಪು ದೀವೊನುನಂಚಿನ ಕೃತಿಯಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಹಳ್ಳಿಡ್ದ್ ದಿಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು, ದಿಲ್ಲಿಡ್ದ್ ಸಿಮ್ಲಾ, ಕುಲು, ಮನಾಲಿ, ರೊಟ್ಟಾಂಗ್ ಪಾಸ್, ಮಣಿಕರಣ್, ಪಿಂಜೋರ್ ಗಾರ್ಡನ್, ರಾಕ್ ಕಾರ್ನರ್, ಚಂಡೀಗಢ, ಹರ್ಯಾನ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಪೋಯಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊನು ಜೀವನೊಡು ಮುಂಬು ನಡತಿನ ಘಟನೆಲೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರಸ್‌ದ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟುಗು ಸರಿ ತೂಂಕೊಂದು ಎರಕ ಮಯ್ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡೇ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಲೇಖಕಿಗ್ ಪ್ರವಾಸಕಥನ ಬರೆಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಇತ್ತಿನ ಉಮೇದ್ ಅವೆನ್ ಮುಗಿಪುನಗ ಇತ್ತ್‌ಜಾ ದಾನ್ನ ಪನ್ಪಿನ ಅನುಭವೊ ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್‌ನ ಓದುದು ಮುಗಿಪುನಗ ಆಪುಂಡು. ಆಗ್ರಾ, ಮಥುರಾ, ಜೈಪುರ, ಫತೇಪುರ ಸಿಕ್ರಿದಂಚಿನ ಜಾಗೆದ ವಿವರೊಲೆನ್ ಅಮಸರೊಡು ಬರೆವೊಂದು ಪೋತಿಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಗೇನ ದೀವೊಂದು ಬರೆತಿನ ಈ ಕೃತಿತ ಮುಗಿತಲ ಒಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ ಬಂಗಾರ್ದ ಪುರ್ಪೊಗು ಪರಿಮಳೊ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆತುವಾ ದಾನ್ನ! ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರವಾಸೊದ ಕೈಪಿಡಿಯಾದ್‌ಲಾ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ಓದೊಡಾಯಿನ ಕೃತಿಯಾದ್‌ಲಾ, ಆತ್ಮೀಯತೆ, ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ, ತತ್ವಜ್ಞಾನ ದಿಂಜಿನ 'ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್' ಓದುಗೆರ್ನ ಮನಸ್ಸ್ ಗೆಂದುನೆಟ್ಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಪೊಸಾಟಿಕೆದ ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ತಾರೊ
ಪದರಂಗಿತ

✍ ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ. ಆದೂರು

ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

ಪ್ರ: ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ, ಲೋಹಿತನಗರ, ಮಂಗಳೂರು-575 006

ಅಚ್ಚಿ:1996, ಬಿಲೆ:42 ರೂಪಾಯಿ, ಪುಟ:100

ಪೂಮಾಲೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸುರುತ್ತ ಕಬಿತೆಲೆ ಸಂಗ್ರಹೊ ಜಪುಡಾಯಿ ಕವಯಿತ್ರಿ ಪ್ರಮೋದೆರೆನ ರಡ್ಡನೆತ್ತ ಕಬಿತೆಲೆ ಕರಡಿಗೆನೇ 'ಪದರಂಗಿತೊ'. ಪದೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕಬಿತೆಲ್ ಸಮಾಜೊದ ನಡುಟುಲ್ಲ. ರಂಗಿತದ ಕಬಿತೆಲ್ ಪೊಣ್ಣು-ಆಣ್-ಮದಿಮೆ-ಬಾಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಲೋಕೊಡು ತಿರುಗೊಂದುಲ್ಲ. ಪದೊಟ್ಟು ಮುಪ್ಪತ್ತೆಮ್ಮ ಕಬಿತೆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ರಂಗಿತೊಡು ನಲ್ಪತ್ತೊಂಜಿ ಕಬಿತೆಲು ಮುಗುರು ತೆಲಿಪುವ.

'ಪದರಂಗಿತ'ದ ಪದವುಡು ಸುರುತ್ತ ಕಬಿತೆ 'ಆನೆ ಮೋನೆದಾಯಗ್' ಪನ್ಪಿ ದೇವೆರೆ ತುತಿಪದೊ. ಈ ತುತಿ ಕಬಿತೆ ಓದುನಗ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಭಾಲಕ್ಷಣದ ಸುರುತ್ತ ಗಣಪತಿನ ಪದೊ ನೆನೆಪಾಪುಂಡು. ಮೂಲು ಪನಿಯೆರೆ ಉಪ್ಪುನು ದಾದಂದ್ ಪಂಡ, ಆ ತುತಿನ್ ತುಳುತ್ತವೇ ಆಯಿ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ದಾಯೆ ಮುಡೆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಎನ್ನ ಜೋದ್ಯ?

ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪಾಡ್ದನೊ ಕರ್ತುಳು 'ಬಾಮಕುಮಾರ' ಸಂದಿಡ್ ತುಳುತ್ತವೆ ಆಯಿ ಕಲ್ಪನೆದ ಗಣಪತಿನ್ ಉಂಡುಮಲ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಉಂಡು. ಅವ್ವೇ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಅತ್ತಡ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಕಬಿತೆದ ಗಣಪತಿನ ತುತಿಪದೊ ಉಂಡು ಮಸ್ತುದೊಲಿಯಾಂಡ್.

ಅಪ್ಪೆ ಕಬಿತೆ ಪದಿಯಪ್ಪೆನ್ ನೆಂಪು ಮನ್ಪಿ ಕಬಿತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಈ ಲೋಕೊಡುಪ್ಪಿ ಏಕಮಾತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾದುಲ್ಲಲ್. ಈ ಭಾವನೆ ಪೊಣ್ಣು ಉಡಲ್‌ಗ್ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವಾದುಂಡು. ಆನ ಮನಸ್‌ಗಾಂಡ ಒಂಜಿ ಜವ್ವನ ಬತ್ತಿಸಾತ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮಿತ್ತುಪ್ಪಿ ಮದಿಪು, ಅಪ್ಪೆನ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಸವಾಸೊಡ್ದಾವರ ಮದಪ್ಪಿಯೆರೆ ಇಡೆಯುಂಡು. ಪೊಣ್ಣುಗಂಚತ್ತ್ ಅಲೆಗ್ ಜವ್ವನ ಬತ್ತಿಸಾತ್ ಅಪ್ಪೆನ ಸುಖದಾದ? ಕಷ್ಟದಾದ? ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ಇಡೆಮುದೆಲ್ ಬೊಕ್ಕ ತಾರ್‌ಯೇತ್‌ಂದ್ ಸನ್ನಾತಿಗೆ ತೆರಿಯೊನುವಳ್. ಉಂದೆನ್ 'ಅಪ್ಪೆ' ಕಬಿತೆ ಪೊರ್ಲುಡು ನೆಸಪು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಕಬಿತೆದ ಮಿತ್ತದ್ಯಡ್‌ಲ, ತಿರ್ತಡ್ಯಡ್‌ಲ ಸಂದಾಯೆರೆ ತೀರಂದಿ ರುಣತ್ತ ಮನ್ನೊ ಮಾತೆರೆಲೆಕ್ಕೊ ಕವಯಿತ್ರಿಗ್ಲ ಬಾಧಿತ್‌ಮುಂಡು. ಈ ರುಣತ್ತ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾನವೀಯತೆತ್ತ ಮುಟ್ಟಿಕಲ್ಲ್ ಆದುಂಡು. ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜದ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ದ ರೇಖೆದ ಸುರುತ್ತ ಬೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪೆನ ರುಣ ಕಲ್ಪನೆ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಆಳೆ ಅತ್ತ ಮುದೆಲ್.

ಪೂಮಾಲೆ ಕಬಿತೆಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಲಿ. 'ದೇವೆರೆಡ ಪಂಡೆ' ಕಬಿತೆಡ್ ತುದೆ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಅಮೃತ ಮೈತ್ರಿ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಗನ ದುಕ್ಕೊದ ಕಡಲ್ ದೇವೆರೆಡ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ತಲ್ಮೆನಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಧನ್ಯಭಾವೊನು ಪ್ರಕಟಿಪಿ ಕಬಿತೆಡ್ ಆ ದುಕ್ಕೊದ ದುನಿಪು ಪೊರ್ಲು ಕೇನ್‌ಮುಂಡು ಮಾತ್ರತ್ತ್ ದುಕ್ಕೊ ಕಂಟೆಲ್ ಬಿಗಿತ್ ಕುಡ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಲಾಯಕ್ಕಾತ್‌ಂಡ್. 'ಕಾರ್ನಿಕ' ಸಿಸ್ಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಿಸ್ಪಿ ಬಾರೊದ ಮಿತ್ತ್ ಆದೆಬೂತೊನು ಅಚ್ಚರಿನ್ ತೋಜ್‌ಪಾವಿ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆ. ಉದಿಪುನೆದಿಕೊಂಡೆ ಪನ್ಪಿ ರಮ್ಯ ಕಬಿತೆನ್ ಕೇನ್‌ಂಡಲಾ ಸುಖಿಪಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕವಯತ್ರಿ ರಾಗೊಡು ಜಮಿತ್‌ದೆರ್. ಈ ರಾಗದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ತಿರಿಕಿರಣದ ಬೊಲ್ಲಿ ಗೀರ್‌ದೊಟ್ಟು ಬರ್ಪುನ ಉದಿಪುನೆಮಕೊನುನಕ್‌ಳೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಪಂಡ್ದ್ ಕವಯಿತ್ರಿ ತನ್ನೊ ಅನುಭವೊನು ಆತ್ ಪೊರ್ಲು ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಒರೆಸ್‌ದ್ ದೀತೆರ್. 'ಪೊರ್ತು' ಕಬಿತೆ ಏತ್ ಪೊರ್ತುಲಾ ರಾಗ ಪಗರ್‌ತೊಂದು ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಹೃದ್ಯಸ್ಥ ಭಾವಗೀತೆ. 'ನೆಸರ್ ಮುತ್ತ' ಕಬಿತೆಡ್ ಮುತ್ತದ ಒಸರ್ ಪ್ರಾಸೊಡು ಪರತ್‌ದ್ ಕಡೆಗ್ ಅಡೆಗ್ ಇಡೆಗ್ ಒಡೆ ಮಾತ ಒತ್ತುದು ಗಟ್ಟಿಯಾಪುಂಡು. ನೆಸರ್‌ಗ್ ಜೋಡಿ ಕೂಡ್ದು ಬರಡ್‌ಂದ್ ಪರಡ್ ಸಬುದ ಪಸರ್ ಆತ್‌ನವು, ಕನ್ನಡೊದ 'ಎಳೆಬಿಸಿಲು' ತುಳುಟ್ಟು ಪೂದೊಂಬು ಆತ್‌ನವು ತುಳುಕ್ಕು ಲಾಬೊನೇ ಆಂಡ್.

'ಉಷಾಕಿರಣ' ಕಬಿತೆದ ವರ್ಣನೆ - 'ಪೂ ಕೇಪುಲ ಬಣ್ಣ ಬಾನ ನಿನ್ನ ಕೆಂಪು ಕುಂಕುಮ' ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಸೃಷ್ಟಿ ಪಾರ್ದನೊಡು ಸಂಗೀತದ ಜಲತರಂಗದ ಸೊರ ಪಗರೊಂದುಂಡು. 'ಪಾರಿಜಾತ' ಕಬಿತೆಡ್ ಇರೆ ಮದೆಟ್ಟ್ ದೆಂಗಿನ ಪಂಡ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರಂದೆ ಪೋಪಿ ಪ್ರತಿಭೆಲೆನ್ ಮೂರ್ತೀಕರಿತ್‌ನ ಬೊಕ್ಕ ಕವಯಿತ್ರಿನ ಬಳಗುದಿನ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. 'ವಸಂತೆ ಬನ್ನಗ' ಪನೊಡಾಯಿ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ತುಳು ಭಾವಗೀತೆ.

'ಕೋಗಿಲೆ' ಕಬಿತೆಡ್ ಕೋಗಿಲೆದ ಕೂಪಾರಿದ ಇಂಪು ಸೊರೊನು ಅಪಗಪಗ ಕೇನೊಡುಂದು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆನ್ ತೋಜಾದೆರ್. 'ಪಕ್ಕಿರಾಪುಂಡು' ಕಬಿತೆಡ್ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಉರ್ಕಾರ್‌ಮುಂಡು. 'ಶಿಲೆ ಅರಲ್‌ಂಡ' ಕಬಿತೆ ಪದ್ಯೊಗು ಒಗ್ಗುಜಿ. ಕವನಂದ್ ಆಪುಜಿ. ನೆಟ್ಟ್ ಕೆತ್ತಾಟಿಕೆ ಯಾರಂದ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. 'ಮುಗಲ್' ಕಬಿತೆ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಕೊಡು ಪೋವಂದೆ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಡ್ದೊಂದುಂಡು. 'ಮರಿಯಲ'ದ ಬರ್ಸ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟೊಂದುಂಡು. 'ನಟ್ಟಿ'ಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಪೊಣ್ಣುಳೆನ ಪುಗರ್ತೆದ ವರ್ಣನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ತುಳುವೆರೆ ಪೊಣ್ಣುಲು ಆಣುಲೆಡ್ದ್ ದಾಲಾ ಪಿರವಿಜ್ಜೆರ್‌ಂದ್ ತೋಜಾವು ಕಬಿತೆ ಉಂಡು.

'ಸುದೆಟ್ಟ್' ಜೀವಂತಿಕೆನ್, 'ಗಾಳಿಪಟ'ಟ್ಟ್ ನಿರಾಸೆನ್, 'ಜೀತನ'ಡು ನಿರೀಕ್ಷೆನ್, 'ಸೊರ ಬರಡ್' ಕಬಿತೆಡ್ ದಾನ್ಯೊ ಕಳೆವೊಂದಿ ಭಾವನೆನ್ ಪರಡ್ಡುನ ತಿತಿನ್ ತೂವೊಲಿ. 'ಸೊರ್ಗ' ಕಬಿತೆಡ್ ಸಾಧಾರಣವಾದ್ ಕೇಂದ್ ಬರ್ಪುನ ಸೊರ್ಗದ ಕಲ್ಪನೆಗ್ ಪೆದಂಬಾಯಿ ಸಂಕಲ್ಪೊನು ಕವಯತ್ರಿ ಪ್ರಕಟಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. 'ಪೂಜೆ' ಕಬಿತೆಗ್ ಪೂಜೆ ಎಂಚ ಆವೊಡುಂದು ಪಂಡ್ದ್ ದೇವೆರೆಪಲ ಕೇನುಜೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯೊನು ತೋಜಾದೆರ್. 'ಮಾನವತೆ' ಕಬಿತೆಡ್ ಅಮಾನವೀಯತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗು ಎಂಚ ಅಡ್ಡಿ ಕೊರ್ಪುಡುಂದು ತೂವೊಲಿ. ಕಲ್ಪೆರೇತುಂಡು? ಕಬಿತೆಡ್ ವೈಚಾರಿಕತೆದ ದ್ವಂದ್ವ ಉಂಡು.

'ಮದ್‌ರೆಂಗಿ' ಕಬಿತೆಡ್ ಮದಿಮೆದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ನೆಂಪಾಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣೊಂಜಿ ಮುಗುರು ತೆಲಿಪುನಗ ಕಬಿತೆಡ್ ಆನನ ಮೈಟ್ಟ್ ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶೊ ಮಲ್ತ್ ಅನುಭವೊನು ಕವಯಿತ್ರಿ ಕೊರ್ತಿಲೆಕ್ಕುಂಡು. 'ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿ'ಡ್ ಪೊಣ್ಣನ ಅಂತರಂಗ ಕಬಿತೆ ಕನ್ನಡಿಡ್ ಆತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಮೆಸ್ಕ್‌ದ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಜಾತಿ ಕಬಿತೆಡ್ ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನ ಆನನ್ ಕಾಪುನ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್‌ನ್ ತೂವೊಲಿ. 'ದಾರೆದ ಮಣೆಟೊಂಜಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ'ಡ್ ಭವಿಷ್ಯತ್ತ್‌ದ ಕಠೋರ ದಿನೊಕುಳೆ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮದಿಮಾಳೆಗ್ ಉಂಡಾಪಿ ಪೋಡಿಗೆನ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾದ್ ಪನ್ಪಾದೆರ್.

'ಆಣನ ಮಿತ್ತೊಂಜಿ ಕಬಿತೆ'ಡ್ ಪೊಸಾಟಿಗೆದ ಕಾವ್ಯೊಚಿತ್ತಾರೊನು ತೂವೊಲಿ 'ಕೋಡೆದ ಪೊಣ್ಣತ್ತ ಯಾನ್' ಕಬಿತೆಡ್ ಬಿಗಿನ ಚಿಂತನೆಲ ಸಡಿಲಾಯಿ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆದ ನೆನಪುಲ ಎದುರಾ ಎದುರು ಒರೆಸುನ ತೂವೊಲಿ. 'ಇನಿತ ಈ ಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ' ಕಬಿತೆ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವೊನು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಕಬಿತೆಂಬ್ ಅತ್ತ್. ಪದರಂಗಿತ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಬಿತೆಲ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ, ಅಯಿಟ್‌ಲಾ 'ಒರ್ತಿ ಬಿರ್ಸೆದಿ' ಕಬಿತೆ ಈ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಒಟ್ಟು ರಾಸಿಡೆ ದೆರ್ತ್ ತೋಜುಪಿ ಕಬಿತೆಂದ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಆತ್ ಸೋಕು, ಕಣ್ಣದಿಟ್ಟಿ ದೆಪ್ಪಿಯೆರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ನಾಜೂಕುದ ಕೆತ್ತನೆ. ಸಬುದ ತೂನಗ ಮರ್ಲಾದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸಾಲ್‌ಡ್‌ಲ ತುಳುತ್ತ ಗತ್ತ್‌ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಒಯ್ಯಾಟಿಕೆ ತೋಜೆಂಡ ತುಳು ಪಾರ್ದನದ ಪೊರ್ಲು ಕಬಿತೆಡ್ ಅಬತಾರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕಂತಿ ಅದ್ಭುತ ಸೃಷ್ಟಿ. ತುಳುಟ್ಟು ಕಥನ ಕಾವ್ಯ ಉಂಡು ಮಲ್ಪಿ ಸಾಮರ್ಥಿಕೆನ್ ತೋಜಿಪಾಯಿ ಕವಯತ್ರಿ ಪ್ರಮೋದ ಸುವರ್ಣೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ಪುಂಡ ಈ ಮಾತ ಕಬಿತೆಲ್ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಪನ್ಪುನಾತ್ ಎಲ್ಯತನೊನು ತೋಜ್‌ಪಾವಂದೆ, ಒಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡೆ ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೆಪ್ಪುನ ಮಲ್ಲಾತಿಕೆ ಉಂಡು. ಪೆಜ್ಜಿನವು ತನ್ನ ಉಡಲ್ದ್ ಸಮಾಜೊಗು ಮೋನೆ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಸ್ವಂತ ಸುಕೊಕ್ಕು ಬೋಡಾದ್ ಬರೆತ್ತಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆ ತೋಜಂದಿ ಈ ಕಬಿತೆಲ್ ತುಳುತ್ತ ಎಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚಲ ದೀಡೊಂದು ಸತ್ವೊ ದಿಂಜಿದ್, ತುಳು ಕಬಿತೆಲ್ ತುಳುತ್ತ ಎಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚಲ ದೀಡೊಂದು ಸತ್ವೊ ದಿಂಜಿದ್, ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಕಿಣ್ಣಿ ಸರೋವರೊಡು ಗಣ್ಯ ತಾನಮಾನೊನು ಪಡೆಪುನ ಮರ್ಜಿ ಪೆರ್ಜಿಮುಂಡು.

ಪೊಸ ಬೂಕುಲು

- **ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (ಕಾವ್ಯ)**
  ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
  ಪ್ರ: ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
  ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ
  ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು-575 003
  ಬಿಲೆ: 28 ರೂಪಾಯಿ ಪು. 92

- **ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ (ಕಾದಂಬರಿ)**
  ಸಂಕಲ ಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲಿಯಾನ್
  ಪ್ರ: ತುಳುಕೂಟ, ಉಡುಪಿ,
  ಎಲ್.ಐ.ಜಿ. 63, ಹುಡ್ಕೊ ಕಾಲನಿ, ಮಣಿಪಾಲ 576 119
  ಬಿಲೆ: 40 ರೂಪಾಯಿ ಪು. 88

- **ಪಣೆಪಣೆ ತುಡರ್ (ಗದ್ಯ)**
  ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
  ಪ್ರ: ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿ ಬಂಧುಲು, ಮಂಗಳೂರು
  ಬಿಲೆ: 50 ರುಪಾಯಿ ಪು. 244

- **ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಚೆನ್ನಯೆರ್ (ಕಾದಂಬರಿ)**
  ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
  ಪ್ರ: ತುಳು ಕೂಟ ಕುಡಲ
  ನಿಸರ್ಗ, ಮರೋಳಿ, ಮಂಗಳೂರು - 575 005

- **ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್ (ನಾಟಕ)**
  ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
  ಪ್ರ. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಮಂಗಳೂರು-575 003
  ಬಿಲೆ: 30 ರುಪಾಯಿ, ಪು. 48

- **ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ**
  ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
  ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
  ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

- **ನಿಲೆ (ಕಾದಂಬರಿ)**
  ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
  ಪ್ರ. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಪರೇಶನ್ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ - 575 003
  ಬಿಲೆ: 28 ಪು. 84

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ಕಲ್ಲ ಮುಂಡ್ಕೂರುಡು ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆ

ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ದೈಲಬೆಟ್ಟು ಬೊಕ್ಕ ಕಲ್ಲ ಮುಂಡ್ಕೂರು ಶಿವಶಕ್ತಿ ತುಳುಕೂಟ ಈ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್ತಿ 'ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆ'ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೂಟೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ನಡಪು ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆಲೆ ಪೊರ್ತುಲೆಗ್ ಜವಣ್ಯೆರೆ ಸಂಘಟನೆ ಎಂಚ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಲಿಂದ್ ವಿವರಿತ್ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಕೂಟೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕಲೆಕುಲೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊನು ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಜನಕುಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆಲೆ ಮಹತ್ವೊನು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಚಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ರ್ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಕರಿ 77 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚ ಬುಡಂದೆ ನೇಮ ಕಟ್ಟೊಂದು ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡೊಂದು ಆ ಕಲೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಶ್ರೀ ಅಂತು ನಲಿಕೆದಾರೆನ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ದೈಲಬೆಟ್ಟು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶಿವಶಕ್ತಿ ತುಳುಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಕಲ್ಲ ಮುಂಡ್ಕೂರ್ ಕೂಟಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಕೂಟದ ಪತ್ತನೆದ ಬಿಸು ಪರ್ಬ

ಪಗ್ಗು ಸುರು ಆಪುನೆಡ್ದೇ ತುಳುವೆರೆನ ಪೊಸ ಬದ್‌ಕ್ ಪೊಸ ವರ್ಸದ ಪ್ರಾರಂಭ. ಉಂದೆನೇ ಬಿಸು ಪರ್ಬಂದ್ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುವ. 'ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿ ಪರ್ಬೊ-ಪೊಸೊ ವರ್ಸೊದ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬ. ಹಿರಿಯೆರೆಡ್ದ್ ಆಸಿರಾದೊ ಪಡೆದ್ ನಮನ ಆಚರಣೆಡ್ ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ಪೊಸತನ ಕೊರ್ಪುನತ್ತಂದೆ-ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆ ಕೃಸಿ ಕಾರ್ಯೊ, ಸುಕೊ ಶಾಂತಿದ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಮನೆಲು ಒರಿದ್ ಬರಡ್ಂದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಇಂಬೆರ್ ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಕೂಟದಕ್ಲೆನ ೧೦ನೇ ವರ್ಸೊದ ಬಿಸು ಪರ್ಬೊದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷಣಡ್ ಪಂಡೆರ್.

ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಇಂಬೆರ್ ಬಿಸು ಪರ್ಬದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಯಿಸೊಂದು 'ಇನಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಂದ್ ಪಟ್ಟೊನ್ನ ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಸುಕೊದ ದಿನೊತ್ತ ನಿರೀಕ್ಷೆಲು ಕಮ್ಮಿ ಆಪೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕೈಪೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಚೀಪೆ ತಿಕ್ಕೊಂದಿಪ್ಪಡ್ಂದ್ ಹಾರೈಸಿಯೆರ್.

ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟದ ಬಿಸು ಪರ್ಬದ - ತುಡರ್ ಬೆಳಗೊಂದು ಪದೆಂಗಿದ ಪಾಯಸೊದ ರುಚಿನ್ - ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಕೈಪೆ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಸಯಿಸೊನಿಯೆರೆ ಉದಾತ್ತ ಆಶಯ ಪಡೆಪಾಂಡ್.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರೆ - ಶ್ರೀ ಅಡ್ಯಾರ್ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ರ್ - 'ಯುಗಾದಿ ದಿನ ಕಂಡ ದತ್ತ್‌ದ್ ಕುತ್ತಟ್ಟದ ಮುಡಿ ಬಾರ್‌ನ ಬಿತ್ತುನ ಅಂಚನೆ ಪುಲುಸಾದ್ ಬರ್ಸ ತಾಗುನ ಪೊರ್ತುಡು - ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾದರಿ ಬುಳೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್‌ನ ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಘದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆಪ್ಪು, ಸುರತ್ಕಲ್‌ದ ರತ್ನಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ದ ದನಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಮಾನಾಥ ರಾವ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸಭೆಟ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್.

1996ದ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಇನಾಮುನು ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಪಳೆಯಂಗಡಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಎ. ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಕುಂಬ್ರ -ಮೊಕ್ಳು ಪಡೆವೊಂಡೆರ್.

ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರೆ - ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಸುರುಟ್ಟು ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ರತ್ನ ಕುಮಾರ್ ಎಂ. ಮೊಕ್ಳು, ಸಭೆನ್ ನಡಪುಡಾಯೆರ್. ಕಾರ್ಯಂತೆ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಪಂಡೆರ್.

ಕು. ಸುಚೇತಾ ಬಳಗೊದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಗೀತಾ ನೃತ್ಯ, ಶ್ರೀ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ ಕುಮಾರ್ ಮೇರೆಡ್ದ್ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ, ಶ್ರೀ ಜೆ. ತಿಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ ಕೂಟದಕ್ಲೆನ ದೋಲು ಸಂಗೀತ, ಅಂಚನೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ, ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು (ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ), ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆಪ್ಪು ಇಂಬೆರೆಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಭಾಗವತಿಕೆಡ್ "ವಾಲಿ ಮೋಕ್ಷ" ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಾಗತರಂಗ : ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಶಿಬಿರ

17 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

ಕುಡಲದ ರಾಗತರಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಳೆಗಾದ್ ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಶಿಬಿರ ನಡತ್‌ಂಡ್. ರಾಗತರಂಗ ನಡಪಾಯಿನ ನಾಲ್‌ದಿನತ್ತ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ, ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ, ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಶಿಬಿರೊಳೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಉದಿಪನ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಖ್ಯಾತ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದೆ ಸುಲೋಚನ ಭಟ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮಲ್ಲಿ ಪಟ್ನ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಿಬಿರೊಲು ಜೋಕುಳೆ ಪ್ರತಿಭೆಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್‌ಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಅನು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೊ. ಕಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಲು ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಆದಾರ ಆವುಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್ ಸನೊರ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆದಿಯಾದ್‌ತ್ತಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ ಇನಿ ಪೇಂಟೆಲೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಬದುಕ್‌ಡ್ ನಮ್ಮ ಪೊಸ ಜನಾಂಗ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಅಕ್‌ಲಾವೇ ಕಳೆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನರಮಾನ್ಯನ ಸಹಜವಾಯಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮೂಲ್ಯೊಲ್ ಅಕ್‌ಲೆಡ್ ಮುಂಗೆದೀದ್ ಕೊಡಿತೊಂದಿಜ್ಜಿ. ರ್ಯಾಂಕ್‌ನೇ ಈಡ್ ದೀವೊಂದುಪ್ಪಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಾ ಪದ್ಧತಿಲು ಇನಿ ಸಾದಿ ತಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲ, ಅಂಚಿತ್ತಿನಲ್ಪ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಿಬಿರೊಲು ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಆಸೆ ಪುಟ್ಟಾವೊಂದು ಪಂಡೆರ್.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ರಾಡ್ರಿಗಸ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಎಂ. ಬಿ. ಪುರಾಣಿಕ್ ರಾಗ ತರಂಗದ ಉದ್ಯೇಶೊಲೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಬೈಕಾಡಿ ಜನಾರ್ದನ ಆಚಾರ್ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಶಿಬಿರೊಲು ಕೆನರಾ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ 20 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997 ಮುಲ್ಪ ನಡತ್ಂಡ್.

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಾನಪದ ಆರಾಧನ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಪರಿಜ್ಞಾನ ಶಿಬಿರ: 27 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

'ಪೊಸಕಾಲೊದ ಮರ್ಲ್‌ನೀರ್‌ದ ಒಯಿಲ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪಿ ಈ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಜವಣ್ಯೆರೆನ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪರಿಪುದೊಟ್ಟುಗು ಸೇರಾವುನ ಕೆಲಸ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಶಿಬಿರೊಲೆಡ್ ಆವೊಡು'ಂದು ಶಾಸಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಯು. ಆರ್. ಸಭಾಪತಿ ಪಂಡೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಹಯೋಗದೊಟ್ಟುಗೇ ಒಡಿಪುದ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ನಡಪಾಯಿನ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಶಿಬಿರದ ಉದಿಪನ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆಡ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಕೂಟದ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತಿ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್ ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮೊಗು ಮಸ್ತ್ ಮುಟ್ಟನ ಜನಪದ ಧರ್ಮದ ಪರಂಪರೆ ಒರಿದ್ ಬರಡ್ಂದ್ ಬಯಕಿಯೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ದಿನೊತ್ತ ಈ ಕೂಟದ ಗೋಷ್ಠಿಲೆನ್ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಿದಿಯೂರು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ನನೊರಿ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರೈ ನಮ ಉಡಲ್‌ದ ಉಳಯಿದ ಶಕ್ತಿಯೇ ದೇವೆರ್. ಈ ಶಕ್ತಿ ಬೆನ್ಪಿ ಕೈಕ್‌ಲೆಗ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪುಟ್ಟವುನ ಪಾಠ ಈ ಶಿಬಿರೊಡು ತಿಕ್ಕಡ್ಂದ್ ಬಯಕ್ಯೆರ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ಶಿಬಿರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಯು. ನಾರಾಯಣೆರ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಕಲ್ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಸ್ತವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸೊಲೆಗ್ ಸರಕಾರದ ಸಾಯಸಕಾಯ ಬಯಕೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅಯಿನೇ ನಂಬುದು ಕುಲ್ಲಂದೆ ಸ್ವಂತ ಸಾಧನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನಿಲೆ ಸಹಾಯೊಡ್ದಾದ್ ಕೋಡಿ ಎತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪು ಧೈರ ಉಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಶಿಬಿರೊಡು ಉಡುಪಿ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ.ದ ಎಸ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್ 'ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಆರಾಧನ ಪದ್ಧತಿಗಳು', ಪ್ರೊ. ಮೋಹನ ಕೋಟಿಯಾನ್ ಜಾನಪದ ಆರಾಧನೆಡ್ ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರೇರಣೆ', ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ 'ಜಾನಪದ ಆರಾಧನೆಡ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಕುಲೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ 50 ಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಲು ಶಿಬಿರೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆಗ್ 'ಬೈದಶ್ರೀ' ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊರ್ದು ಗೌರವ ಸಂದಾಂಡ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಸುಗಿಪು-ಜಾನಪದ ಮೇಳ

11 ಮೇ 1997

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಗೋಳಿಮಂಜಣ ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರ ಪಾವಂಜೆ ಉಂದೆತ್ತ ಇನೆಸೇರಿಗೆಡ್ ಪಾವಂಜೆದ ಸಿರಿದೊಂಪೊಡು ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಸುಗಿಪು

ಒಂಜಿದಿನತ್ತ ಜಾನಪದ ಮೇಳ ಇಂಚಿಪ ನಡತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾಯಿನ 'ಮುಕ್ಕಾರ್ ದಂಬೆ'ಡ್ ನೀರ್ ಜೇಪುನ ಕಜ್ಜೊದ ಮೂಲಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಮೇಳೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ತುಳುಕೂಟ ಕುಡಲದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗೆರ್ ವೇದಿಕೆಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಜುವದಗಂಟಾಯಿ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆಗ್ ಮದಿಪು ಪಂಡ್ದ್ ಪೊಲಿದೀಯೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ 'ಅಮರಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್' ತುಳು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ.ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಜಾನಪದ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಜನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೆರ್.

ಪಾವಂಜೆ ನಂದಿನಿ ಸುದೆತ್ತ ನಡುಟು ಪೊರ್ಲ ಪೊದಿಕೆದ ಸಿರಿಸಿಂಗಾರೊಡು ನಡಪಾಯಿ ಈ ಮೇಳೊಡು ಶ್ರೀಮತಿ ಗುರುವಮ್ಮ ಆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಸಂದಿ ಪಸ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸುರುವಾಂಡ್. ಸಮಾರೋಪ ಸಭೆತ್ತ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಡಾ. ಸೀ. ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ಕಾಟಿಪಳ್ಳ ನಾರಾಯಣಗುರು ಶಿಕ್ಷಣ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ದ ಮೇನೆಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಶ್ರೀ ಸಾದು ಪೂಜಾರಿ, ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಾರಾಯಣ ಸನಿಲ್, ಶ್ರೀ ಚಿತ್ತರಂಜನ್, ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಸುವರ್ಣ, ಎಸ್. ಟಿ. ಕರ್ಕೇರ ಶಿವಗಿರಿಮಠದ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಣ್ಯೆರ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಯೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಗುರುವಮ್ಮ, ಶ್ರೀ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಮೂಲ್ಯ, ಶ್ರೀ ಬಾಬು ದೇವಾಡಿಗ ಬೊಕ್ಕ ಬೋಜ ಮೊಕುಳೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಗೋಳಿ ಮಂಜಣ ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಕೂಟ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ದಲಿತ ಕಲಾಮೇಳ

13 ಮೇ 1997

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಜಾವಡಿಡ್ ಕುಡಲದ ಶಾಸಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ ಆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. 1996-97ನೆ ಒರ್ಸೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಅನುದಾನೊಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುಡೆಟ್ಟ್ ನಡಪಾಯಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ಕಮ್ಮಟೊಳೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಳು ಈ ಕೂಟೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ನಡಪಾಯಿ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲೆ ಕಿಂಞ ವಿವರ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಯೋಗೀಶ ಭಟ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಕೊರಿಂಚಿತ್ತಿ ವಾದ್ಯ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಪಟ್ಟ್ ಪಸ್‌ರ್ಯೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಏಳ್ಗೆಪುಗಾದ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾವೊಂದುಪ್ಪಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಪುಗರ್ಯೆರ್. ನಲಿಕೆ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಬಳಗೊಡ್ದು ಕನ್ಯಾಪು, ಚೆನ್ನು ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟ, ಕು. ಸುರೇಖಾ ಕವತ್ತಾರು ಬೊಕ್ಕ ದಾ.ನ. ಉಮ್ಮಣ್ಣ ಬಳಗದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಭಾವಗೀತೆಲು ಗೇರುಕಟ್ಟೆ ಮುಗ್ಗಪ್ಪ ಬೊಕ್ಕ ಬಳಗದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ವಾದ್ಯ ಮೇಳೊಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಾಮೇಳ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಕೂಟ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ತುಳುನಾಟಕ ರಚನ ಕಮ್ಮಟ

29 ಮೇ 97ಡ್ದ್ 4 ಜೂನ್ 97 ಮುಟ್ಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ಏಳ್ ದಿನತ್ತ ತುಳುನಾಟಕ ರಚನ ಕಮ್ಮಟೊನು ನಡಪಾಂಡ್. ಉಂದೆತ್ತ ಉದಿಪನ ಮುಂಬಯಿದ ಖ್ಯಾತ ಸಿನಿಮ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ವೈದೇಹಿ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಈ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ವಹಿಸ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್ ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಮ್ಮಟದ ಉದ್ದೇಶೊನು ವಿವರಿತ್ ಪಂಡೆರ್. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಶ್ರೀ ಐ. ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕೂಟ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಖ್ಯಾತ ತುಳುನಾಟಕಕಾರೆ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕಮ್ಮಟೊಡು ಪ್ರೊ. ಎಂ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯೆರ್-ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕೊಲು ಪ್ರೊ. ಸಿ. ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕೊಲು, ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಆರ್. ನಾಗೇಶ್ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕೊಲು, ಡಾ. ನಾ. ದಾಮೋದರ ಶೆಟ್ಟಿ - ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ನಾಟಕೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಮನು ಇಡ್ಯಾ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕಲು ತನ್ಕುಲೆ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಲಾದ್ ಪ್ರಕಾಶ ಸುವರ್ಣ ಬೊಕ್ಕ ಯಶೋಧ ತನ್ಕುಲೆ ಕಮ್ಮಟದ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಪಂಡೆರ್.

ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಸಮಾಲೋಚನ ಸಭೆ

15 ಜೂನ್ 1997

ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಯೋಜನೆನ್ ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಕನಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಲೋಚನಾ ಸಭೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಮೇರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಈ ಯೋಜನೆದ ಉದ್ದೇಶೊ:

- ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ 'ಓದುನ ಅಭಿರುಚಿನ್ ಜನೊಕುಲೆಡ ಎಚ್ಚವುನ'.
- ಬೊಳ್ಪುಗು ಬತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ.
- ಕಾವ್ಯವಾಚನ - ಗದ್ಯವಾಚನೊದ ಮೂಲಕೊ ತುಳು ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ ಓದ್ಯೆರೆ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪುನ.
- ತುಳು ಬೂಕು ಬರೆತಿನಕುಲೆಗ್, ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತಿನಕುಲೆಗ್ ಬೂಕು ಮಾರಾಟೊದ ಮೂಲಕೊ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನ.

- ಈ ಯೋಜನೆ ವರ್ಷ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ ನಡಪ್ಪರೆಗುಂಡು.
- ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಯೋಜನೆಗ್ ಚಾಲನೆ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಲೇಖಕೆರ್, ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್, ತುಳು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲು ಅಭಿಮಾನಿಲು ಕಾರ್ಯಭಾರ ವಹಿಸವೊಂದು ದುಂಬುದ ಕೆಲಸೊ ನಡಪದ್‌ಕೊರೊಡು.
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಈ ಯೋಜನೆದ ಸಂಚಾಲಕೆ ಆದ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್.
- ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ್, ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಇಲ್ಲ್ ಒಳಸರಿದ ಒರು-ಮೆರುನು ಒಳಸರಿದ ಸಾದಿನ್ ಸಭೆಕೆ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಸಭೆಟ್ ಚರ್ಚೆ ಆದ್ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯೊಲೆನ್ ದೆತೊಂಡು.
- ಒಳಸರಿದ ಉದಿಪನೊ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದ್ 'ತುಳುತೇರ್' (ಬೂಕು ಕೊಂಡೊಪುನ ವ್ಯಾನ್) ಪಿದಾಡೊಡು.
- ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲು, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ ಈ ಯೋಜನೆಡ್ ಮಾರಾಟೊ ಮಲ್ಪೊಡು.
- ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ನಡಪುನ ಈ ಯೋಜನೆಡ್ ಮಾರಾಟೊ ಮಲ್ಪರೆ ಅಕುಲಕುಲೆನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಎತ್ತವುನವು ಒರಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪಿರಕೊನಪುನ ಬೂಕು ಬರೆತಿನಕುಲೆನ ಪ್ರಕಾಶಕೆರೆನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
- ಈ ಯೋಜನೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಪಡೆವೊನೊಡು.
- ಊರುದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರ್‌ನಕುಲು, ಊರುದ ಕಾಲೇಜಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಯೋಜನೆದ ಜೋಕುಲು. ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್‌ದ ಉಳಯಿದ ಪ್ರದೇಶೊದ ಕಾರ್ಪರೇಟರ್‌ನಕುಲು, ಹಳ್ಳಿದ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಸದಸ್ಯೆರೆನಕುಲು, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯೆರ್, ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ಯುವತಿ ಮಂಡಲ, ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲೊದ ಸದಸ್ಯೆರೆನಕುಲು, ಪರ್ಬ, ಉಚ್ಚಯ, ಆಯನೊ, ನೇಮ ಕೋಲ, ಕಂಬುಳ ಇಂಚ ಜನೊಕುಲು ಸೇರುನಲ್ಪ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಅಲ್ಪದ ಉಚ್ಚಯ ಸಮಿತಿದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್ ತೂವೊನೊಡು.

ಒಳಸರಿ ನಡಪುನೆಗ್ ದುಂಬುದ ಅಟ್ಟಣೆ:

- ಸುರುಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡೆರೆ ಭೇಟಿಯಾದ್ ಅಕ್ಲೆ ಬೆರಿಸಾಯ ದೆತೊನೊಡು. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋನಗ ದುಂಬೇ ಅಲ್ಪದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಒಳಸರಿದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊರೊಡು.
- ಒಳಸರಿ ಪೋಯರೆ ದುಂಬತ, ಪೋನಗ ಮಾರಾಟ ಆವೊಡಾಯಿ ಬೂಕುಲೆ ಪಟ್ಟಿ, ಕ್ರಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿವರೊಲೆನ್ ಕರಪತ್ರ, ಬ್ಯಾನರ್, ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರೊಲೆ ಮೂಲಕ ತೆರಿಪಾವೊಡು.

- ಪತ್ರಿಕೆಲೆ ಮೂಲಕ, ಆಕಾಶವಾಣಿದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊರ್ಪಾದ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಬ್ಯಾನರಲೆಡ್ ಬೂಕುಲೆ ಪುದರ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಮುಖಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಅತ್ತಂದೆ ದುಂಬತ ಕರಪತ್ರೊಲೆನ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುಲೆ ಪುದರ್, ಬಿಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾಹಿತಿಲು ಉಪ್ಪುನ ಪುಸ್ತಕೊಲೆ ಪಟ್ಟಿನ್‌ಲಾ ಕೊರೊಡಾಪುಂಡು.
- ಪ್ರತಿಯೊರಿ ತುಳುವೆಲಾ ತಿಂಗೊಳು ಅತ್ತ್ಂಡ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳುಗೊರಾಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆ ವರಮಾನದ ಶೇ. 5% ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನ್ಯೆರೆಗಾದ್ ದೆತ್ತ್‌ದೀದ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನುನಂಚಿತ್ತಿ ಮನಸ್ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪುಟ್ಟಾವೊಡು.
- ಆಟ ನಾಟಕ ಮೇಳ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಲೆ ಊರುಲೆಡ್ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪೋನಗ ಅಕ್‌ಲೆ ಮೂಲಕ ಒಳಸರಿದ ಪ್ರಚಾರ ಕೊರ್ಪಾವೊಡು.
- ಬೂಕು ಕನಯರೆ ದರ್ಮಾರ್ಥೊಗು ಒಂಜಿ ವ್ಯಾನ್‌ದ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪೊಡು.
- ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ, ಬ್ಯಾಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆವೊಡು.
- ಬೂಕು ಮಾರಾಟೊಗು ದುಂಬು ಜನ ಸೇರಯರೆ, ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಬೀದಿ ನಾಟಕೊ, ತುಳು ನಲಿಕೆ, ತುಳು ಭಾವಗೀತೆ, ಭಾಷಣೊ ಇಂಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ನಡಪವೊಡು.

ಬೂಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ಜಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ ವಿಳವರಿ:

ಲೇಖಕೆರೆಗ್, ಪ್ರಕಾಶಕೆರೆಗ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರ ಕಡಪುಡೊಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೂಕುದಲಾ 50 ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಖರ್ಚಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಚೇರಿಗ್ ಎತ್ತಾವೊಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಒಳಸರಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಖರ್ಚಿಗಾದ್ ಮಾರಾಟ ಆಯಿ ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಡುಲಾ ಒಟ್ಟು 10% ರಿಯಾಯಿತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್‌ಲಾ, 10% ರಿಯಾಯಿತಿ ಬೂಕು ದೆತೊನ್ನಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಇಂಚ ಒಟ್ಟು 20% ಬುಡು ಕೊರೊಡು.

ಈ ಬೂಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಲಕ ಸಂಚಾಲಕೆರ್ ದೀವೊಂದು ವಿಳೆವರಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತೂವೊನೊಡು. ಈ ಸಮ್ಮಂದವಾದ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಕರಪತ್ರೊಲೆ ಮೂಲಕ ತೆರಿಪಾವೊಡು.

ಸಂಚಾಲನ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ: ಸಂಚಾಲನ ಸಮಿತಿದ ಸಮಾಲೋಚನ ಸಭೆಕ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಕೊರಿನಕುಲು ಮಾತ ಸಂಚಾಲನ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಇಂದೆಕ್ಕ್ ನನಲಾತ್ ಆಯಾ ಊರುಲೆ ಲೇಖಕ ಪ್ರಕಾಶಕರೆನ್, ಜವಣ್ಯೆರೆನ್, ತುಳುಕೂಟ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಲೆನ್ ನಗರಸಭೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ್, ಕಾರ್ಪರೇಟರಲೆನ್, ಶಾಸಕೆರೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಸೇರಾವೊನೊಲಿ.

ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರ್: ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್.

ಕಾರ್ಯಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ : ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ತುಳುಕೂಟ, ಕುಡ್ಲ.

ಅಂಚೆನೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್‍ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿ ಬೋಡಾಪುನೆಡ್ದಾವ್ ಈ ತಿರ್ತ್ ತೆರಿಪಯಿಲೆಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿ ಸಂಚಾಲಕೆರೆನ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡ್.

ತಾಲೂಕು ಸಂಚಾಲಕೆರ್: ಮಂಗಳೂರು : ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, **ಉಡುಪಿ** : ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, **ಪುತ್ತೂರು:** ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಕಬಕ, **ಬಂಟ್ವಾಳ:** ಶ್ರೀ ತುಕಾರಾಂ ಪೂಜಾರಿ, **ಸುಳ್ಯ:** ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ, **ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ** : ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ ರೈ, **ಕಾರ್ಕಳ** : ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್, **ಮೂಡಬಿದಿರೆ:** ಚಂದ್ರಹಾಸ ದೇವಾಡಿಗ, **ಕುಂದಾಪುರ:** ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ ಕನ್ನಾಡಿ, **ಕಾಸರಗೋಡು** : ಶ್ರೀ ಅಡೂರು ಉಮೇಶ ನಾಯಕ್.

ತಾಲೂಕುದ ಉಳಯಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಕೆಲವು ಸಹಸಂಚಾಲಕೆರೆನ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡ್.

ವಿಟ್ಲ: ಶ್ರೀ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, **ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್:** ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ, **ಸುರತ್ಕಲ್:** ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್ ಬರ್ಕೆ, **ಮುಲ್ಕಿ:** ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಅರುಣಕುಮಾರ್, **ಧರ್ಮಸ್ಥಳ** : ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್, **ಉಜಿರೆ**: ಶ್ರೀ ನಾ. ಉಜಿರೆ, **ಕಡಬ** : ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ರಾವ್, **ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ** : ಶ್ರೀ ವರದರಾಜ ಚಂದ್ರಗಿರಿ, **ಪದ್ಮುಂಜ** : ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೃತಾ ಡೀಕಯ್ಯ, **ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ:** ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, **ನೆಲ್ಯಾಡಿ** : ಶ್ರೀ ಅಬ್ರಾಹಾಂ ವರ್ಗೀಸ್, **ಪಂಜ:** ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಮೂಡೂರು, **ಈಶ್ವರ ಮಂಗಲ**: ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ಪಾಟಾಳಿ ; ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, **ಉಳ್ಳಾಲ-ಕೋಟೆಕಾರು**: ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಚಂದ್ರ, **ಕಟೀಲು**: ಶ್ರೀ ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು, **ಪಾಣಾಜೆ**:ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, **ಬೆಳ್ಳಾರೆ**:ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ ರೈ.

ಉಡುಪಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದಕುಲು ಈ ಕಾರ್ಯೊಗು ಸಂಸ್ಥೆದ ಒಂಜಿ ವಾಹನೊನು ಒಳಸರಿದ ದಿನೊತಾನಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕೊರ್ಪೊಂದ್ ಪಂಡಿನೆಕ್ ಸಭೆ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೊ ಮಲ್ತೊಂಡ್.

ಮಾರಾಟೊಡು ಬರ್ಪಿನ ಲಾಭೊಡು ಅರ್ಧಾಂಶ ಮುದ್ದು ಪಂಡ ಕಮಿಶನ್ದ್ 10% ಒಳಸರಿದ ಖರ್ಚಿಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಪಂಡ್ದ್ ನಿರ್ಣಯೊ ಮಲ್ತೊಂಡ್.

ಈ ಸಭೆಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಶ್ರೀ ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಶ್ರೀ ಹರೀಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕಮಾಲಾಕ್ಷ, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೃತಾ ಡೀಕಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಕಬಕ, ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು, ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್ ಬರ್ಕೆ, ಶ್ರೀ ಭೋಜರಾಜ ಕಡಂಬ, ಶ್ರೀ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ಶ್ರೀ ತುಕಾರಾಂ ಪೂಜಾರಿ, ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ ಕಿದಿಯೂರು, ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಪ್ರಸಾದ್ ಪಾಂಡೇಲು, ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ದೇವಾಡಿಗ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸುರುಟು ಸಭೆನ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಅಕೇರಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ

27 ಜುಲಾಯಿ 1997

ಸಮಾಜೊಡ್ದು ಬಾಸೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಅತ್ತಂದೆ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಸಮಾಜ ಪುಟ್ಟುಜಿ. ನರಮಾನ್ಯ ಬಾಸೆ ಎಚ್ಚಿಕಮ್ಮಿ ಒಂಜೇ ಆಂಡಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರೊಡ್ದಾದ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪಡೆಮುಪ್ಪುಂಡು. ಭಾಷಾ ಎತ್ಯಾಸಿಲೆ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯತೆನೇ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ತಿರ್ಲ್ಂದ್ ಡಾ. ವಿಲಿಯಂ ಮಾಡ್ತಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಜಂಟಿ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬಂಟಾಳ್‌ದ ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಉದಿಪನ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆಡ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಕೂಟೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪೆರ್ ಮಲ್ಲಬಿನ್ನೆರಾದ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮದಿಪುದ 5ನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪದ ಬೊಕ್ಕ ಸುರೇಶ ಕವತ್ತಾರು, ನವೀನ ಕುಮಾರ್ ಜೈನ್ ತುಳು ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೂಟ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಚಂದ್ರಪ್ಪೆರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ (ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಬಂಧ), ರೆ. ಫಾ. ಹೆನ್ರಿ ಡಿ'ಸೋಜಾ (ತುಳು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ) ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್ಯೆರ್. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಕೂಟ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬೆರೆನ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ತಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ ಪುತ್ತಿಗೆ (ತುಳು), ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತಿ ಆರ್. ನಾಯಕ್ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀಮತಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್ (ತುಳು), ಶ್ರೀ ಮಾವುರಿಸ್ ಶಾಂತಿಪುರ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀ ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ (ತುಳು), ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀಮತಿ ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್ (ತುಳು), ಶ್ರೀ ಆನ್ಸಿ ಪಾಲಡ್ಕ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀ ಜೊಸ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ (ಕೊಂಕಣಿ), ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (ತುಳು) ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಓದಿಯೆರ್.

ಬೈಯಡ್ ನಡತಿ, ಮುಗಿತಲ ಕೂಟದ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆನ್ ಮಣಿಪಾಲದ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಎಸ್.ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲ್ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಖ್ಯಾತ ಹರಿದಾಸೆರ್ ಶ್ರೀ ಭದ್ರಗಿರಿ ಅಚ್ಯುತ ದಾಸೆರ್ ಮುಗಿತಲದ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ ಬೈಕಾಡಿ, ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಜೈನ್, ಸುರೇಖ ಕವತ್ತಾರು, ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರಮಣ ಭಾವಗೀತೆ ಕೂಟ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡುಬಿ ನೃತ್ಯ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕೇರಿಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಕ್ಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರಿನಲ್ಲಿ 'ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆ'

16 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ದೈಲಬೆಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರು ಶಿವಶಕ್ತಿ ತುಳುಕೂಟ ಇವುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸಡಗರದಿಂದ ನಡೆದ 'ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತ ಅಕಾಡೆಮಿಯಯ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಘಟನೆ ಹೇಗೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ತುಳುನಾಡಿನ ಕಲೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ತುಳುನಾಡಿನ ಜಾತ್ರೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಚಕ ವೇ। ಮೂ। ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ಟರು ಆಶೀರ್ವಚನಗೈದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 77 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಭೂತ ನರ್ತನಗೈದ, ಪಾಡ್ದನ ಪ್ರವೀಣನೆಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಶ್ರೀ ಅಂತು ನಲಿಕೆಗಾರ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ದೈಲಬೆಟ್ಟು ದೇವಳದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶಿವಶಕ್ತಿ ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಕಲ್ಲಮುಂಡ್ಕೂರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿ ವಂದಿಸಿದರು.

ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟದ 10ನೇ ಬಿಸು ಪರ್ಬ

14 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

ಪಗ್ಗು ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಲ್ಲಿಂದಲೇ ತುಳುವರ ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆರಂಭ. ಇದನ್ನೇ ಬಿಸು ಹಬ್ಬವೆಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಉಳಿದು ಬಂದಿರುವ ತುಳುವರ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯ, ಸುಖ ಶಾಂತಿಯ ಶುಭ ಕಾಮನೆಗಳು ಈ ಮೂಲಕ ಉಳಿದು ಬರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ತುಳುಕೂಟದ ಹತ್ತನೆಯ ಬಿಸು ಹಬ್ಬದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಬಿಸುಹಬ್ಬದ ತುಳುನಾಡಿನ ಸುಖದ ದಿನಗಳು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದು ಕಹಿಯಲ್ಲೂ ಸಿಹಿ ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದರು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆಪ್ಪು, ಸುರತ್ಕಲ್ ರತ್ನಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನ ಮಾಲಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಮಾನಂದ ರಾವ್ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

1996ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಗಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಎ. ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಕುಂಬ್ರ ಇವರು ಪಡೆದರು. ತುಳು ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಲೀಲಾವತಿ ಮತ್ತು ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು. ತುಳುಕೂಟದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಕು. ಸುಚೇತಾ ಬಳಗದವರಿಂದ ಗೀತಾ ನೃತ್ಯ, ಶ್ರೀ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳ ಕುಮಾರ್ ಬಳಗದವರಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ಶ್ರೀ ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ ಮತ್ತು ಕೂಟ ದವರಿಂದ ಡೋಲು ಸಂಗೀತ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ, ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು (ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ), ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಜೆಪ್ಪು (ಭಾಗವತಿಕೆ) ಇವರಿಂದ ವಾಲಿ ಮೋಕ್ಷ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕೂಟ ನಡೆಯಿತು.

ರಾಗತರಂಗ: ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಶಿಬಿರ

17 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

'ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆಯಲು ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನ ಇಂದು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಮಗು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಕಲಿಯುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಅದೆಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವದಿಂದ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ರಾಗ ತರಂಗದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಹೆತ್ತವರ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಬುದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತಲ್ಲ' ಎಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ಹೇಳಿದರು.

ರಾಗ ತರಂಗ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ 'ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ', 'ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರ' ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ 'ತುಳು ಭಾವಗಾನ ಶಿಬಿರ'ಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನಾ ಭಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಇನ್ನೋರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ವಿ.ವಿ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಭಟ್, ಇಂತಹ ಶಿಬಿರಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ರೂಪಿಸುವುದು, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ನಗರಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎಳೆಯ ಜನಾಂಗ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ಸಹಜ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತದೆಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ. ರ್‍ಯಾಂಕನ್ನೇ

ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಸಂತೃಪ್ತ ಹಾಗೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬದುಕು ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಇಂತಹ ಶಿಬಿರಗಳು ಆಶಾಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ' ಎಂದರು. ರಾಗ ತರಂಗದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಂಡಾಡಿ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿದರು. ರಾಗ ತರಂಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಸುರೇಶ್‌ರಾಜ್ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಂ ರಾಡ್ರಿಗಸ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಂ. ಬಿ. ಪುರಾಣಿಕ್ ರಾಗ ತರಂಗದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಬೈಕಾಡಿ ಜನಾರ್ದನ ಆಚಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್ ವಂದಿಸಿದರು. ಈ ಮೂರೂ ಶಿಬಿರಗಳು ಡೊಂಗರಕೇರಿಯ ಕೆನರಾ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭ ಎಪ್ರಿಲ್ 20ರಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಾನಪದ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಪರಿಜ್ಞಾನ ಶಿಬಿರ

27 ಎಪ್ರಿಲ್ 1997

"ನಾಳೆಯ ದಿನವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ನಂಬಿಕೆಗೆ ದೇವರು ಅನ್ನೋ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ಹಿತಕರ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷುರಾದ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಬಗೆಗಿನ ಅಭಿಮಾನ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದುದು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಐತಿಹ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಲ್ಲಿ, ಜನಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಆದಿ ಉಡುಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಬೈದರ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಶಿಬಿರವು ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಕೊಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಾ ಅರಿತೋ ಅರಿಯದೆಯೋ ಸಮಾಜಘಾತಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡುವ ಇಂದಿನ ತರುಣರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಇಂಥ ಶಿಬಿರಗಳಿಂದಾಗಲಿ" ಎಂದು ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಯು. ಆರ್. ಸಭಾಪತಿಯವರು ಇಂದಿಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ನಡೆಸಿದ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಶಿಬಿರದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ್ದಾದ ಜನಪದ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿದು ಬೆಳೆದು ಬರಲಿ' ಎಂದರು.

ಎರಡು ದಿನಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಿದಿಯೂರು ಅವರು "ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸತ್ಯದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೈದೇರುಗಳ ಶಕ್ತಿಯು" ತುಳುನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಲಿ" ಎಂದರು.

ಇನ್ನೋರ್ವ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ ಶ್ರೀ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ರೈಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ 'ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವ ಅಂತರ್ಯಾದ ಶಕ್ತಿಯೇ ದೇವರು. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿ

ಸೋಮಾರಿತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಹ ಪಾಠವು ಈ ಶಿಬಿರವಲ್ಲಾಗಲಿ' ಎಂದು ಹಾರೈಸಿದರು.

ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆಯವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗೌ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಯು. ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಕಲ್ಮಾಡಿಯವರು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ಅವರು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ನೆಲೆಯೊಂದನ್ನು ಆಂಶಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವುದಾದರೂ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ನೆರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವೆವು ಎಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಆರ್.ಆರ್.ಸಿ. ಯ ಶ್ರೀ ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಅವರು 'ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು' ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಅವರು 'ಜಾನಪದ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಪ್ರೇರಣೆ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸವಿತ್ತರು.

ಉಡುಪಿಯ ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನಾ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್ 'ಜನಪದ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆ' ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸವಿತ್ತರು.

ಸುಮಾರು 50 ಜನ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರಿಗೆ 'ಬೈದಶ್ರೀ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಸುಗಿಪು-ಜಾನಪದ ಮೇಳ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರ ಪಾವಂಜೆ ಇವುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಪಾವಂಜೆಯ 'ಸಿರಿದೊಂಪ'ದಲ್ಲಿ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಸುಗಿಪು' ಎಂಬ ಒಂದು ದಿನದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಜಾನಪದ ಮೇಳವು ಈಚೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ತುಳುನಾಡಿನ ಜನರ ಬೇಸಾಯದ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದ 'ಮುಕ್ಕಾರು ದಂಬೆ'ಯನ್ನು ತೂಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಮೇಳವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ 'ತುಳು ಕೂಟ ಕುಡ್ಲ' ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಇವರು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತುಳುವರ ಬದುಕಿನ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಣಜಕ್ಕೆ (ಸಿರಿತುಪ್ಪೆ) ಪೊಲಿ ಮದಿಪುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಿರಿ ಇಡುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ತುಳುನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರಾದ ಅವಳಿ ವೀರರು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ತುಳುವರ ಮಣ್ಣಿನ ಬದುಕಿನ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಜಾನಪದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಕುಡ್ಲ ತುಳು ಕೂಟದವರು

ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಇವರು ಬರೆದ 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್' ಎಂಬ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಯವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ್ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಅವರು 'ಜಾನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್' ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರರು 'ಜನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್' ಎಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು.

ಪಾವಂಜೆಯ ನಂದಿನಿ ನದಿಯ ತಟದ ನಿಸರ್ಗ ರಮ್ಯದ ನಡುವೆ ವಿನೂತನ ಶೈಲಿಯ ಬಯಲು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಳು ಬದುಕನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ 'ಸಿರಿ ಸಿಂಗಾರ'ದೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಈ ಜಾನಪದ ಮೇಳವು ಶ್ರೀಮತಿ ಗುರುವಮ್ಮ ಇವರ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯರ ಸಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೆರುಗನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ತುಳು ಅಕಾಡಮೆಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಡಾ. ಸೀ. ಹೊಸಬೆಟ್ಟು, ಕಾಟಿಪಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಗುರು ಶಿಕ್ಷಣ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನ ಮೆನೇಜಿಂಗ್ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಶ್ರೀ ಸಾದು ಪೂಜಾರಿ ಕುಳಾಯಿ, ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಾರಾಯಣ ಸನಿಲ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಕಂಕನಾಡಿ ಗರೋಡಿಯ ಮೊಕ್ತೇಸರ ಶ್ರೀ ಚಿತ್ತರಂಜನ್, ನಾಟಕಕಾರ ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಸುವರ್ಣ ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಟಿ. ಕರ್ಕೇರ, ಶಿವಗಿರಿ ಮಠದ ವಿಖ್ಯಾತಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮುಂತಾದವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗುರುವಮ್ಮ (ಪಾಡ್ದನ), ಶ್ರೀ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಮೂಲ್ಯ (ತುಳು ಬೇಲೆ), ಶ್ರೀ ಬಾಬು ದೇವಾಡಿಗ ಖಂಡಿಗೆ (ಜನಪದ ವಾದ್ಯ) ಮತ್ತು ಬೋಜ ಪೂಜಾರಿ (ತುಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ) ಇವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. 'ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ' ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಿಸಿದರು.

ದಲಿತ ಕಲಾಮೇಳ

13 ಮೇ 1997

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಕಲಾಮೇಳವು ಮಂಗಳೂರಿನ ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯು 1996-97ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅನುದಾನದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ, ಕಮ್ಮಟಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಯೋಗೀಶ್ ಭಟ್ ಅವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವತಿಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ವಾದ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ತುಳು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ಸಭೆಯ ನಂತರ 'ಸಲಿಕೆ' ಕಲಾವಿದರ ಬಳಗದವರಿಂದ ಕನ್ಯಾಪು, ಚೆನ್ನು ಕುಣಿತ, ಕೋಲಾಟ, ಕು. ಸುರೇಖಾ ಕವತ್ತಾರು ಮತ್ತು ದಾ.ನ.ಉಮ್ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬಳಗದವರಿಂದ ತುಳು ಭಾವಗೀತೆಗಳು, ಗೇರುಕಟ್ಟೆ ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಮತ್ತು ಬಳಗದವರಿಂದ ವಾದ್ಯಮೇಳದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಲಾಮೇಳ ನಡೆಯಿತು.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಗೈದರು. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿಯವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ತುಳುನಾಟಕ ರಚನೆಯ ಕಮ್ಮಟ

29 ಮೇ 97 ರಿಂದ 4 ಜೂನ್ 99 ರವರೆಗೆ

ಉದ್ಘಾಟನೆ:

ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಜೀವ ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಿರ್ದೇಶಕರು ಜೀವ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಷ್ಟಿ ನಾಟಕಕರ್ತೃಗಳಿಂದ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂಬಯಿಯ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ದ. ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಹಯೋಗದೊಡನೆ ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಏಳು ದಿನಗಳ ತುಳು ನಾಟಕ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ತಾವು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹೊಣೆಯೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕಿ ವೈದೇಹಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ತುಳುನಾಡಿನವರಿಗೆ ತುಳು ಕನ್ನಡವೆರಡೂ ಒಂದು ದೇಹಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಂತೆ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅವರು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವಷ್ಟು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಭಾಷೆಗೂ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಕೂಡಾ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಟಕ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಕಮ್ಮಟಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ತುಳುನಾಡಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ತುಳುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟೆ ಗೌರವ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೂ ಇದೆ. ತುಳುವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಲ್ಪವೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಅವರು

ಹೇಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್ ಅವರು ಕಮ್ಮಟದ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತುಳುನಾಟಕ ರಚನಾಕಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ಗಡಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ವಿಸ್ತೃತ ನಾಟಕ ಲೋಕವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವುದೇ ಈ ಕಮ್ಮಟದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ವಂದಿಸಿದರು. ಕಮ್ಮಟದ ಸಹನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಐ. ಕೆ. ಬೊಳುವಾರು ಮತ್ತು ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸಮಾರೋಪ:

ತುಳು ನಾಟಕಗಳು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಖ್ಯಾತ ತುಳು ನಾಟಕಕಾರ ಎಂ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮೂಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ 7 ದಿನಗಳ ತುಳು ನಾಟಕ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟದ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ನಾಟಕ ರಚನಾಕಾರರು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ನೀಡಬೇಕು. ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕಮ್ಮಟವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಅಕಾಡೆಮಿಯು ನಡೆಸಿದ ಹಲವು ಕಮ್ಮಟಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ನಾಟಕ ಕಮ್ಮಟವು ತನ್ನದೇ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ವಿತರಿಸಿದರು. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಹಾಗೂ ಕಮ್ಮಟದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ರಾಮದಾಸ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ರಾಜಗೋಪಾಲ ಆಚಾರ್ಯ, ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಸಿ. ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರನ್, ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಆರ್. ನಾಗೇಶ್, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ ನಾಟಕಗಳ ಡಾ. ನಾ. ದಾಮೋದರ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು.

ತುಳು ನಾಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ, ಮನು ಇಡ್ಯ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಾದ ಪ್ರಕಾಶ್ ಸುವರ್ಣ ಮತ್ತು ಕು. ಯಶೋಧ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಐ. ಕೆ. ಬೊಳುವಾರು ವಂದಿಸಿದರು. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

'ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಸಮಾಲೋಚನ ಸಭೆ

15 ಜೂನ್ 1997

ಮನೆಮನೆಗೆ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ತುಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಪ್ರಕಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಗದ್ಯವಾಚನಗಳ ಮೂಲಕ ತುಳುಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವ ತುಳು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಯೋಜನೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ತುಳುನಾಡಿನ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು. ಲೇಖಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ತುಳುಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಕಾರ್ಯಭಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

'ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ' ಯೋಜನೆಯ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ಸಂಚಾಲಕ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ವಿವರಿಸಿ ಜಾಥಾದ ದಾರಿಯ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಜಾಥಾದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೆ ನಡೆದು ತುಳು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ವಾಹನ ತುಳುತೇರು ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಲು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಅವರವರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಮತ್ತು ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಯೋಜನೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರುಗಳು, ಹಳ್ಳಿಯ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು, ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತು ಸದಸ್ಯರು, ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ಯುವತಿ ಮಂಡಲ, ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಹಬ್ಬ, ಉತ್ಸವ, ಆಯನ, ನೇಮ, ಕೋಲ, ಕಂಬಳ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಜನರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜಿಸಬೇಕು.

ಒಳಸರಿ ನಡೆಸುವ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ: ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರ ನೆರವು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಾದ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಳಸರಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಳಸರಿ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು, ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಮಾರಾಟ ಆಗಬೇಕಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ, ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕರಪತ್ರ, ಬ್ಯಾನರ್, ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಪತ್ರಿಕೆ, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾನರುಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರು, ಅಥವಾ ಮುಖಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ

ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊದಲು ಕರಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರು, ಅಥವಾ ಮುಖಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊದಲು ಕರಪತ್ರಗಳವಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೆಸರು, ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ತುಳುವನೂ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅವರ ವರಮಾನದ ಶೇಕಡ 5ನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಆಟ, ನಾಟಕಗಳ ಮೇಳ, ತಂಡಗಳು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಅವದ ಮೂಲಕ ಒಳಸರಿಯ ಪ್ರಚಾರ ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಪುಸ್ತಕ ಒಯ್ಯಲು ಉಚಿತ ವ್ಯಾನ್, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ, ಬ್ಯಾಟರಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಉಚಿತ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಜನ ಸೇರುವಂತೆ ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಬೀದಿನಾಟಕ, ಕುಣಿತ, ತುಳು ಭಾವಗೀತೆ, ಭಾಷಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು?

ಲೇಖಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರುಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕ, ಪ್ರಕಾಶಕ ಪ್ರತಿ ಪುಸ್ತಕದ 50 ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಒಳಸರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾದ ಪ್ರತಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೂ ಶೇಕಡ 10 ಅಕಾಡೆಮಿಗೂ, ಶೇಕಡ 10ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಚಾಲಕರು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಲೇವರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ನೀಡಬೇಕು.

ಸಂಚಾಲನಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ. ಸಮಾಲೋಚನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟವರೆಲ್ಲ ಇದರ ಸದಸ್ಯರು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆಯಾ ಊರುಗಳಿಂದ ಲೇಖಕರು, ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಯುವಕರನ್ನು, ತುಳು ಕೂಟದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು, ನಗರ ಸಭೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು, ಶಾಸಕರುಗಳನ್ನು, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಂಚಾಲನ ಸಮಿತಿಯ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ **ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ**, ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ **ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ**ರನ್ನೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಿತಿ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನು ಆಯ್ಕೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ತಾಲೂಕು ಸಂಚಾಲಕರು

ಮಂಗಳೂರು-**ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ**, ಉಡುಪಿ - **ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣಭಟ್**, ಪುತ್ತೂರು-**ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಕಬಕ**, ಬಂಟ್ವಾಳ - **ಶ್ರೀ ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ**, ಸುಳ್ಯ - **ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ**, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ - **ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ ರೈ**, ಕಾರ್ಕಳ - **ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್**, ಮೂಡಬಿದರೆ-ಚಂದ್ರಹಾಸ ದೇವಾಡಿಗ, ಕುಂದಾಪುರ - **ಶ್ರೀ ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್**, ಕಾಸರಗೋಡು - **ಶ್ರೀ ಅಡೂರು ಉಮೇಶ್ ನಾಯಕ್**.

ತಾಲೂಕಿನ ಒಳಗಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಹ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನೂ ಆಯ್ಕೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ವಿಟ್ಲ- **ಶ್ರೀ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ**, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡು - **ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ**, ಸುರತ್ಕಲ್ **ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್**, ಮೂಲ್ಕಿ - **ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಅರುಣಕುಮಾರ್**, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ - **ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್**, ಉಜಿರೆ - **ಶ್ರೀ ನಾವುಜಿರೆ**, ಕಡಬ-**ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ರಾವ್**, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ - **ಶ್ರೀ ವರದರಾಜ ಚಂದ್ರಗಿರಿ**, ಪದ್ಮುಂಜ - **ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೃತಾ ಡೀಕಯ್ಯ** ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ-**ಶ್ರೀ ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ**, ನೆಲ್ಯಾಡಿ-**ಶ್ರೀ ಅಬ್ರಹಾಂ ವರ್ಗೀಸ್**, ಪಂಜ-**ಶ್ರೀ ಟಿ.ಜಿ. ಮುಡೂರು**, ಈಶ್ವರಮಂಗಳ - **ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಿ. ಪಾಟಾಳಿ; ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ**, ಉಳ್ಳಾಲ-ಕೋಟೆಕಾರು-**ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಚಂದ್ರ**, ಕಟೀಲು-**ಶ್ರೀ ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು**, ಪಾಣಾಜೆ-**ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಭಟ್**, ಬೆಳ್ಳಾರೆ-**ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೀವಿ ರೈ** ನಾರಾವಿ - **ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ನಾರಾವಿ.**

ಉಡುಪಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾಹನವನ್ನು ಒಳಸರಿ ದಿನಗಳಂದು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಮಾಲೋಚನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದವರು. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಶ್ರೀಗಳಾದ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಅಡ್ಯಾರು ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಸ್. ಎ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹರೀಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಪಿ. ಕಮಲಾಕ್ಷ, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮೃತಾ ಡೀಕಯ್ಯ, ಶ್ರೀ ವಿಠಲ ಕಬಕ, ಎಂ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು, ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್ ಬರ್ಕೆ, ಭೋಜರಾಜ ಕಡಂಬ, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ತುಕಾರಾಂ ಪೂಜಾರಿ, ಗಂಗಾಧರ ಕಿದಿಯೂರು, ಗಣೇಶ ಪ್ರಸಾದ ಪಾಂಡೇಲು, ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಎಂ. ನಾರಾಯಣ ದೇವಾಡಿಗ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟಾರ್ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದರು.

ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ

27 ಜುಲಾಯಿ 1997

ಉದ್ಘಾಟನೆ:

ಭಾಷಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು. ಅದು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ತುಳುವರು ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿಗರು ಮಾನವತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಗೌಣ, ಮಾನವತೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಧಾರವಾಡ ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಆದ ಡಾ. ವಿಲಿಯಂ ಮಾಡ್ತಾ ವಿಟ್ಲ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಜಂಟಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬಂಟ್ವಾಳದ ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಒಂದು ದಿನದ ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಸಮಾಜದಿಂದ ಭಾಷೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಮಾಜ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಭಾಷೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದಾಗಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಭಾಷಾ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ಅಂತಸ್ತರದಲ್ಲಿ 'ಸಾಮಾನ್ಯತೆ'ಯೇ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ತಿರುಳು ಎಂದು ಅವರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರು.

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಆಶಯ ಒಂದೇ ಇದ್ದರೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪಗಳು ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂತಸ್ತರವನ್ನು ಮಾನವ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಕರೆದು ಅದು ಒಂದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಬಹುಸ್ತರ ರೂಪಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಅವು ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಅನೇಕತೆ ಏಕತೆಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಭಿನ್ನತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಒಳಗೆ ಬಾಂಧವ್ಯ ಸಹಜವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷಾ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಸಮಗ್ರ ಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶೋಷಣೆರಹಿತ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಚೌಕಟ್ಟು ಮೀರಿ ಮಾನವ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ಕಲೆತು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದುಡಿಯುವುದೇ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಗುರಿ. ಇಂತಹ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಇಂದಿನ ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಈ ಸಮಾರಂಭ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಹಾರೈಸಿದರು.

ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಏಕರೂಪದ ಲಿಪಿ ಅಗತ್ಯ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಸತ್ವಯುತವಾದ ಜನಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಕಣಿಗರು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತುಳುವರು ಕೊಂಕಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೊರತರುವ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು' ಇದರ ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಭಾಷೆ ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತಂದು ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಅವರ ಕೊಂಕಣಿ ಹಾಡು ಮತ್ತು ಕು. ಸುರೇಖ ಕವತ್ತಾರು, ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಜೈನ್ ಅವರ ತುಳು ಹಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ ಶೆಣೈ ಅವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೈದರು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಅವರು 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಚಂದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ವಂದಿಸಿದರು. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ:

ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಬಂಧ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಕ ಪ್ರೊ. ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ರೆ. ಫಾ. ಹೆನ್ರಿ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಅವರು ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದರು. ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಅವರು ತುಳು - ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿದರು.

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ:

ಅಮೃತ ರಸದ ಬೆಸುಗೆಯಂತೆ ಇಂತಹ ಬಾಂಧವ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಪೂರಕವಾದುದು ಎಂದು ಮಾಜಿ ಶಾಸಕ, ಕವಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕವನವನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು.

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕವಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ ಪುತ್ತಿಗೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ವಸಂತಿ ಆರ್. ನಾಯಕ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್, ಶ್ರೀ ಮೌವ್ರಿಸ್ ಶಾಂತಿಪುರ, ಶ್ರೀ ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್, ಶ್ರೀಮತಿ ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್, ಶ್ರೀ ಆನ್ನಿಪಾಲಡ್ಕ, ಶ್ರೀ ಜೊಸ್ಸಿ ಪಿಂಟೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕವನವನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಅವರು ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ಸಮಾರೋಪ:

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಕೊಂಕಣಿಗರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ, ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು.

ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯವರೂ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಣಿಪಾಲದ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಎಸ್.ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಂಟ್ವಾಳದ ಶ್ರೀ ಯಶವಂತ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಂಘಟಿಸಿದ 'ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಬಾಂಧವ್ಯ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಕೊಂಕಣಿ-ತುಳು ಬಾಂಧವ್ಯ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶತ-ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯ ಜನರ ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎಂದ ಅವರು ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ರಚನೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ನವಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿವೆ ಎಂದರು.

ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಶೋಧನೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಕಳೆದ 17 ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲವಾಗಿ ಉಡುಪಿಯ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತುಳು ನಿಘಂಟಿನಂತಹ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಎಂದರು. ಟಿ.ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಂಕಣಿ ನಿಘಂಟು ರಚಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಜನರ ಸಂಸ್ಕಾರ ತಿಳಿಸುವ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗೂ ವೈಶಿಷ್ಟತೆ ಇದೆ. ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಭಾಷಾ ದ್ವೇಷ ಸಲ್ಲದು. ಜನರ ಹಿತ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹರಿದಾಸ ಶ್ರೀ ಭದ್ರಗಿರಿ ಅಚ್ಯುತದಾಸರು ಹೇಳಿದರು. ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಸತ್ವಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಹಾರೈಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಹೋರಾಟದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬಂಟ್ವಾಳಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಭೇಟಿ ಇಲ್ಲಿಯ ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿಗರ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಪತ್ರಕರ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಗಟ್ಟಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಇದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಣಿ-ತುಳುವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೋರಾಟದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಬಸ್ತಿವಾಮನ ಶೆಣೈ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಎರಡೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಸಮಾರೋಪದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದರು. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಅವರು ವಂದಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದರು.

ತುಳು ಸುದ್ದಿ

ಕಣಂತೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ ಬೂಕುಬುಡುಗಡೆ

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಬರೆಯಿನ 'ಕಣಂತೂರು ಧರ್ಮ ಅರಸು ಶ್ರೀ ತೋಡುಕುಕ್ಕಿನಾರ್' ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ ಬೂಕು ಈ ಒರ್ಸೊದ ಕಣಂತೂರು ವರ್ಸಾದಿ ಜಾತ್ರೆದಾನಿ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಈ ಬೂಕುದ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ ಮಾಹಿತಿಲೆ ಆಧಾರೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಅಧ್ಯಯನ ರೂಪೊಡು ಮಲ್ತ್‌ನವು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಬೂಕುದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಒಂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಈತ್ ಸಮಗ್ರವಾದ್, ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ್ ಬತ್ತಿನವು ಉಂದುವೇ ಸುರುತ್ತವು ಬೊಕ್ಕ ಉಂದು ಪೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗೊಂಜಿ ಮಾದರಿ ಕೃತಿಂದ್ ಬೂಕುದ ಮೇಲ್ಮೆನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ವಿದ್ವಾನ್ ಜೇಂಕಳ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಊರುದ ಜಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯದ ಬೂಕುನ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಲೇಖಕೆರೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಾಶಕೆರೆನ್ ಪುಗರ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೂಕುದ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಣಂತೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುವಂಶೀಯ ಮೊಕ್ತೇಸರೆ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೊಯ್ಯತ್ತಾಯೆರ್ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಲೇಖಕೆ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂಕುನು ಬರೆಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನೆಕ್ಕ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ಕರಿಪೋಯಿ ಚೇತನೊಲೆಗ್ ಬಕ್ತಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು

● ಸುಮಾರ್ ಐವಗುಲಾ ಮಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಅಳಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಒಂಜಿ ಮುದೆಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರ್ತಿ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1923-1997)5ನೆ ಸಪ್ಪಂಬರ 1997 ನೆದಾನಿ ಸೊರ್ಗಸಂದಿಯೆರ್ಂದ್ ಪನ್ಪೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ಆವೊಂದುಂಡು. ಮೆರೆನ ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ಬರವಾ? ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ ನಾಟಕೊಲು ಪ್ರಕಟ ಆತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ 52 ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಿದಲ್ಲ್ ತೂವಂದೆ ಒರಿತೊ. ಮಸ್ತ್ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ರೇಡಿಯೊ ನಾಟಕ ಬರೆಯಿನಾರ್, ಸಿನೇಮಾ ರಂಗೊಡು ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್ ಬೀಸತ್ತಿ ಬಾಬು, ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ, ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್, ಸೆಪ್ಪಂಬರ-8, ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಗೀತೆ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನವು ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಪಡೆತೊ. ಮೆರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಸಂಭಾಷಣೆ ಚಿತ್ರಣ, ಬಾಸೆದ ಸೊಗಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದುಂಡು. ಸುಮಾರ್ ಅಜಿಪ ಒರ್ಸೊ ತುಳುನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಮೆರೆಗ್ ಕರಿ ಒರ್ಸೊ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಸಸ್ತಿ ಕೊರ್ದು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಈತೊರ್ತುಗೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ದ್

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬಿರುದು, ಸನ್ಮಾನೊಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯೆರ್‍ನ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ಪುನಾಕ್‍ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಆದ್ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿನೆಂಪು ಆದ್ ಉಪ್ಪುನಾರ್.

- ಕರಿನ ಪತ್ತ್ ಒರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಬಳಗೊಡು ಖಾಯಂ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕೆರಾದ್ ಚಿತ್ರನಟೆ, ನಿರ್ಮಾಪಕೆ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಟೈಲರ್‍ನ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ ನಾಟಕ ಸಭಾತಂಡೊಡು ನಟೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕೆ ಆದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಅತ್ತಂದೆ ಮುಂಬಾಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳ್ಗಾಂ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಊರುಲೆಡ್ ರಂಗಭೂಮಿದ ತನ ಪ್ರತಿಭೆನ್ ಮೆರೆಯಿಸ ಶ್ರೀ ಭಗವತೀ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಕದ್ರಿ ಇಂದೆತ ಸಂಚಾಲಕೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕಲಾವೃಂದ ಕದ್ರಿ, ಇಂದೆತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಮುಕ್ಕಣ್ಣೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಕದ್ರಿ ಇಂದೆತ್ತ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ಕಲಾ ಭೂಮಿ ಮಂಗಳೂರು ಈ ತಂಡೊಡು ಕರಿನ ಐನಾಜಿ ಒರ್ಸೊಡು ನಟೆ ಆದಿತ್ತಿನ, ಜ್ಯೋತಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕುಲಶೇಖರೊಡು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ನಾಟಕ ಕರ್ತೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ, ನಟೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕೆ ಶ್ರೀ ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ 5ನನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1997ನೆದಾನಿ ವಾಹನ ಅಪಘಾತೊಡು ದುರ್ಮರಣ ಪಡೆಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಪೊಂದುಂಡು. ಆರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕಡ್ಂದ್ ನಟ್ಟೊನುವ.

ತುಳು ಸುದ್ದಿ

ಕಣಂತೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ ಗ್ರಂಥ ಬಿಡುಗಡೆ

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಬರೆದ 'ಕಣಂತೂರು ಧರ್ಮ ಅರಸು ಶ್ರೀ ತೋಡ ಕುಕ್ಕಿನಾರ್' ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ ಗ್ರಂಥವು ಈ ಬಾರಿಯ ಕಣಂತೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರು ಲಭ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮೂಡಿಸಿರುವುದು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರು. ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಇಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಯುವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೊಂದು ಮಾದರಿ ಎಂದರು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸ ವಿದ್ವಾನ್ ಜೇಂಕಳ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ ಗ್ರಂಥದ ಲೇಖಕರನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಕರನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಾಶಕರೂ ಕಣಂತೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುವಂಶೀಯ ಮೊಕ್ತೇಸರ ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೊಯ್ಯತ್ತಾಯರು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಲೇಖಕ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ನೆರವಾದವರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಅಗಲಿದ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ

● 1923ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸಸಿಹಿತ್ತಿಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್‌ರವರು ತಮ್ಮನ್ನೇ ತಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಧಕರು. ವಾಡಿಕೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದ ಇವರು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಟೈಲರ್ ಆಗಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ, ನಾಟಕಕಾರ, ನಟರಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸುಮಾರು 50ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ತುಳು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನಟರಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ', 'ಈ ಪ್ರಾಯೊಡ್ಲಾ ಬರವಾ? ಮತ್ತು 'ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ' ಎಂಬ ಮೂರು ತುಳು ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಇವರು 52ತುಳು ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ ಉಳಿದಿದ್ದು, ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡು ಜನಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿವೆ. ಪೌರಾಣಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೊ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಇವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಚಾತುರ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣ, ಭಾಷೆಯ, ಸೊಗಡು ಗಮನೀಯ. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್‌ರವರು ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಟ್ಟು 6 ತುಳು ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಗೀತ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಆ ಸಿನಿಮಾಗಳೆಂದರೆ - ಬೀಸತ್ತಿ ಬಾಬು, ಬೊಳ್ಳಿದೋಟ, ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, ಬಂಗಾರ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ. ಸರ್ಪಸಂಕಲೆ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕತೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ನಿಲಯಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಪ್ರಸಾರವಾದ ತುಳು ನಾಟಕಗಳು ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನರವು ಎಂಬುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸನ್ಮಾನ ಗೌರವಗಳು ಸಂದಿವೆ. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಚೇತನವಾಗಿದ್ದ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಇಂದು ಒಂದು ನೆನಪು ಮಾತ್ರ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಭಕ್ತಿಯ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

● ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕರಾಗಿದ್ದ, ಚಿತ್ರ ನಟ, ನಿರ್ಮಾಪಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ಟೈಲರ್ ಅವರ ಶ್ರೀಗಣೇಶ ನಾಟಕ ಸಭಾ ತಂಡದಲ್ಲಿ ನಟ, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕ ಆಗಿದ್ದ ತುಳುನಾಡು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮುಂಬಯಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆರೆಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಭಗವತಿ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಕದ್ರಿ ಇದರ ಸಂಚಾಲಕ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕಲಾವೃಂದ ಕದ್ರಿ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಕದ್ರಿ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ಕಲಾಭೂಮಿ ಮಂಗಳೂರು ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಟನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋತಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಕುಲಶೇಖರದಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಆಗಿದ್ದ ಹೆಸರಾಂತ ನಾಟಕಕಾರ, ನಿರ್ದೇಶಕ ನಟ, ಹಿನ್ನೆಲೆಗಾಯಕ ಶ್ರೀ ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ 5 ಆಗಸ್ಟ್ 1997ರಂದು ವಾಹನಾಪಘಾತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲು ತೀವ್ರ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಲಭಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್

ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ (ಡಾ)
ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ
ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,
ಉಡುಪಿ - 576 102

ಕುಸುಮ ಜಿ.ಪಿ.
ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಬರೋಡ ಸ್ಟಾಫ್
ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್-13/60 ನ್ಯಾಶನಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲು ರಸ್ತೆ
ಬಾಂಡುಪ್ (ಪಶ್ಚಿಮ), ಮುಂಬಯಿ-400 078

ಕೇಶವ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೆ. ಆದೂರು
ಆದೂರು, ಕಾಸರಗೋಡು-671 543

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ
ತಂದಳಿಗೆ, ಜಪ್ಪಿನಮೊಗರು
ಮಂಗಳೂರು-574 192

ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಕೆ.
ಮೈಸೂರು ಫ್ಯಾಶನ್ ಹೌಸ್
ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು-575 001

ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಕೆ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು
ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿಲಯ
ಸಾಲೆತ್ತೂರು-574 323

ರಘು, ಗುರುಪುರ
ಜೀವರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ
ಕೆ. ಎಂ. ಸಿ. ಡಯಾಗ್ನಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೆಂಟರ್
ಜ್ಯೋತಿ ಟಾಕೀಸಿನ ಎದುರು
ಚಂದ್ರ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್,
ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕರು
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಹಾಸನ-573 201

ವಿವೇಕ ರೈ ಬಿ. ಎ. (ಡಾ)
'ಸುಯಿಲ್'
ಜಪ್ಪು ಕುದ್ಪಾಡಿ ರಸ್ತೆ
ಮಂಗಳೂರು-575 002

ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ
ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ - 574 146

ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರು
ಬಾಳೆಹಿತ್ತಿಲು ಮನೆ, ಕುಂಜತ್ತೂರು,
ಮಂಜೇಶ್ವರ - 671 323

ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಎನ್. ಎ.
ದಿವಂಗತರು.

'ಸಬಿಕು' ಮುಂಬಯಿ
207 C, ಅಜಯ್ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್
ಗೋರೆಗಾಂವ್ (ಪೂರ್ವ),
ಮುಂಬಯಿ 400 063